

Caracterització de cultivars de figuera a Mallorca

Autor:

Josep Rosselló i Botey

Govern de les Illes Balears
Conselleria d'Agricultura i Pesca

EDITA:
Conselleria d'Agricultura i Pesca

Text revisat lingüísticament

IMPRIMEIX:
Gràfiques Rubines

Dipòsit legal: PM-500-2007

ISBN: 978-84-606-4224-4

ÍNDEX

Alguns conceptes bàsics	7
1. Introducció	8
1.1. Importància del cultiu de la figuera a l'Estat espanyol	9
1.2. Situació i importància del cultiu de la figuera a les Illes Balears	10
1.3. Finalitat i objectius d'aquest llibre	11
2. Cultiu de la figuera a Mallorca	12
2.1. Localització	12
2.2. Descripció morfològica	13
– Arbre	13
– Arrels	13
– Soca i brancam	13
– Fullam	15
– Infructescències	16
2.3. Origen i aprofitament	18
– Origen	18
– Aprofitament	20
2.4. Exigències del cultiu	23
– Clima	23
– Aigua	24
– Sòl	25
2.5. Tecnologia de producció	25
– Establiment i creació de figuerals	25
– Tècniques principals de conreu	26
3. Prospecció i caracterització	27
3.1. Prospecció de cultivars de figuera	27
3.2. Caracterització de cultivars de figuera	29
3.2.1. <i>Mètodes de caracterització</i>	29
– Mètodes tradicionals usats per a classificacions fructícoles de figuera	29
– Fitxa de prospecció de l'IVIA	30
– Descriptor de l'IPGRI (Facultat d'Agricultura d'Esmirna)	32
3.2.2. <i>Descripció dels caràcters utilitzats en els mètodes de caracterització</i>	34
– Caràcters biològics	35
– Descriptors de creixement	37
– Descriptors de les fulles	39
– Caràcters del fruit	44
– Caràcters agronòmics	52
– Característiques d'asseccament	53
– Descriptors de les flors	53
– Altres caràcters	54
4. Fitxes de caracterització	55
4.1. Descripció de la fitxa de caracterització	55
– Model de fitxa de caracterització	56
– Bordissot blanca	58
– Bordissot negra	60
– Porquenyà negra	62
– Verdàl	64
– Martinenca	66
– Martinenca rimada	68
– Hivernenca	70

- Des Cós	72
- Napolitana blanca	74
- Abaldufada rimada	76
- Lloral	78
- D'en Roig Manyo	80
- Alacantina	82
- De la tira	84
- De la caseta	86
- Jorba	88
- D'ull de perdiu	90
- Algerina	92
- Roja	94
- Pèl de bou	96
- Martina	98
- De la senyora	100
- Bermesca	102
- D'en Manel	104
- Coll de dama blanca	106
- Coll de dama negra	108
- D'en Tià Penya	110
- Capoll llarg	112
- Bergunya	114
- Albacor	116
- De la roca	118
- Calderona	120
- Victòria	122
- Blava	124
- Sitcel	126
- Cucurella	128
- Paratjal	130
- Paratjal rimada	132
- De la plata	134
- Llimonenca	136
- Carlina	138
- Granadina	140
- Mare de Déu	142
- De tres esplets	144
4.2. Ús de la fitxa de caracterització	146
- Descriptor de creixement (caràcters vegetatius)	146
- Descriptor dels fruits	147
- Descriptor de les flors	148
- Descriptor de les fulles	149
- Caràcters agrobiològics	150
- Quadre de maduracions	152
5. Conclusió	154
6. Bibliografia	157
Annex. Descriptor de l'IPGRI per a <i>Ficus carica</i>	161

Des de la Direcció General d'Agricultura es va proposar editar el treball de final de carrera titulat *Prospecció i caracterització de cultivars de figuera a Mallorca*, presentat l'any 1996. Després de deu anys, tot i mantenir bona part de la vigència, demanava una actualització i, així mateix, calia adaptar-lo al caràcter divulgatiu de la sèrie QUADERNS D'AGRICULTURA. Això ha suposat, en primer lloc, l'eliminació d'aquells punts innecessaris, que s'hi afegiren per seguir l'esquema d'investigació científica imposat per la Universitat; segonament, els anys no perdonen i s'ha hagut d'actualitzar la documentació relativa al descriptor de l'IPGRI de *Ficus carica* (aleshores només n'existia l'esborrany) i, en tercer lloc, s'ha cregut convenient afegir-hi noves fitxes de cultivars trobades durant aquest període i aprofitar, així, la feina feta a proposta de l'Associació per al Foment de la Conservació i Producció de Vegetals Autòctons i Tradicionals de les Illes Balears. D'aquesta manera, s'ha procurat fer una publicació divulgadora i amb utilitat per a qualsevol persona interessada en aquest fruïter, des del tècnic fructicultor fins al figasser neòfit.

Alguns conceptes bàsics

Caracterització pomològica: *caracteritzar* és ‘descriure’, ‘distingir pels caràcters propis una cosa’; *pomològic* vol dir ‘relatiu a l'estudi del conreu de la fruita’.

Cultivar: és un conjunt de plantes cultivades que pot ser distingit amb claredat per qualsevol caràcter (morfològic, fisiològic, citològic, químic o d'altres) i que, quan es reproduïx sexualment o asexual, manté aquests caràcters distintius. *Cultivar* procedeix de la contracció del terme *cultivated variety*; és sinònim de termes més antics com *varietat* i s'ha de distingir del terme *varietat botànica*.

És important saber escriure el nom científic complet d'una planta segons el Codi internacional de nomenclatura per a les plantes cultivades: gènere, espècie i cultivar; els dos primers, en llatí i cursiva, i la darrera, en la llengua vernacle. El nom de la cultivar anirà entre cometes simples o precedit de l'abreviatura cv. Per exemple, *Ficus carica* ‘Roja’ o *Ficus carica* cv. Coll de dama blanca.

Erosió genètica: és la pèrdua de variabilitat per la desaparició de cultivars i esdevé irreversible si no es disposa d'un banc de germoplasma. Actualment ha esdevingut un problema del qual s'ha pres consciència, i ja apareix a la darrera legislació sobre llavors i plantes de viver.

Banc de germoplasma: és un dipòsit per conservar material vegetal susceptible de propagació; pot ser des d'un refrigerador amb llavors fins a una plantació de fruiters.

Bífer: vegetal que dóna fruit dos cops l'any; en el cas de les figueres, se'n diu *bífera* o també *bacorera*.

Genotip: conjunt del contingut genètic d'un organisme.

Fenotip: conjunt de caràcters visibles que un organisme presenta com a resultat de la interacció entre el seu genotip i el medi ambient.

Partenocàrpia: formació del fruit sense fecundació, els quals no formaran llavors viables.

1. INTRODUCCIÓ

Si dividíssim l'illa de Mallorca segons el tipus d'arbrat predominant, podríem veure una Mallorca de les oliveres, que correspon a la zona més muntanyenca (la muntanya i el Raiguer); una altra dels ametlers, que coincideix amb gran part de la regió sud i sud-est (el Pla i Migjorn), i una Mallorca de les figueres, localitzada a la zona "central" per excel·lència (al Pla, principalment). El figueral ha estat el paisatge protagonista de la zona central de l'illa, almenys des de dos segles ençà, encara que avui hi predomina un trist estat d'abandonament i decrepitud. Tanmateix, encara avui el conjunt és capaç de sorprendre l'atenció del visitant mediterrani, poc acostumat a veure la peculiar abundància d'arbrat al pla, que aquí es troba en estricte secà i, a més a més, en combinació amb cereals o lleguminoses.

En altre temps (devers 1860) arribà a ser el conreu fructícol més estès a les Illes i, molts segles abans, Plini el Vell ja hi havia trobat les figues més grosses mai vistes (a Eivissa). Conta Estelrich (1910) que el fruit de la figuera no era subjecte a delme i que el 1773 el Govern concedia la lliure exportació de figues seques, sol·licitada per la Societat Econòmica d'Amics del País; això representa que el volum de producció devia ser ja considerable. Les primeres dades detallades de superfície i producció del conreu apareixen a l'obra de l'arxiduc Lluís Salvador: segons un inventari del 1860 hi havia 14.194 ha de figueral a les Illes, 12.832 de les quals corresponien a l'illa de Mallorca.

És realment sorprenent l'enorme variabilitat de les cultivars que es conreaven i cal pensar en el gran esforç de selecció que això degué suposar, més encara sabent que la seva destinació era bàsicament l'alimentació dels porcs. Podrem trobar casos semblants en altres illes del Mediterrani, que fins i tot comparteixen el patrimoni cultural i el fitogenètic (a Sardenya s'ha estudiat una gran riquesa de cultivars, la major part d'origen local; Chessa, 1990). Però enlloc la figuera no ha arrelat amb tanta força dins l'activitat i la cultura d'un poble com ho va fer a les Illes Balears. Desgraciadament, la política d'oblit de l'agricultura en les darreres dècades, unida a la crisi que afectà el sector perquè i la figuera a mitjan segle XX, va fer que els figuerals a poc a poc s'esvaïssin i que avui no sigui gens fàcil trobar una gran part de les cultivars a la majoria dels municipis. Actualment, per totes les zones

tradicionals d'aquest cultiu es coneixen unes 10 o 20 cultivars (segons el lloc), que són fàcils de trobar. Comença a ser complicat trobar pagesos o informadors que en coneguin més de 20 i, si en coneixen més, és encara més difícil que en sàpiguem localitzar un exemplar al camp. D'altra banda, no hem d'oblidar que el 1910 Estelrich va descriure de forma envejable per al seu temps unes 50 cultivars diferents; no seria estrany que se n'hagués extingit qualcuna o que no siguem a temps de conservar-la, però volem ser optimistes i pensam que Estelrich, malgrat la seva valuosa tasca, va deixar una part de les cultivars per descriure. Ho hem pogut comprovar en la prospecció prèvia feta en la nostra caracterització, com també en la que han fet altres autors mallorquins (Pons, 2003).

1.1. Importància del cultiu de la figuera a l'Estat espanyol

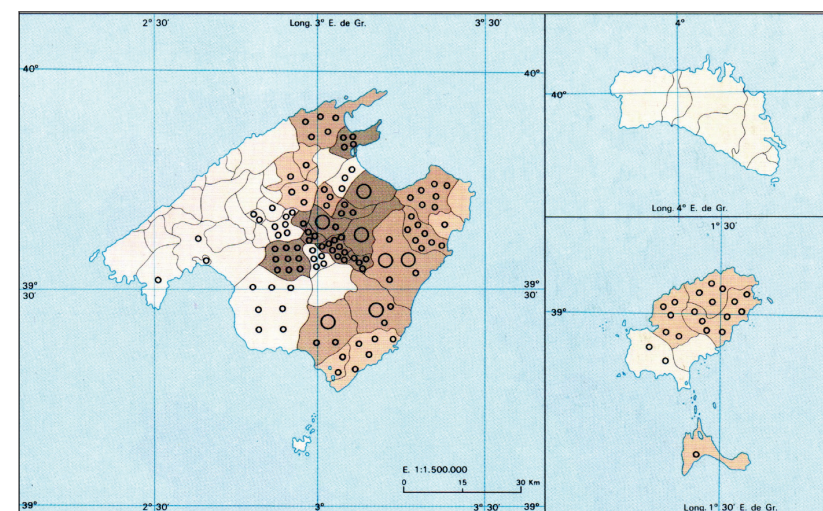
Segons les dades d'estadística fructícol oficial (MAPA, 2002), l'extensió del conreu de figuera en plantació regular va sofrir una davallada des de l'any 1965 fins al 1982 (de 47.900 a 22.100 ha), mentre que, a partir de l'any 1983, s'ha mantingut gairebé estancada o amb una lleugera tendència a la baixa. El 1992 l'extensió total del figueral a l'Estat era de 18.245 ha. En el darrer anuari (MAPA, 2002) apareixen 17.597 ha, i la principal extensió es troba a les Illes (8.773 ha en secà i 588 en reguiu), seguides de Badajoz i Càceres (3.100 i 2.500 ha respectivament, en secà) i d'Andalusia (2.450 ha, 230 de les quals són de reguiu). No hi ha dades estadístiques fiables sobre el cultiu de figuera durant els darrers anys a les Illes: així, oficialment (segons el MAPA) mantenen el primer lloc per a qualsevol època, i la major part de la seva extensió correspon a Mallorca. Tanmateix, en alguns territoris com Extremadura, el País Valencià i Múrcia, s'ha observat un cert augment de la superfície en els darrers anys, encara que no compensa la tendència general de baixada. Si només es tenen en compte aquestes dades, pot interpretar-se erròniament la situació actual, ja que Mallorca continua apareixent com la zona de major superfície de plantacions de figuera, quan en realitat el seu estat d'envelliment i abandonament fa posar en dubte la consideració de plantació regular i el rendiment indicat en l'anuari d'estadística agrària. D'altra banda, en la sèrie històrica del darrer anuari es manté invariable la superfície des del 1993, però s'observa una reducció dels rendiments fins a menys de la meitat en els darrers cinc anys.

1.2. Situació i importància del cultiu de la figuera a les Illes Balears

Lluny de la seva època d'esplendor, quan arribà a ser el principal conreu fruïter de Mallorca, avui la figuera a les Illes pot considerar-se el tercer fruïter en extensió, després de l'ametler i el garrover, encara que passa a la quarta posició en importància econòmica, amb un clar avantatge de l'olivera.

Segons les dades "oficials" de l'anuari d'estadística agrària, la superfície de figueres en plantació regular a les Illes era de 9.360 ha el 2002, totes en producció. La realitat, però, és ben distinta: la majoria dels figuerals es troben molt envellits, amb figueres de vuitanta anys o més que no reben cap pràctica de cultiu (ni podes, ni tractaments; únicament s'aprofiten de les llaurances de preparació dels cereals o lleguminoses amb què solen compartir el sòl). A més a més, sovint han estat arrabassats els arbres per facilitar la mecanització del cultiu dels cereals. Per tot això, hem de posar en dubte seriosament que tota l'extensió declarada correspongui realment a plantacions regulars. L'ínfima part de producció que s'aprofita sol destinar-se al bestiar, consumida *in situ* quan cau o administrada amb el pinso després d'emmagatzemar les figues seques com a rutlons (figues seques que s'han assecat per si soles, no aplanades), encara que cada vegada més minoritàriament. Una reduïda part de les figues, principalment les blanques, s'asseca per al consum humà, en gran part per a l'autoconsum: s'utilitzen per elaborar figues seques, acops o pasta per fer pans de figa; finalment, una altra part es comercialitza en fresc al mercat local com a fruita de temporada o seca, com a figues encistades, embotades o en forma de pa de figa.

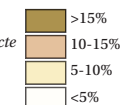
Actualment es fan poques plantacions noves de figueres i no es veu una tendència a l'augment de la superfície i, menys encara, a un ritme que pugui compensar la desaparició o eliminació de figuerals vells.

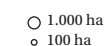
Distribució del cultiu de figuera segons l'Atles de les Illes Balears, 1979.

FIGUERA

Percentatge del cultiu de la figuera respecte al total de la terra cultivada

Nombre d'hectàrees dedicades al cultiu de la figuera

1.3. Finalitat i objectius d'aquest llibre

La **finalitat** que persegueix aquest treball és el coneixement i la divulgació del patrimoni genètic ficari a Mallorca.

Juntament amb aquesta, els principals **objectius** per assolir són els següents:

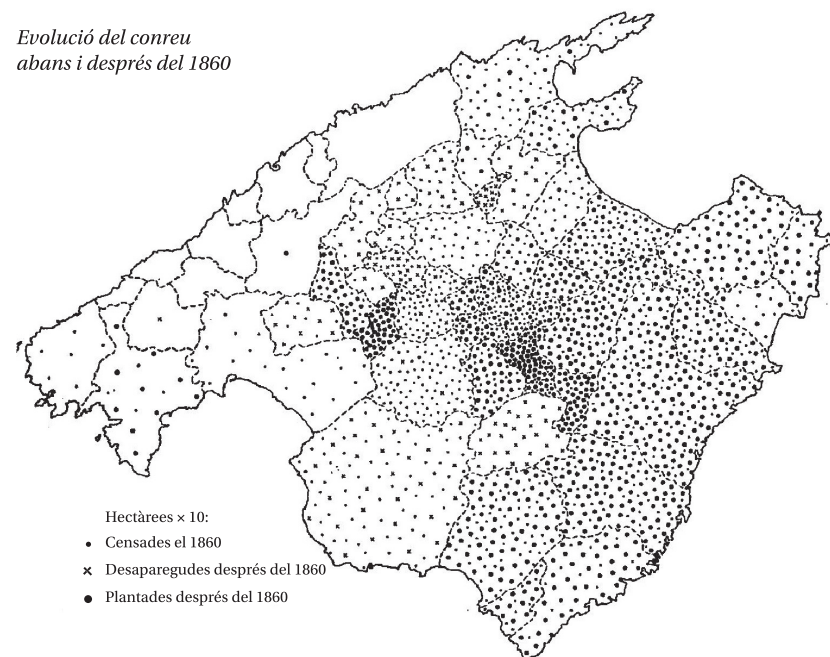
- Fixar els principals caràcters utilitzables per a una caracterització.
- Donar a conèixer les cultivars de figuera encara existents a l'illa.
- Crear un fitxer de cultivars, tipificades en un format compatible amb el dels organismes de recursos fitogenètics (IPGRI) i aprofitable, així, en un futur banc de germoplasma.
- Contribuir a crear les bases per a la conservació dels recursos fitogenètics en col·lecció de la figuera a les Illes.

2. CULTIU DE LA FIGUERA A MALLORCA

2.1. Localització

Estudiant la localització del conreu de figuera a l'inici de la seva època d'esplendor, observam que modernament, malgrat la preocupant regressió, es continua mantenint als mateixos municipis, per ordre d'importància d'extensió.

*Evolució del conreu
abans i després del 1860*

Evolució del conreu de la figuera, Bisson, 1979.

Avui, a pesar de la decrepitud de la majoria de figuerals, es conserven més abundantment a la zona del Pla i als municipis més centrals de Sineu, Sant Joan, Petra i propers (en el mapa s'aprecia una major densitat del conreu de la figuera). Altres municipis extensos més al sud també poden tenir una certa importància, malgrat les menors densitats i la gran substitució pel conreu de l'ametler.

2.2. Descripció morfològica

Arbre

La figuera cultivada, *Ficus carica* L. ($2n=26$), és un arbre caduc, de port considerable, que pot arribar fàcilment als 5 m d'alçària i que té la capçada arrodonida i ampla. Les branques són de fusta lleugera i llisa, tendeixen a penjar quan són adultes i presenten un aspecte característic quan se n'abandona la poda; en estat natural es desenvolupen en forma arbustiva. Pertany a la família de les moràcies, caracteritzada per contenir làtex dins els tubs laticífers localitzats davall l'escorça, i al gènere *Ficus*, distingit per la producció d'uns fruits col·lectius ben peculiars: els siconis.

Arrels

El sistema radical pot definir-se per la distribució fasciculada, la localització superficial i la vocació fissurícola. No hi ha predomini d'una arrel central, sinó que el conjunt d'arrels es distribueix al voltant de la soca, més o menys radialment. S'escampen superficialment (cosa que facilita l'emissió de rebrols), tot formant un enteranyinat que ocupa la capa llaurable i s'allarga fins a grans distàncies. Les arrels són abundants i fràgils; el 80%, entre 20-45 cm de fondària (Flores, 1990). Finalment, a terrenys amb llivanyes és capaç d'endinsar-se, fins i tot, per les escletxes més petites de cingles, penyes o murs de pedra.

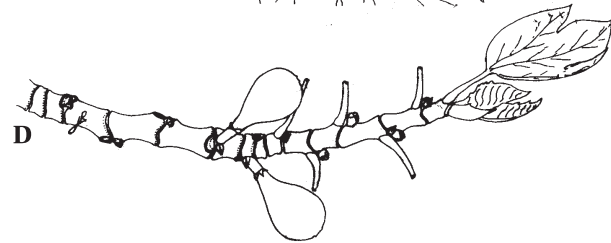
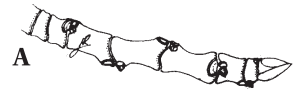
Soca i brancam

El tronc té l'escorça grisa i llisa durant molts anys, encara que pot arribar a arrugar-se en arbres envellits; la fusta és blanca i de baixa densitat, i s'engreixa als nusos clarament quan la figuera és jove.

Les branques solen ser primes i llargues; es dobleguen fàcilment per l'efecte del pes i pengen descrivint una corba sigmoide, amb l'àpex apuntant cap a la llum, si abans no toca en terra. Solen marcar clarament els engreixaments dels nusos, sobretot dels més joves; també canvien la tonalitat grisenc a segons l'edat, que és de color marró verdós a les brotacions de menys d'un any.

Els borrons florals sorgeixen sobre les branques de l'any i també sobre la part més jove de les branques de l'any anterior. Aquests borrons se situen al costat d'un de fusta i tots dos, sobre la inserció del pecíol de la fulla; la situació del borro floral a l'esquerra o la dreta del de fusta és aleatòria i no pot usar-se com a caràcter distintiu. Tots els nusos tenen borrons de fusta i només solen brostar si la prolongació de la branca de l'any anterior és tallada o mor.

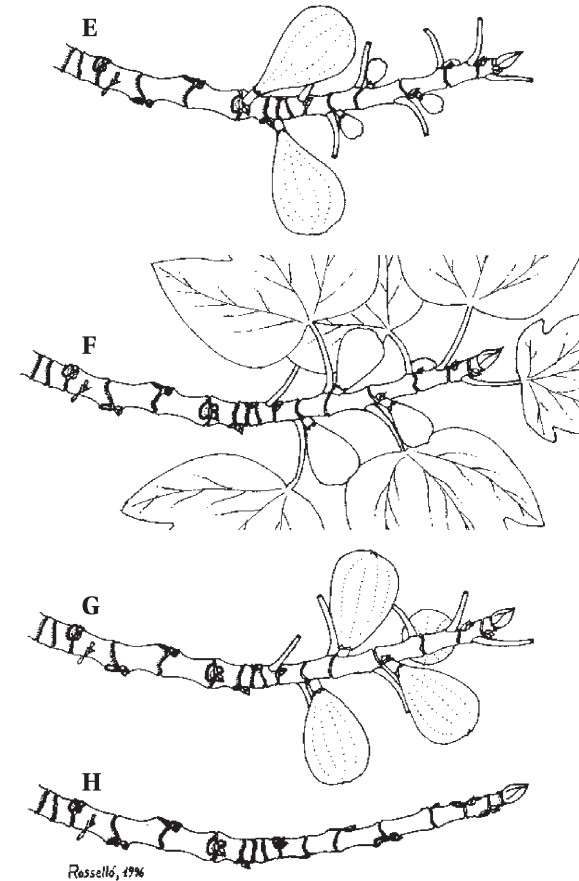
Als nusos de les branques de més d'un any, hi ha vistoses cicatrius; a la part de l'entrenús inferior apareix el punt d'inserció de la fulla caiguda (més grossa i ovalada) i, aferrada a la part de l'entrenus superior, una cicatriu més petita i redona, on s'inseria el peduncle del siconi, amb el borro de fusta al seu costat. A més a més, poden trobar-se borrons adventicis a la base de branques velles, als forcats i al tronc. Prop de la soca s'observa una clara tendència a emetre rebrols, com a conseqüència de la superficialitat de les arrels.

De la soca i les branques, en general, pot treure's poca informació per a la caracterització, sobretot perquè estan molt influïdes pels factors ambientals o pels estadis fenològics.

Estadis fenològics de la figuera observats a Mallorca:

- A. Repòs hivernal (novembre-febrer).
- B. Inici de la brotació (mitjan març).
- C. Allargament dels entrenusos; inici del creixement de les figaflors (abril).
- D. Continuació de l'allargament dels entrenusos; s'esdevé l'engreixament de les figaflors; els esbossos de borro de figa inicien el creixement (maig).

Rosselló, 1996

Fullam

Les fulles de figuera són normalment palmatipartides (o palmatilobulades) de 3 o 5 lòbuls; en alguns casos, enteres, i excepcionalment, heptalobades. Són grosses, coriàcies, consistentes i aspres, però, si alguna característica les defineix, és la gran variabilitat de formes: l'heterofil·lia. Presenten a l'anvers una coloració verda lluent, amb pilositat curta i rígida, que té un tacte aspre. Pel revers són de color més blanquinós i mat, per mor dels pèls més llargs i densos, i tenen un tacte més suau; s'hi aprecien clarament en relleu els nervis principals, en disposició palmejada, i els secundaris, en forma reticular, mentre que a l'anvers únicament es distingeixen clarament els principals.

Estadis fenològics a la figuera observats a Mallorca (continuació):

- E. Maduració de les figaflors; inici de l'engreixament de les figues; alentiment de l'allargament dels entrenusos (juny-juliol).
- F. Continuació de l'engreixament de les figues i possible inici del canvi de color; el creixement dels entrenusos queda quasi aturat (juliol-agost).
- G. Maduració; el diàmetre de les figues augmenta sobtadament; els teixits es reblaneixen; les bràctees ostiolar es relaxen (agost-setembre).
- H. Abscisió de les fulles (octubre-novembre).

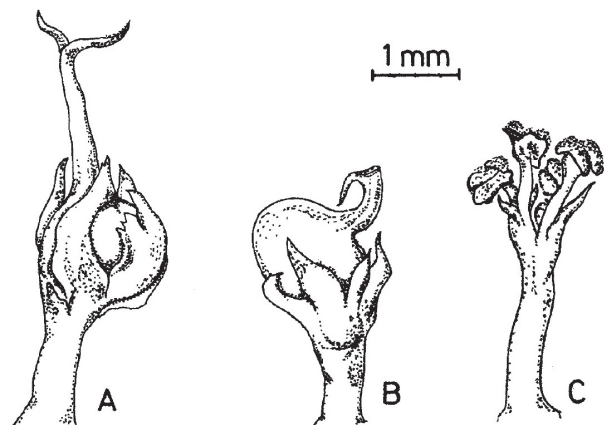
Les fulles se situen normalment alternades i s'insereixen en un pecíol groguenc, pelut i de secció redona, gruixat i llarg com la meitat de la fulla. Aquesta espècie presenta una variabilitat impressionant de fulles; es donen variacions de pràcticament tots els caràcters: *forma dels lòbuls*, *sinus peciolar*, *marges*, *peciolar*, *pilositat de l'anvers i del revers*, *nerviació* i, com és normal, *dimensions*. Tipificar el fullam de la figuera esdevé, així, un vertader maldecap i un dels principals obstacles que en dificulten la caracterització i, tot i amb això, continua sent un dels recursos essencials per distingir les cultivars.

Infructescències

La figa és una infructescència constituïda per un receptacle floral carnós de forma d'alfàbia que conté nombroses flors, dividides cap al centre i extremadament petites. En madurar, les flors donen un fruit sec (aquenis) i un periant carnós i dolç (a les figueres comunes), i el receptacle torna gruixat i saborós.

Les flors de la figuera comuna cultivada són flors femenines longistiles que han esdevingut partenocàrpiques com a conseqüència d'un procés de selecció de segles. Tenen un nombre de pètals variable de 3 a 5 i un únic pistil, amb un estil d'1,5-1,75 mm, que acaba en un estigma bífid en V, i amb un ovari el·lipsoïdal.

Les figueres d'Esmirna tenen flors femenines perfectes longistiles que són capaces de produir llavors viables. Les cabrafigues contenen diferents tipus de flors segons la collita (*profigues*, de maduració a l'estiu; *mames*, de primavera, o *mamones*, de tardor); poden ser brevistiles (d'estil més curt, 0,7 mm), adaptades a l'oviposició de *Blastophaga psenes*; longistiles perfectes, o masculines.

A. Flor femenina longistila.
B. Flor femenina brevistila o agalla (cabrafiga).
C. Flor masculina (cabrafiga).

El conjunt constitueix un fruit col·lectiu molt especial i característic del gènere *Ficus*: el siconi. L'única via d'accés a la seva cavitat interior és el porus distal o ostíol, que desemboca a l'exterior per l'ull. Formant l'ull i envoltant l'ostíol, se situen unes petites bràctees o esquames, que tanquen parcialment el pas a l'interior del siconi i donen una coloració i obertura a l'ull específiques per a cada cultivar.

El color de la polpa, formada per les flors, sol presentar poques variacions; normalment és rogenc, de major o menor intensitat, i rarament, de color terrós o groguenc. L'aspecte i la coloració de l'epidermis són detalls molt útils per a la caracterització de cultivars, ja que en conjunt solen presentar poques variacions per a cada genotip. S'hi pot trobar tota una extensa gamma de tonalitats: negre, morat, roig, verd, groc, terrós o una barreja d'algunes, combinades, a més a més, amb diferents clivellats.

Les formes són un altre caràcter important i solen mantenir una baixa variabilitat, excepte en algunes cultivars amb períodes de maduració molt llargs, com és el cas de la 'Hivernenca'.

Algunes cultivars com la 'Hivernenca' presenten molta variabilitat en les formes.

2.3. Origen i aprofitament

Origen

La majoria de les cultivars existents a l'illa i, per tant, la quasi totalitat de les prospectades es coneixen com a varietats tradicionals; algunes són esmentades en documents prou antics. La 'Martinenca' ja apareix en un contracte de compravenda del 1256 (Font i Obrador, 1972); el 1358 s'esmenta una figuera 'Albacor'; en un contracte d'arrendament del 1551¹ es reserven una figuera 'Llimonenca' i una altra 'Paratjal' per al propietari d'un rafal de Sineu, i el 1554 són esmentades en altres contractes d'arrendament (Munar-Rosselló, 1977) 'Bordissot', 'Alacantina', 'Paratjal', 'Albacor' i 'Rojal'. Per tant, tenim prospectades cultivars actuals que ja estan documentades en els segles XIII-XIV i això, malgrat que la fructicultura a Mallorca no s'estendria de forma notable fins al segle XVIII.

Foren els àrabs els darrers i principals propagadors de la figuera per les illes del Mediterrani i els que la portaren a la màxima esplendor. Coneixem la veneració que feien de la figuera, quan el mateix Mahoma l'escollia com "el fruïter destinat al Paradís" i a al-Àndalus era coneguda com "l'arbre" per excel·lència. L'agrònom andalusí Abu Zacaria, al seu *Llibre d'agricultura* (traducció de Banqueri, 1802), al segle XII esmenta la varietat bacorera 'Hamir' (vermella), que bé podria ser la 'Rojal' de Mallorca. D'altra banda, sembla que moltes d'aquestes varietats tradicionals devien ser desconegudes fora de les Illes, quan ja el 1390 el rei Joan I havia de sol·licitar a Mallorca, des de Saragossa, la tramesa de "set esqueixs de figuera Bujicot ('Bordissot') per a plantar en lo verger de la Aljaffaria" (Vený, 1981). A més a més, pot haver-hi també cultivars d'introducció moderna, però la majoria de les conrades fins avui ja foren observades per l'arxiduc Lluís Salvador el 1875 i descrites de manera magistral per Estelrich (1910).

Per una altra banda, hem de dir també que totes les cultivars de figuera s'han reproduït asexualment, principalment per estaqües, per la qual cosa poden denominar-se *clons*. Hem observat, a més, que alguns d'aquests clons s'han originat clarament a partir de mutacions, com és el cas de les varietats "rimades".

1. Protocol de Francesc Coll. Arxiu del Regne de Mallorca, C-467.

Pel que fa als patrons o peus, podem destacar-ne l'absència com a principal característica, i les figueres que actualment es troben empeltades no són més que el resultat d'un canvi varietal, de vegades múltiple, sobre el mateix individu. Tanmateix, es coneixen cultivars amb bon resultat per augmentar el vigor i la longevitat, com el cas de la 'Bordissot blanca' o de la 'Sitcel' i d'altres que, sense ser gaire vigoroses, han demostrat bona afinitat amb diverses cultivars, com la 'Rojal' en fer de peu.

Hem pogut trobar més de cinquanta cultivars, de les quals només unes poques són clarament foranes de les Illes (forasteres).

Han quedat per descriure cultivars normalment de conreu minoritari, però que han estat descrites a la bibliografia i han pogut ser localitzades en molts casos. D'entre aquestes el diccionari descriu: 'Alenyana', 'Botanda', 'Reneca', 'Del sen Jaume' i 'Vacal'; Estelrich (*La higuera y su cultivo en España*, 1910) descriu: 'Andreva', 'Balafi', 'Banyols', 'Carabasse-ta', 'Cosme Manyo', 'De la glòria' i 'Miralla'; i altres autors: 'Brocalet', 'Santmartina' i 'Molondra'.

Sequer tradicional de figues de l'arxiu de Josep Pons i Frau.

Aprofitament

L'aprofitament tradicional de les figueres és l'alimentació del bestiar. L'evolució del conreu de figuera ha estat directament relacionada amb la del sector porquí. Tant és així que l'increment de la cria de porc negre de raça autòctona des de finals del segle passat estimulà molt l'extensió dels figuerals per produir un aliment bàsic en la dieta porquina: els rutlons.² Ja el 1875 l'arxiduc Lluís Salvador d'Àustria escrivia que els productes derivats del porc s'estaven convertint en una de les principals fonts de riquesa de l'illa, i donava més dades detallades de superfície i producció del conreu a Mallorca. La crisi general de l'agricultura i, en particular, del sector porquí menarà a l'abandonament del conreu a mitjan segle XX.

No és casualitat, doncs, que les varietats que predominaven als figuerals fossin les que posseïen bones qualitats per a l'asseccament. Se cercaven cultivars de ràpid assecament, resistent i inalterables a les plagues i a la humitat, i de bona conservació tant al sòl com al rebost. El grup de les alacantines abastava gran part de la producció; dins d'aquest grup es podia triar, si es volia precocitat, la 'Carlina'; si es volia resistència extrema al badament, la 'De la caseta' ('Pollencina'), amb una epidermis fortíssima; a zones sense problemes d'humitat podia plantar-se l'Alacantina forastera' i, en cas de dubte, es recorria a l'Alacantina, de fàcil adaptació i prou primerenca. A aquest grup corresponien les cultivars més abundants de les *figues de porc* (com encara se les denomina), encara que s'havien de complementar amb unes altres porquenyes més primerenques, com la 'Porquenya negra', o més tardanes, com la 'Martinenca' (tot i que no és estrictament de porc), o d'altres com l'Algerina, molt productiva i amb una epidermis que pràcticament la fa indestructible un cop seca. Totes aquestes figues s'asseccaven majoritàriament i se'n feien rutlons (sense cap manipulació), però paral·lelament es feia sequer per al consum humà utilitzant 'Alacantines' seleccionades i cultivars més selectes que també es consumien en fresc. Aquestes figues seques sí que sofrien certa elaboració, pitjades com a figues seques o xapades per accelerar-ne l'asseccament i ajuntades per fer acops, normalment amb cultivars blanques. A més a més, amb les negres podia aprofitar-se la pasta per a l'elaboració de pans de figa ('Paratjal').

2. Figs seques sense pitjar, sovint de menor qualitat que les de taula o balança.

'De la caseta', 'Alacantina', 'Carlina'

I aquesta situació va configurar el mapa de figuerals de Mallorca, on s'estenien predominantment llargues fileres d'alacantines, complementades en menor proporció per altres varietats de porc; cada zona en tenia una combinació diferent. Pel que fa a les figueres de consum en fresc, quedaren relegades a un segon terme o solien trobar-se en fileres curtes o en individus aïllats. Així, figueres d'alta qualitat per al consum fresc com la 'Coll de dama blanca', la 'Bordissot negra', la 'De la roca' o, fins i tot, la 'Hivernenca', apareixen en molt poca quantitat i, fins i tot, com a element decoratiu. S'ha de parlar, però, de dues excepcions: la 'Bordissot blanca' i la 'Roja'. La primera va experimentar un *boom* a principis de segle: era bona per al sequer i d'alta qualitat per al consum humà, encara que problemàtica amb el badament. Però la gran mancança en la producció de figa sempre ha estat l'escassetat de cultivars de figafors; a Mallorca pràcticament només se'n coneixen dues: l'Albacor, considerada *de porc*, i la 'Roja', que, per ser l'única coneguda de qualitat, ha arribat a fer-se un lloc entre la resta de figueres majoritàries i en algunes zones és de les més esteses.

En resum, podem dir que la producció tradicional anava destinada quasi totalment al bestiar, predominantment per a rutlons i una part, per al consum *in situ* als figuerals. Per al consum humà es conservaven com a figues seques i altres elaborats; el consum en fresc es limitava a l'autoconsum o a un mercat molt reduït. Actualment, al contrari, a les plantacions comercials hi ha una tendència a produir figues com a fruita de temporada, en especial figaflors, per l'elevat preu al mercat.

Aprofitament tradicional més apropiat per a les diferents varietats:

<i>De porc</i>	<i>De sequer</i>	<i>De balança</i>
Porquenyà	Bordissot blanca	Bordissot blanca
Verdal	Alacantina	Bordissot negra
Martinenca	De la tira	Hivernenca
D'ull de perdiu	De la caseta	Roja
Algerina	Carlina	Coll de dama blanca
Pèl de bou	Roja	Coll de dama negra
Rogisca	De la senyora	D'en Tià Penya
Capoll llarg		Albacor (figaflor)
Albacor		De la roca
Blava		Calderona
Sitcel		Victòria
Llimonenca		Paratjal
Abaldufada rimada		De la Mare de Déu
Cucurella		

Femella de *Ceratitidis capitata*.

Pel que fa a les afeccions que n'incideixen sobre la producció, destacam una plaga, *Ceratitidis*, i una fisiopatia, el badament. La mosca només afecta certes cultivars i en èpoques determinades, i pot tenir prou incidència en la producció. La més danyina és *Ceratitidis capitata*; *Lonchaea aristella* (mosca de les figues) és difícil de trobar. El badament afecta algunes varietats de forma

important i en malbarata gran part de la collita (la 'Bordissot blanca' n'és molt afectada); d'altres se'n veuen afectades en anys humits, i un tercer grup no se'n veu afectat pràcticament mai. És, sens dubte, l'afecció que causa més pèrdues de collita a Mallorca i, per això, ha estat observada de manera especial en la nostra caracterització.

2.4. Exigències del cultiu

Clima

La figuera creix espontàniament per tota la conca mediterrània i cobreix una zona més extensa que l'olivera. Els països amb millor producció de figues continuen situats a les mateixes latituds que el centre d'origen (Síria), entre 35 i 40°, franja on se situen les Illes Balears. Però supera de molt l'àrea mediterrània i s'estén, d'una banda, fins a zones més nòrdiques, com França, encara que presenta problemes de maduració a zones fredes i, d'una altra, a zones equatorials, on la temperatura càlida permanent la fa romandre en vegetació durant tot l'any.

La figuera és una espècie subtropical de zona temperada; vol hiverns suaus i estius calorosos, amb baixes pluviometries i humitats relatives altes. S'ha adaptat bé a la sequera estiuenca fins a casos extrems, on és capaç de sobreviure sacrificant part del fullam i de les infructescències. De fet, el biferisme és un clar caràcter d'adaptació a la restricció d'aigua d'algunes cultivars que, amb iguals pluviometries, són capaces de madurar una collita més que la de tardor.

Pel que fa al fred, tot i que l'alta muntanya li és adversa, pot cultivar-se per damunt dels 1.000 m d'altitud, encara que es recomana fer-ho per sota dels 800 m (Rebour, 1971). Als llocs freds, les gelades tardanes o durant l'hivern, si són intenses, poden danyar les futures figaflors. Si parlem de llindars tèrmics, temperatures de -3 ° a -6°C són prou per impedir-ne el cultiu (Westwood, 1982). Els llindars de temperatura mínima per a la mort de l'arbre se situen en -12,2°C (Flores, 1990). En qualsevol cas, no hi haurà problemes per causa del fred a les figueres cultivades a les Illes.

Les necessitats de fred per sortir del repòs són tan sols d'unes poques setmanes de temperatures baixes, unes 100-300 hores fred (Westwood, 1982). Pel que fa a les necessitats de calor, la figuera requereix uns 2.220°C per madurar les figaflors i entre 3.500-4.000°C, per a les

figues de tardor (Tamaro, 1968). Per tant, en les condicions climàtiques mediterrànies de Mallorca, les necessitats tant de fred com de calor queden cobertes amb facilitat.

Aigua

La figuera és un dels clàssics fruiters mediterranis de secà; fins fa poc, a les Illes només es podia entendre com a conreu d'estricta secà. Tanmateix, la majoria dels autors estan d'acord que per al cultiu comercial són necessaris entre 600 i 700 mm anuals. A les terres de figuera de Mallorca difícilment s'arriba a aquests volums, encara que 400-500 mm ben distribuïts, per estar disponibles durant la brotació i omplida dels fruits, poden donar una bona producció en marcs de plantació amples. Desgraciadament per a la figuera (i per a altres conreus), les pluges més abundants arriben a la tardor, quan ja és un poc tard per ser aprofitades per l'arbre i massa prest per evitar els mals que provoca el badament de les figues.

Pot considerar-se que la figuera té una resistència mitjana a la salinitat, cosa que la fa interessant per tolerar aigües i sòls amb una salinitat que seria massa tòxica per a altres fruiters. Segons Haas i Hoffman (1976), el valor de la conductivitat elèctrica de l'aigua per a pèrdues de producció del 50% és semblant per a la figuera, el magraner i l'olivera (5,6 mmhos/cm); per davall la de la palmera datilera, molt resistent a la salinitat (12 mmhos/cm), i per damunt la del taronger i l'ametler (3,2 i 2,7 mmhos/cm, respectivament). A Mallorca, on l'explotació desproporcionada dels aqüífers ha agreujat el problema de salinització d'aigües i sòls en els darrers anys, la figuera es converteix en una de les poques alternatives fructícoles per a determinades zones, tant en secà com en regadiu, sempre que la conductivitat elèctrica i la RAS³ de l'aigua ho permetin.

Valor de la conductivitat elèctrica (mmhos/cm) per una pèrdua de producció del (%):

Cultiu	0%		10%		25%		50%		100%
	CE	CE	CE	CE	CE	CE	CE	CE	CE
	sòl	aigua	sòl	aigua	sòl	aigua	sòl	aigua	sòl
Figuera	2,7	1,8	3,8	2,6	5,5	3,7	8,4	5,6	14
Olivera	2,7	1,8	3,8	2,6	5,5	3,7	8,4	5,6	14
Taronger	1,7	1,1	2,3	1,6	3,2	2,2	4,8	3,2	8
Ametler	1,5	1	2	1,4	2,8	1,9	4,1	2,7	7

3. Relació d'absorció de sodi; RAS= $[Na^+]/\sqrt{1/2([Ca^{++}]+[Mg^{++}])}$.

Sòl

La figuera prospera bé a tot tipus de sòl, excepte als pantanosos o embassats, encara que prefereix sòls profunds, rics en nutrients, permeables i calcaris. És important un bon contingut en calci per assegurar la qualitat dels fruits, especialment si es destinen a figues seques. La figuera aguanta bé els sòls bàsics fins a pH de 8 o 8,5 i els sòls salins, on per perdre el 50% de la producció és necessària una conductivitat molt alta: 8,4 mmhos/cm (mesurats al sòl). Sòls argilosos i massa humits perjudiquen la collita de figues i augmenten els problemes de malalties i podriments de les arrels.

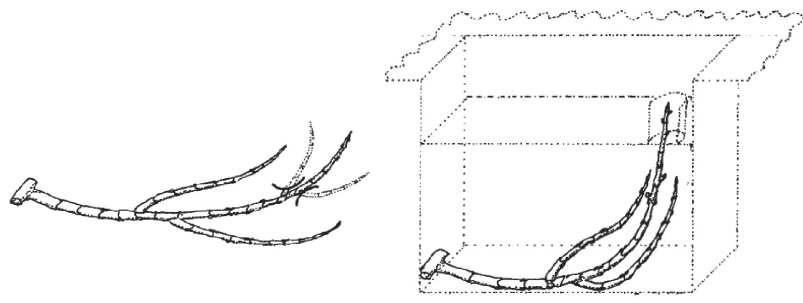
2.5. Tecnologia de producció

Establiment i creació de figuerals

El marc de plantació tradicional de figuera a Mallorca oscil·la entre 8 × 8 i 13 × 13 m. Són marcs amples, que ajuden a superar, per una banda, el llarg període de mesos secs i, per una altra, la competència dels cultius herbacis associats (cereals i lleguminoses), que resulta difícil no veure entre les figueres. Els marcs són quasi sempre quadrats i no es distribueixen mai a portell.

La fondària del clot tradicional de plantació era exagerada; la determinava el perfil del sòl: si la capa argilosa apareixia poc profunda, n'hi havia prou amb 2 metres de fons, tal com es feia a la majoria dels figuerals del Pla i del Llevant, però al sud i sud-est de l'illa podia arribar-se als 6 o 8 metres (40 pams), fins a trobar la capa argilosa i després d'haver perforat la calcària. Finalment es reomplien els clots fins a arribar a prop de la superfície i, després, es feia la plantació.

Actualment la plantació es fa a clots d'un m³. Es tria una branca de 0,5 a 1,5 m de llarg, amb fusta de dos anys o més, a la qual s'han eliminat els brancons laterals. S'enterra corbada en L i deixant dos o tres ulls a l'exterior. El clot no queda ple del tot i anirà omplint-se a mesura que creixi la nova brotació. Modernament s'estan utilitzant plançons en cossioll que faciliten la feina de plantació i donen bones garanties d'arrelament.

Plantació d'una estaca de figuera.

Tècniques principals de conreu

Les més destacables solen ser la llaurança i l'adobat i, quasi sempre que es fan, van destinades als cereals o lleguminoses amb els quals comparteix el sòl la figuera. Això implica una labor profunda a la tardor, seguida de les preparatòries de la sembra, amb l'adobat i la llaurada. S'utilitza com a eina principal l'arada de pala i, darrerament, també el cisell; això sol danyar el tram superficial de les arrels, que es desenvolupen majoritàriament entre 20 i 45 cm.

La poda sol reduir-se a l'eliminació de rebrols i de branques baixes penjants que dificulten el pas, i sol fer-se cada dos anys o més. Les podes de formació tradicional són altes, per damunt d'1,60 m de soca. És una espècie poc exigent en la poda, tant que s'oblida sovint i arriba a abandonar-se. L'arbre s'adapta bé a la formació en vas i, fins i tot, es pot formar en espatlera.

3. PROSPECCIÓ I CARACTERITZACIÓ

3.1. Prospecció de cultivars de figuera

Un cop estudiada la zona tradicional de conreu, concentrarem els esforços als municipis on la densitat de plantació de figuera era major; aquesta es localitza a la zona més central del Pla, als municipis de Sineu, Sant Joan, Petra i als seus voltants. Tanmateix, ens estenguérem a altres municipis on hi hagués algun informador interessant. A Míner,⁴ al terme de Llucmajor, s'ha pogut aprofitar una finca d'ametlers amb una col·lecció de figueres prou variada, que va ser inscrita a la Guia de Col·leccions de Recursos Genètics Vegetals de la FAO (1994), després de la primera caracterització de les seves cultivars l'any 1992. També a Llucmajor, a Son Mut Nou,⁵ trobam una plantació jove en secà iniciada el 1995 amb l'objectiu de crear un camp experimental i que disposa d'una important col·lecció de varietats en excel·lents condicions vegetatives.

El principal problema és trobar informadors que distinguesquin realment les cultivars i que en coneguin la localització. Molts pocs pagesos joves coneixen les diferents cultivars; els vells sovint les han oblidades o les donen per desaparegudes, i els de mitjana edat han donat, de vegades, informacions contradictòries, tot i que reconeixen normalment les més comunes i algunes de les més singulars del seu entorn. Per això, per a cultivars poc conegudes, cal contrastar les dades amb diferents informadors.

Una vegada localitzada la nova cultivar per caracteritzar, es verifica si no es troba ja caracteritzada amb un altre nom, o si es pot considerar realment nova, quan el seu fenotip presenta alguns caràcters diferents de les que ja han estat tipificades. Els primers caràcters que cal observar per reconèixer noves cultivars són els del siconi i els del fullam, a més de la data de maduració, que és prou eliminatòria.

És preferible fer la primera presa de dades durant l'inici de maduració o abans, per tal de poder fer-ne el seguiment complet. No totes les dades poden mesurar-se durant la primera observació de l'arbre; les

4. S'han d'agrair les aportacions de Josep Sacarès, capdavanter en la prospecció i col·lecció de varietats de figuera en aquesta finca.

5. N'és el promotor Montserrat Pons, a qui hem d'agrair la incansable tasca de recerca i conservació de varietats amb risc d'erosió genètica.

de maduració, brotació i abscisió de fulles, com també les resistències al badament, abscisió i altres afeccions del siconi, requeriran un seguiment amb posteriors observacions. És convenient localitzar si existeix algun caràcter específic de la cultivar que no es repetesqui en cap altra i que tot sol servesqui per identificar-la. Es prendran fotografies de l'arbre, detalls del fullam i de les figues, amb una escala de referència per a les fulles, i sobre paper mil·limetrat, els siconis.

De les figues, en acabar les mesures, se'n farà una prova de tast i s'investigarà el seu aprofitament tradicional i actual, si en té. De les fulles, se'n prendrà una mostra per mesurar els caràcters quantificables i dibuixar-ne els marges, els sinus peciolars i les formes; finalment, les observarem per l'anvers i el revers: la nerviació i pilositat a simple vista i amb lupa de 9x.

Abans de començar la caracterització, necessitam l'instrument per fer-la i es fa necessària la cerca dels mitjans de descripció del material vegetal de *Ficus carica*. El primer obstacle amb què vàrem topar a l'hora d'escometre la caracterització va ser l'absència de qualsevol material que fes referència a caracteritzacions pomològiques o fitxes de caracterització de l'espècie. Malgrat ser un dels principals fruiters de l'àrea mediterrània, ha despertat poc interès fins ara: a escala estatal no es disposava de cap descriptor conegut per part del Centre de Recursos Fitogenètics; pel que fa als organismes internacionals de conservació de recursos fitogenètics, el descriptor de *Ficus carica* ha estat publicat fa pocs anys (IPGRI, 2003). Aquest treball es va començar amb un esborrany de descriptor per a *Ficus carica* i espècies relacionades del gènere *Ficus* elaborat en la Facultat d'Agricultura d'Esmirna (Turquia).

Una vegada aconseguides les dades de camp de la prospecció, comença la feina de caracterització, però prèviament cal determinar el descriptor que s'adapta millor als nostres objectius. Tot seguit, a l'apartat *Caracterització*, estudiem els descriptors coneguts, els seus caràcters i la seva possible millora o adaptació al material prospectat, per acabar fent una proposta de descriptor adaptada, que ens menarà a una *fitxa de caracterització*, a fi de tipificar totes les cultivars trobades.

3.2. Caracterització de cultivars de figuera

3.2.1. Mètodes de caracterització

Els mètodes de caracterització amb els quals hem treballat són els següents:

- Mètode tradicional emprat per a classificacions fructícoles de figuera (Estelrich, 1910).
- Fitxa de prospecció per a figuera de l'IVIA (1992).
- Descriptor IPGRI⁶ (esborrany de la Facultat d'Agricultura d'Esmirna, 1995).

Tot seguit descriurem i farem una breu avaluació de les característiques de cada mètode, després d'haver-los provat al camp durant les prospeccions.

Mètodes tradicionals usats per a classificacions fructícoles de figuera (Estelrich, 1910)

Pere Estelrich és l'autor que més ha aportat als mètodes tradicionals de caracterització i, a més a més, els ha fet servir per a figueres a Mallorca. Ha utilitzat principalment caràcters morfològics de les infructescències i de les fulles, caràcters fisiològics relacionats amb la maduració i, finalment, caràcters agronòmics destacats. Els caràcters descrits són els següents:

Morfològics:

Arbre	Hàbits de creixement (capçada o port)
	Vigor
Fullam	Forma: nombre predominant de lòbuls
	Tonalitat
	Pilositat
Figues	Forma: abaldufada, ouada, aperada, cònica, esfèrica i esclafada
	Color de la pell
	Clivellat
	Grux de la pell: segons la resistència al trencament
	Grandària: Ø major × alçària (sense peduncle)
	Peduncle: longitud, diàmetre i lignificació
	Ostíol: diàmetre i coloració

6. International Plant Genetic Resources Institute o Institut Internacional de Recursos Fitogenètics.

Fisiològics:	<i>Comportament bifer: total, ocasional o nul</i> <i>Data de maduració de les figues: inici i final</i> <i>Data de maduració de les figafors: inici</i>
Agronòmics:	<i>Sabor: segons la tradició popular</i> <i>Resistència al badament: segons el percentatge de badocs</i> <i>Productivitat: producció per arbre</i> <i>Aprofitament: destinació tradicional i d'altres possibles</i>

Avantatges: senzillesa en l'avaluació, caràcters prou objectius; la majoria no presenta dubtes. La proposta per a la *forma de les figues* no ha estat fins ara superada. Caracterització ràpida i adequada per a una prospecció; el major pes de la caracterització recau encertadament sobre les figues, on hi ha els caràcters més diferenciats i clars.

Inconvenients: excessivament simplificada per a una completa caracterització amb el format i les necessitats actuals de conservació de germoplasma; alguns caràcters poden arribar a ser subjectius i massa sotmesos a variacions ambientals, especialment: *pilositat* i *tonalitat del fullam, vigor* i *sabor*. A pesar d'això, apareixeran també als descriptors més moderns.

Conclusió: s'aconsegueix l'objectiu bàsic, diferenciar les cultivars, i en la majoria dels casos poden identificar-se i distingir-se; tant és així que altres autors (Tamaro, 1968) s'inspiraran, en part, en aquesta caracterització. A més a més, cal tenir en compte que és el primer treball que es coneix sobre descripció de cultivars de figuera i, tot i així, es desenvolupa prou extensament i detallada.

Fitxa de prospecció de l'IVIA

Fou elaborada per l'equip investigador d'un projecte de l'INIA sobre prospecció i estudi en col·lecció de material vegetal de caqui, magraner, figuera i nisprer, i va ser distribuïda per l'Institut Valencià d'Investigacions Agràries (IVIA) com a eina per a l'escomesa de la prospecció de cultivars de figuera, l'estiu de 1992.

Aquesta fitxa completa lleugerament la caracterització més antiga, bàsicament afegint-hi caràcters agronòmics (sensibilitats i resistències,

facilitat d'abscisió dels fruits o consistència) i, a més a més, introdueix caràcters ambientals i de situació propis d'una prospecció. Hi varem afegir, a l'original, alguns caràcters com *gruix de pell*, *color de polpa* i *aprofitament de les figues*, per completar-la. Els caràcters de la fitxa original són els següents:

Morfològics:

Arbre	<i>Hàbits de creixement (port)</i> <i>Vigor</i>
Fullam	<i>Grandària: grosses, normals o petites</i> <i>Forma: molt o poc lobulada</i> <i>Tonalitat: verd clar o fosc</i> <i>Aspresa: molta o poca</i>
Figues	<i>Forma: aperades, esfèriques, esclafades, etc.</i> <i>Color: negre, blanc, morat, verd, rogenç, etc.</i> <i>Grandària: grossa, mitjana, petita</i> <i>Pes mitjà: mitjana d'una mostra</i> <i>Longitud del peduncle: llarg, curt, quasi inexistent</i> <i>Consistència: dura, blana</i> <i>Granell: molt, poc, etc.</i>

Fisiològics:	<i>Nombre de collites anuals</i> <i>Dates de recol·lecció: –figafors</i> <i>–figues</i>
---------------------	---

Agronòmics:	<i>Sabor: més o menys dolç</i> <i>Facilitat de despreniment: molta, poca, etc.</i> <i>Sensibilitat o resistència: –plagues: mosques, cotxinilles, etc.</i> <i>–malalties: FMV⁷</i> <i>–accidents: pluja</i> <i>Productivitat: alta, mitjana o baixa</i>
--------------------	---

Altres:	<i>Situació al camp: aïllada, en plantació</i> <i>Secà/reguiu</i> <i>Edat</i> <i>Situació</i> <i>Sinonímies</i>
----------------	---

Altres característiques d'interès

7. *Ficus mosaic virus*, o mosaic de la figuera, virus encara no caracteritzat.

Avantatges: aporta nous caràcters agronòmics i continua sent-ne fàcil i relativament ràpida la utilització, a més d'adequada per al que s'ha concebut: prospectar.

Inconvenients: resol només en part problemes de manca d'objectivitat per a alguns paràmetres, que, per tenir algun valor, s'han de mesurar de forma qualitativa i requereixen, per tant, el coneixement de les diferents cultivars (*vigor, tonalitat i aspresa del fullam, granell dels fruits, sabor i resistències* en són exemples). Oblida caràcters interessants proposats pel seu predecessor, com *gruix de pell, ostíol i aprofitament*.

Conclusió: dona la informació necessària per a una prospecció senzilla, per tal de simplificar la feina i permetre a qualsevol persona omplir la fitxa, però prescindeix de l'exactitud que requereix una caracterització que distingesqui de manera fiable cada cultivar.

Descriptor de l'IPGRI (Facultat d'Agricultura d'Esmirna)

Fou proposat per Uygun Aksoy, del Departament d'Horticultura de la Facultat d'Agricultura d'Esmirna, i tramès el juliol de 1995 al coordinador del projecte d'investigació de prospecció de material vegetal de caqui, magraner, figuera i nisprer a l'IVIA (Montcada) per tal de ser estudiat i corregit pel seu equip de treball. N'obtinguérem la segona còpia, que seria, sens dubte, la primera que començaria a fer-se servir pocs dies després a Mallorca. L'any 2003 l'IPGRI en publicà la versió definitiva, que diferia poc de l'esborrany original: hi afegia alguns caràcters que consideram de poc valor descriptiu (*mides del borro, arrels adventícies, color de la gota de l'ull, adhesió d'esquames ostiolars, caràcters de les lenticel·les i sensibilitats a factors abiòtics*) i d'altres que ja ens avançàrem a afegir a la nostra proposta de descriptor (*color d'esquames ostiolars i longitud del peduncle*).

Aquest descriptor ha estat pensat per a *Ficus carica* i altres espècies del gènere, i dona molt de protagonisme a les figueres del tipus d'Esmirna, fet comprensible per a una regió que és capdavantera en la producció mundial d'aquest tipus de figues seques. S'adapta a un format normalitzat del tipus IPGRI,⁸ això implica una detallada descripció d'un

8. IPGRI: Internacional Plant Genetic Resources Institute, organització científica internacional independent dedicada a la conservació i l'ús de la diversitat genètica vegetal.

elevat nombre de característiques de la cultivar, estandaritzat per a feines de recuperació, conservació, divulgació i utilització de germoplasma. Per tant, completa prou els caràcters morfològics (oferint diverses opcions de resposta), n'amplia els fisiològics i els agronòmics i, finalment, n'introdueix de químics i reserva un apartat final per als marcadors bioquímics i moleculars.

Avantatges: és el descriptor més modern, amb el format de l'IPGRI, i s'adapta a l'organització del material per a col·lecció en bancs de germoplasma. Tracta amb detall els caràcters de creixement, de les fulles i de les infructescències; també, els caràcters agronòmics i biològics. Introdueix caràcters nous, entre els quals destaquen els d'asseccament de les figues i els caràcters químics. Afegeix la possibilitat d'ús de marcadors isoenzimàtics i moleculars. Dins els *Descriptors de creixement* apareixen com a novetat els caràcters dels borrons i les branques; dins els *Caràcters biològics* s'afina més la data i durada de la maduració; en el *Descriptor de fulles*, a pesar de la dificultat de tipificació, mira més prim en la descripció dels caràcters morfològics, i pel que fa al *Descriptor dels fruits*, s'amplia una mica la llista de caràcters, alguns de composició química, i s'hi inclouen les característiques d'asseccament.

Inconvenients: el fet que hi hagi molts paràmetres descrits no implica necessàriament una major exactitud. Hi ha caràcters afusellats o mal adaptats de descriptors d'altres espècies, com el vigor (idèntic al proposat per a ametler) o la relació longitud del lòbul/longitud de la fulla (útil a la vinya, però inadaptada a la figuera). N'hi ha d'altres la presència dels quals sembla més aviat decorativa, bé sigui perquè l'enorme diversitat dins cada genotip els fa indiferenciables, com els *pèls* o *marges* del fullam, o bé perquè són iguals per a tots els fenotips, com la *secció del pecíol*. D'altra banda, uns altres presenten variabilitats tan altes per causes ambientals que tenen poc valor per a mesures fora d'un camp d'assaig.

Conclusió: el descriptor de l'IPGRI, malgrat que estigui pensat especialment per a figueres d'Esmirna, és el més complet i amb un format modern adequat per a la caracterització actual i per a una futura conservació de germoplasma. Tanmateix, hi afegirem els caràcters útils d'altres descriptors i alguns més com a proposta pròpia per completar-lo. A més a més, intentarem redefinir alguns caràcters que no acaben de quedar clarament definits o que no s'adaptaven al material prospectat.

A l'apartat d'*Annex* transcriurem la part destinada a la caracterització d'aquest descriptor; s'ha prescindit de la primera part del descriptor de l'IPGRI, que fa referència a:

- **Contrasenya de la cultivar**, on es dona la informació bàsica d'accés i de prospecció, que inclou: el *descriptor d'accés* (codi de referència, nom científic, data, donant, nom col·loquial del cultiu, etc.) i el *descriptor de prospecció* (organisme prospector, data de prospecció, localització en coordenades, altitud, fonts del material prospectat, ecosistema, tipus de material vegetal i dades etnobotàniques, nom en llengua vernacle, utilitzacions i història).
- **Organització del germoplasma**: proporciona informació per a l'organització d'accés a bancs de germoplasma, i descriu els tipus de propagació i conservació, i els mètodes de multiplicació.
- **Ambient i situació**: descriu la situació, descripció geomorfològica, i característiques del sòl i climàtiques.

3.2.2. Descripció dels caràcters utilitzats en els mètodes de caracterització

S'han estudiat i provat al camp els diversos mètodes existents per a la caracterització de la figuera. Ara hem de decidir quins caràcters ens interessen de cadascun per tal d'elaborar una *proposta pròpia de descriptor* que s'adapti al material prospectat. S'haurien de triar aquells caràcters que ens facin millor servei a l'hora d'identificar i, per tant, diferenciar cultivars distintes. Interessa també adaptar-se als models de descriptors "oficials"; per tant, fer-los assemblar al màxim als de l'IPGRI. Intentarem, a més a més, remarcar els caràcters que destaquin per la facilitat o rapidesa d'observació i que siguin distintius per a totes les cultivars, a fi de destriar-los d'aquells que, per la dificultat de quantificació i per l'alta variabilitat, no contribueixen gaire a la diferenciació de cultivars.

La variabilitat baixa ha estat considerada com a criteri prioritari per a la selecció de caràcters, especialment en el nostre cas, que es feia una primera caracterització amb material acabat de prospectar. S'ha de tenir en compte que en alguns casos només es coneixia un únic individu

per cultivar i no es podien contrastar les dades obtingudes, com seria desitjable, amb d'altres del seu mateix genotip.

Estudiarem els caràcters individualment i lleugera, comentant a grans trets allò que més afecti la caracterització i posant peu fiter en la variabilitat. Prendrem com a base el descriptor de l'IPGRI, però sense oblidar les aportacions d'altres descriptors, i comentarem el tractament que s'ha fet de cada caràcter i la seva substitució, si escau, a més de les addicions de nous caràcters proposats per altres fonts.⁹ Totes aquestes propostes triades ens han de menar a una *proposta pròpia de descriptor*, que estructurarem en forma de fitxes de caracterització, que, una vegada emplenades, constituïran el resultat de tot aquest treball i que s'empraran per descriure i identificar totes les cultivars prospectades de la manera més clara i efectiva possible.

Caràcters biològics

Dates de maduració: tenen una gran importància agronòmica i, a més a més, es mantenen dins uns períodes prou estables per a cada cultivar. Tanmateix, en anys d'hiverns càlids pot avançar-se l'inici de la maduració entre 5 i 10 dies; l'avançament sol afectar de manera semblant totes les cultivars, per la qual cosa l'esglaonament de períodes de maduració es manté igual. Al descriptor de l'IPGRI es diferencien dues dates diferents: les d'*inici de maduració* i les de *maduració al 50%*; no s'aclareix, però, quan es considera inici de maduració. A la figuera és fàcil considerar-la erròniament més primerenca per mor dels figons avançats en la maduració per causa d'algun estímul extern (normalment una punxada), que provoca una maduració anticipada minoritària. Per evitar confusions, hem considerat inici de maduració la data en què hi ha una mitjana de ½-1 figues madures per brot. S'ha elaborat un quadre de maduracions on s'indica l'inici, el màxim i l'acabament de les maduracions d'un gran nombre de cultivars, de les qual es va fer un seguiment durant l'estiu-tardor del 1995 (ho podeu veure a l'apartat *Discussió*).

9. Sistemàtica d'Estelrich, *La higuera* (1910); fitxes de prospecció de l'IVIA i propostes pròpies (prospeccions 1992-95).

Dates de brotació: pot presentar importants variacions, degudes més aviat a causes ambientals que no de genotip. Per tant, fora d'un camp d'assaig, les precipitacions (o disponibilitat d'aigua) i/o la temperatura comanden sobre el genotip en l'inici de brotació. En el nostre cas hem pres una data de maduració mitjana orientativa, ja que es donen variacions entre diferents localitats.

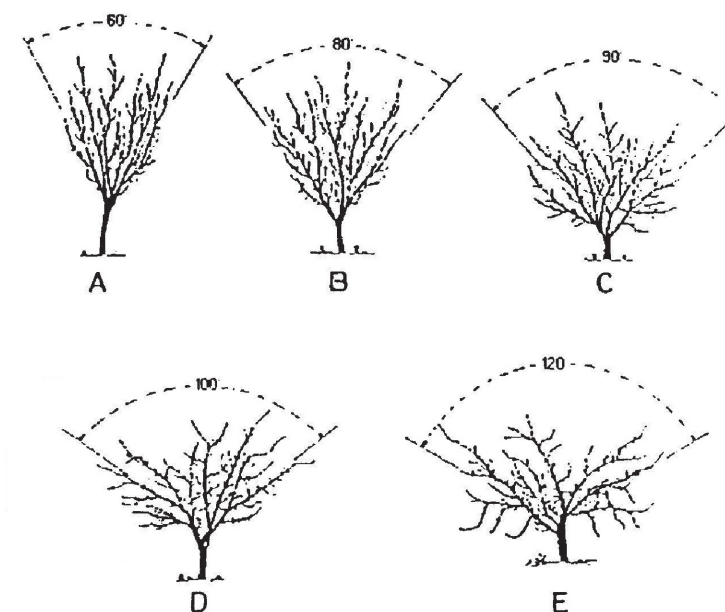
Distribució de la collita (biferisme): adoptam tres períodes diferenciats: el de les figafors (durant el juny), el de les agostenques i el de les tardanes (amb inici de maduració al setembre). Podran produir-se un o dos esplets (varietats bíferes). Són conegudes cultivars “estrictament” bíferes i “estrictament” uníferes, encara que algunes poden comportar-se esporàdicament com a bíferes en anys favorables, tot i ser normalment uníferes. Així i tot, hom considera bífera la figuera que espleta dues collites tots els anys i en aquest cas sí que és un caràcter absolutament constant.

Figafors de la varietat 'Alacantina'

Descriptors de creixement¹⁰

Hàbits de creixement (port): el problema d'aquesta característica de l'arbre és la dificultat de tipificació per causa de l'avançada edat i el tipus d'exsecallada a la majoria de les figueres prospectades. A més a més, els arbres en fase juvenil tenen ports més erectes que els adults. La proposta feta pel descriptor a partir d'un model usat per a *Prunus amygdalus* no s'adapta gaire a la morfologia de figuera cultivada. Vegeu-ho a continuació:

Hàbits de creixement proposats pel descriptor IPGRI.

A: erecte
B: semierecte

C: compacte
D: obert

E: desmai

10. Als descriptors antics de l'IPGRI solien aparèixer els caràcters d'aquest apartat (que afecten l'arbre, els brots i els borrons) com a caràcters vegetatius de la planta.

S'observa com només les formes més obertes s'adapten parcialment a les de *Ficus carica*.

Vigor: poden apreciar-se les diferents vigories de manera aproximada, encara que sol ser convenient disposar de més d'un individu per cultivar. En cas contrari, ens sembla una mica agosarada aquesta valoració, i es fa especialment complicada per a arbres molt joves i també per als vells que han rebut tècniques de conreu molt diferents.

Ramificació: queda definida al descriptor en funció de la *dominància apical* i el *desenvolupament lateral*. Igual que en el cas del port de l'arbre, apareixen poques diferències per a aquests caràcters entre arbres d'avançada edat, i la determinació de presència o no de dominància apical i desenvolupament lateral no deixa de ser prou subjectiva.

Densitat de ramificació: en aquest cas l'envelliment de l'arbre no sol impedir-ne l'estudi. Algunes cultivars presenten diferències en la densitat del brancam, que sembla condicionada pel seu genotip i no gaire per les causes ambientals.

Borró terminal: no hem pogut apreciar *formes* distintes i menys encara tan marcadament com les proposades pel descriptor (cònica/esfèrica). Pel que fa al color, les diferències aparegudes es veuen molt afectades per l'estadi fenològic de l'arbre i, per tant, ajuden poc a la caracterització.

Mides del borro: varien dins uns intervals molt estrets i no presenten variacions significatives entre cultivars; per això, hem prescindit d'aquest caràcter.

Brot: el seu creixement, un cop coneguda la densitat de ramificació, pot ser de gran ajuda per determinar-ne el vigor. A pesar d'això, es veu molt influït per factors ambientals, com pot observar-se quan es comparen els creixements d'anys anteriors en una mateixa branca.

Pel que fa al *color*, ens ha semblat poc diferenciador i massa dependent de l'estat de l'arbre per donar-li importància.

Tendència a emetre cimals (otanyades): excepte en algun cas excepcional, no s'ha observat aquesta tendència a les figueres en les condicions de conreu de secà de Mallorca. Per tant, la tendència sol ser nul·la o escassa i en pocs casos, notable (tret de figueres joves i a sòls fèrtils).

Rizogènesi d'estaques: no ha estat estudiada aquesta característica, a pesar que es coneix la facilitat d'arrelament d'estaques i murgons de l'espècie, en general i sempre que existesqui un mínim d'humitat al sòl.

Data d'abscisió de les fulles: és prou relacionada amb les unitats de calor acumulades i l'estat del l'arbre, i depèn de la situació i el microclima d'aquest. Així, l'abscisió es retarda a llocs més freds i la duració de l'àrea foliar s'allarga a zones més humides. Per això, la data d'abscisió pot variar més entre zones que entre cultivars.

Presència de bonys nodals: l'engreixament dels nusos apareix més marcat com més jove és la branca, però arriba a ser també apreciable en branques primàries i, fins i tot, a les soques majors de trenta anys i per a tots els genotips. Per tant, no constitueix un caràcter diferenciador de cultivars a l'entorn estudiat.

Descriptor de les fulles

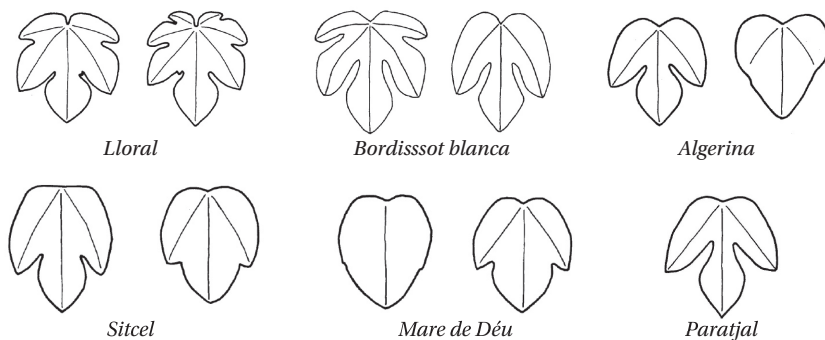
Nombre de fulles/brot: és prou influït per caràcters ambientals, ja que un mecanisme de supervivència enfront del estrés hídric és limitar la producció de fulles de posicions més basals dels brots, per reduir la transpiració en casos extrems; per això, en anys favorables, a més d'augmentar el creixement dels brots, aquests solen anar més poblats de fulles. Cal tenir també en compte que una sola mesura no dóna un valor significatiu, sinó que cal prendre les mesures en diferents brots i de manera aleatòria per obtenir una mitjana representativa. El descriptor no ens adverteix d'això i hem decidit fer la mitjana a partir de dotze mesuraments.

Dimensió de la fulla: probablement és dels caràcters més sotmesos a variacions ambientals, però també la variabilitat de grandàries i d'altres caràcters de la fulla són una característica pròpia de l'espècie, com hem comprovat observant les notables diferències entre fulles d'un mateix individu i, fins i tot, dins una mateixa branca. Això no vol dir que, en general i treballant amb mitjanes, no es puguin distingir grups de cultivars de fulles grosses, mitjanes o petites, però cal anar amb compte i observar l'estat de l'arbre, les aportacions hídriques que ha rebut i la fertilitat del sòl. Les observacions s'han fet sobre la segona o tercera fulla de cada brot i a partir de mitjan agost, quan s'havia assolit la dimensió màxima.

Lòbuls (nombre): si per alguna cosa destaca el fullam de la figuera és per l'heterofil·lia i aquesta es manifesta en la diversitat de formes i, per tant, del nombre de lòbuls. La majoria de les cultivars desenvolupen fulles de diferents formes i en diferents proporcions. El procediment més exacte de quantificar aquest caràcter és, doncs, anomenar les diferents formes de fulles presents indicant-ne les predominants o minoritàries, o bé donant-ne les proporcions o freqüències d'aparició de cadascuna. En alguns casos, determinar aquestes freqüències amb certa exactitud resulta difícil i s'han de donar xifres aproximades. Aquesta gran variabilitat, d'origen genotípic majoritàriament, encara que combinada també amb una part de component ambiental, esdevé un vertader problema i dificulta força la presa de dades, però no elimina el protagonisme d'un caràcter que és bàsic per a la caracterització d'aquesta espècie i, sens dubte, el més important dels relatius al fullam. Sembla que el vigor estimula l'augment del nombre de lòbuls i que els anys desfavorables és com si l'arbre estalviàs energia a costa de reduir-ne la fabricació. És curiós que als rebrols solen trobar-se fulles de 7 i 9 lòbuls amb normalitat, mentre que a les branques és pràcticament impossible.

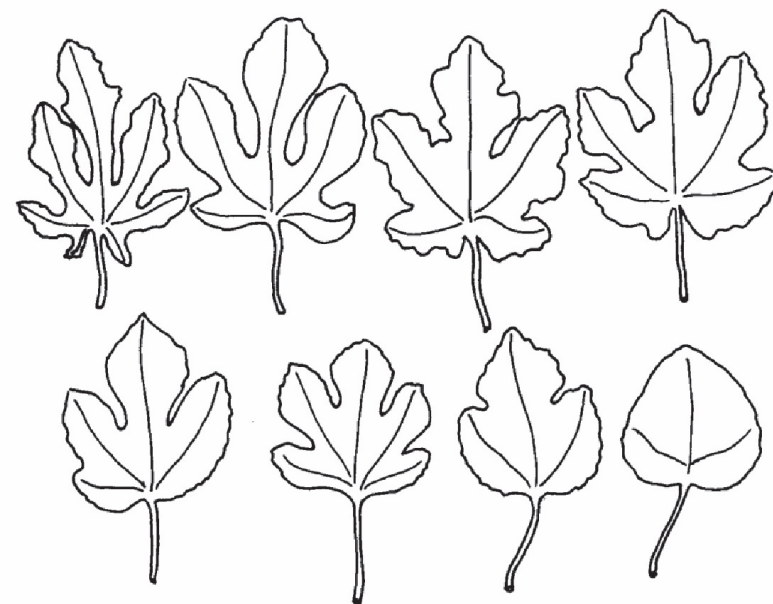
Hem de dir que algunes cultivars mantenen aquest caràcter invariable i tenen únicament fulles trilobades, cosa que simplifica enormement la tipificació del fullam, però no deixen de ser casos molt minoritaris, com el de la 'Paratjal'.

A la fitxa de caracterització hi hem dibuixat un o dos contorns de les formes més habituals del fullam de cada cultivar per facilitar-ne la identificació. A continuació se'n detallen alguns exemples:

Observau l'heterofil·lia a la majoria de les cultivars.

Forma dels lòbuls: proposades inicialment per Condit (1947) en una caracterització de fulles del gènere *Ficus*, han estat adoptades pel descriptor de l'IPGRI, però semblen poc adaptades a les morfologies de *Ficus carica* de les cultivars prospectades, ja que no hem pogut ajustar-hi les diferents formes proposades.

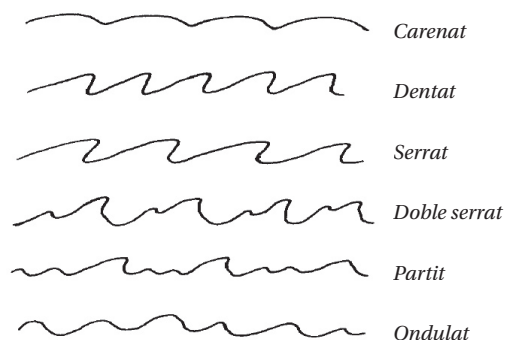

Formes proposades per Condit (1947).

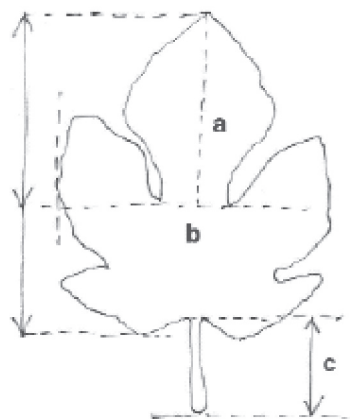
D'esquerra a dreta i de dalt a baix:

- Sinus incordat, lòbuls linears
- Sinus cordat, 5 lòbuls espatulats
- Sinus incordat, lòbuls "lirats"
- Sinus incordat, lòbuls romboïdals
- Sinus cordat, trilobada
- Sinus truncat
- Sinus atenuat
- Entera

Dents i marges: la impressionant variabilitat d'aquest caràcter en fa molt difícil la tipificació, fins al punt que no només hi ha variacions entre fulles d'un arbre, sinó que també n'hi ha dins els marges d'una mateixa fulla. A grans trets pot intentar diferenciar-se entre més ondulats i més dentats i prou. Tanmateix, l'esborrany de descriptor de l'IPGRI en diferencia els següents:

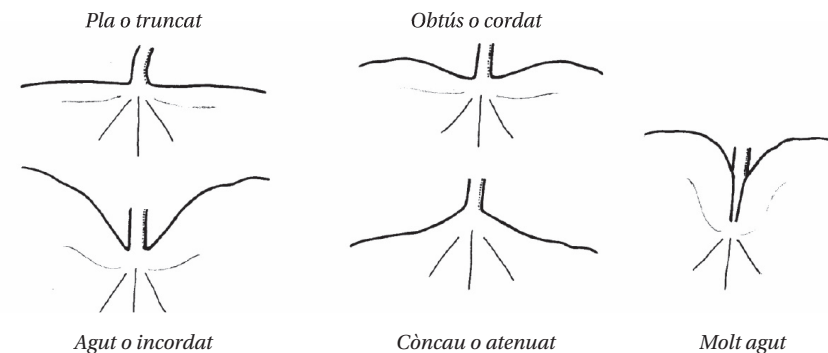

Relació de longitud del lòbul central/longitud de la fulla: aquesta relació, útil per a l'ampelografia (caracterització de vinya), no aportarà cap dada amb valor descriptiu a la caracterització de la figuera, a més de ser costosa en la realització. No l'hem tenguda en compte al nostre descriptor i tampoc no apareixia a la versió d'esborrany del descriptor de l'IPGRI.

Mesures tal com les proposa l'IPGRI.

Sinus peciolar: a l'angle del sinus peciolar li passa el mateix que als lòbuls: es veu molt afectat per l'heterofil·lia pròpia de l'espècie. Les proporcions de presència dels diferents angles peciolars semblen controlades parcialment pel genotip i es mantenen constants dins uns intervals que poden estimar-se a partir de la mitjana del conjunt de fulles mostrejades, però no es pot esperar gaire precisió.

Tipus de sinus peciolars.

Pèls: no hem trobat cap caràcter més variable i difícil de quantificar que la presència i la textura dels pèls a la fulla. Al mateix individu es troben diferents morfologies, però no hem trobat la clau per distingir-ne unes de les altres amb les observacions realitzades amb el tacte i visualment amb una lupa de 9x. Les majors diferències es presenten al revers i, en especial, en la presència de pèls més o menys espessos, però les diferències són tan grans entre fulles d'un individu o individus d'una cultivar com entre cultivars distintes.

Nerviació: la seva diferenciació és difícil i, més encara, amb l'escala que proposa el descriptor de l'IPGRI (inapreciable/apreciable). No hem pogut o sabut trobar-hi diferències.

Color: el problema del color és la necessitat d'una escala de comparació per apreciar diferències; el descriptor de l'IPGRI proposa com a referència les taules de color estàndard (de la Reial Societat d'Horticultura de Londres o les taules Munsell americanes). D'altra banda, hi ha la influència dels factors ambientals. Les característiques de la nostra caracterització no

poden donar importància a aquest caràcter mentre els diferents arbres no es comparin en un camp d'assaig.

Pecíol: la *longitud*, com la majoria dels caràcters de la fulla, és prou variable, però sí que és possible diferenciar-ne grans grups (curts, mitjans, llargs). Tanmateix, n'hem fet la mitjana de 10 mostres per expressar-la numèricament (l'IPGRI recomana fer la mitjana de 30).

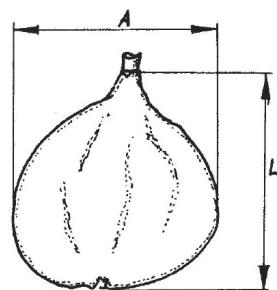
Pel que fa al *diàmetre*, de menor variabilitat, hem trobat certs problemes de mesurament, ja que el descriptor de l'IPGRI proposa una zona conflictiva (a 0,5 cm de la inserció a la branca), on la conicitat del pecíol és molt marcada per prendre-hi mesures precises de secció. N'hem tret també una mesura mitjançant la mitjana de 3 mostres.

Per a les formes de *secció* de pecíol no hem trobat cap diferència entre fulles: totes són sempre redones.

El *color* del pecíol és pràcticament igual per a totes les fulles, independentment de la cultivar.

Caràcters del fruit

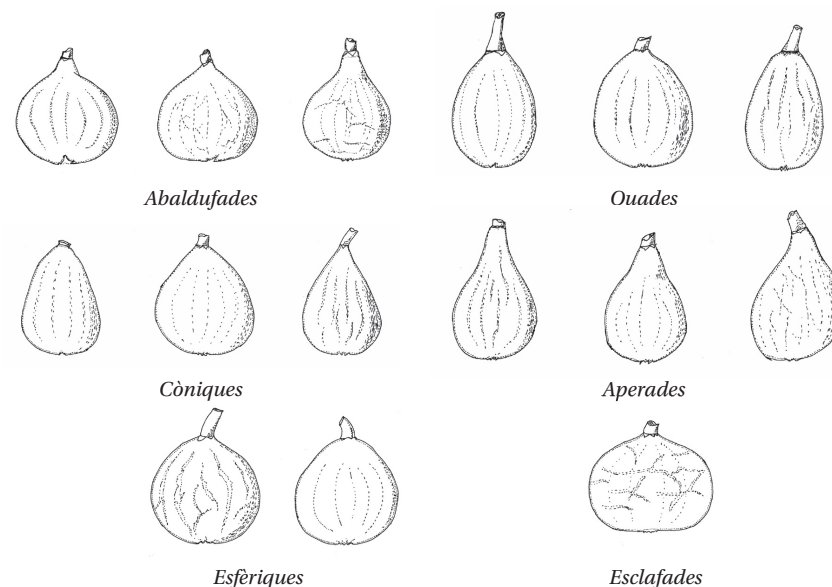
Forma del siconi segons $I = A/L$:¹¹ és un caràcter prou estable i homogeni. Es veu poc afectat per les condicions ambientals, encara que té l'inconvenient de donar valors molt semblants entre cultivars diferents. Les formes el·líptiques longitudinals (allargades) són les que més varien l'índex *I* per causes ambientals (ja que l'amplària *A*, proporcionalment, varia més que la llargària *L*). Cal complementar-lo amb un altre caràcter definidor de formes. Segons l'índex *I* la forma del siconi queda definida com:

- Allargada, $I < 0,9$
- Globosa, $0,9 < I < 1$
- Esclafada, $I > 1,1$

11. A= amplària presa com a diàmetre màxim, L= llargària del siconi sense peduncle.

Forma segons la situació del diàmetre màxim: consideram la forma com un caràcter fonamental per descriure les infructescències. Estelrich basa la seva sistemàtica de figueres justament en les formes i l'aplica a varietats cultivades a les Illes. El descriptor IPGRI ho tracta de manera més simplificada. Per això, si triam l'opció mallorquina, alhora podem definir l'opció de l'IPGRI de manera més detallada i intuïtiva. Es proposen, doncs, sis formes diferents: *abaldufades*, *ouades*, *còniques*, *aperades*, *esfèriques* i *esclafades*.

Percentatge de siconis emparellats: solen donar-se percentatges baixos (2%) a la majoria de les cultivars, però algunes arriben a tenir percentatges elevats (20%), especialment en anys plujosos. Encara que percentatges alts solen compensar-se en part amb reduccions del pes de les figues, la producció total se'n veu afavorida.

Pes: malgrat estar un poc controlat per les disponibilitats hídriques del sòl durant l'engreixament dels siconis, per a anys de pluviometries

semblants sol mantenir-se dins uns intervals que obliguen a mesurar un cert nombre de mostres. L'IPGRI sol recomanar en els seus descriptors de fruiters triar uns 20 fruits normals d'entre 40 collits de dos arbres; en el cas de la figuera, simplement recomana triar-ne 25 i la nostra opció ha estat collir 30 figues representatives de la totalitat i barrejar sempre que fos possible amb les d'arbres diferents.

Dimensions: es veuen afectades per les mateixes causes que el pes, encara que en major intensitat; a més a més, pot influir el volum de la cavitat interna que, en engrandir-se, fa augmentar el volum exterior, però no la massa. El descriptor proposa uns intervals d'amplàries i llargàries d'infructescència per establir quatre grups de grandària. Sembla que poden adaptar-se bé a les magnituds obtingudes a les nostres cultivars.

	<i>Ample (mm)</i>	<i>Llarg (mm)</i>
<i>Petit</i>	28-38	29-46
<i>Mitjà</i>	38-49	46-54
<i>Gros</i>	50-60	52-70
<i>Molt gros</i>	> 60	> 75

Uniformitat de la dimensió: pot informar-nos d'aquest caràcter la desviació de la mostra de pesos, que són prou correlacionats amb les dimensions, però és un caràcter poc diferenciador.

Simetria: com els siconis, solen ser simètrics; a les escasses cultivars on no ho són constitueixen un bon caràcter distintiu (i estable).

Ostíol: el *diàmetre* de l'ostíol sol ser un caràcter poc variable; l'únic problema és que sol veure's afectat en cultivars amb un alt percentatge de badocs, on lògicament el badament deforma o fa desaparèixer l'orifici ostiolar.

La *gota a l'ostíol* o *gota de mel* apareix en un percentatge alt només en comptades cultivars. Per a aquestes serà, doncs, una característica interessant, gràcies a la independència de les condicions ambientals. L'IPGRI també afegeix una característica de la gota, el color, que no hem inclòs perquè l'hem considerat molt difícil de diferenciar.

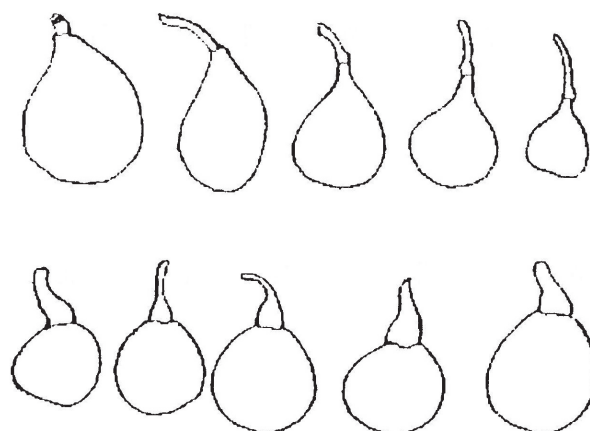
Les *esquames* ja són un caràcter més difícil de quantificar, per la gran semblança que es dona entre cultivars pel que fa a grandària, però el descriptor infravalora la seva característica més important: el *color*; només proposa color igual o diferent a l'epidermis quan aquest sí que es pot fer servir per diferenciar genotips i, fins i tot, quan els siconis són encara verds. Per això hem cregut profitós afegir una escala de colors de l'ostíol a la nostra descripció, on s'indica a continuació del *diàmetre de l'ostíol*. L'observarem a la infructescència en l'estat de maduresa comercial.

Hem prescindit d'un altre caràcter que proposa el descriptor de L'IPGRI, el *grau d'adhesió de les esquames*, perquè depèn molt de la fase de maduresa i presenta dificultats de determinació.

Existeixen diferències importants entre els ostíols.

Forma del peduncle: es manté prou invariable en cada cultivar, però no presenta marcades diferències entre les unes i les altres. Val més la pena mesurar-ne la *longitud*, que, com és lògic, afecta la forma, però presenta diferències més marcades entre cultivars. Cal oblidar-se de la proposta morfològica de peciols de Condit (1947): pot ser que sigui útil per al gènere *Ficus*, però no per a les figueres cultivades. Per contra, hem donat importància a la *longitud*, que la versió publicada del descriptor IPGRI ja ha tingut en compte.

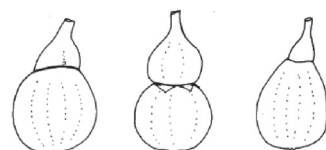
*Formes del peduncle
proposades per
Condit (1947);
no s'adapten a les
figueres cultivades.*

Longitud del peduncle: sol mantenir-se prou estable i diferenciada per a cada genotip; l'afecten poc els factors ambientals i permet una fàcil quantificació.

Formacions anormals: aquestes malformacions del peduncle afecten poques varietats: l'Alacantina, la 'Roja', la 'Bermesca' i la 'Cucurella' d'una forma notòria; la resta mostren percentatges de malformacions menyspreables o nuls, de manera general. Algunes de les deformacions que hem trobat són les següents:

Deformacions del peduncle sobre la 'Bermesca'.

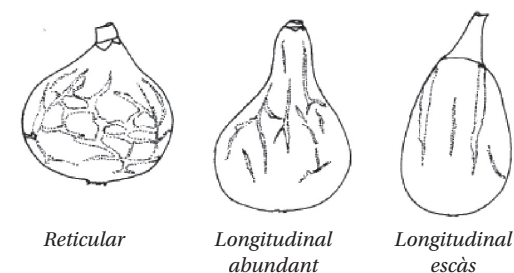
Deformacions sobre l'Alacantina i la 'Roja'.

Abscisió del peduncle: pot ser un caràcter agronòmic important, ja que afecta la recol·lecció. També hem observat que varia en funció de la fase dins el període de maduració i això obliga a fer un cert seguiment de la caiguda de figues durant la maduració, però, malgrat tot, n'esdevé ben difícil la quantificació.

Facilitat de pelada: per mesurar aquest caràcter es requereix, a més d'endicalar-se les mans, fer diverses repeticions (de 6 a 8) fins a assegurar una facilitat de separació de l'epidermis uniforme a totes. És mal de quantificar i prou semblant per a totes les figues.

Costelles: afecten l'aspecte extern de les figues madures i, juntament amb el color i el clivellat de l'epidermis, dona prou informació per identificar una cultivar. S'han d'observar abans que la figa torni secallona i perdi volum.

Clivells: dins una mateixa cultivar varien la quantitat i el tipus, si bé és cert que la presència/absència i els diferents tramats ajuden a la diferenciació de cultivars. El descriptor proposa tres categories: "reticulars", "longitudinals escassos" i "longitudinals abundants". Creim que caldria afegir l'"absència de clivellat" com una possibilitat més i definir millor la direcció dels clivells; nosaltres ho hem fet així.

Resistència al badament de l'ostíol:¹² és un caràcter agronòmic fonamental, ja que afecta de manera directa la producció: causa més pèrdues que qualsevol plaga, malaltia o fisiopatia als figuerals de les Illes. El badament

12. Per l'enorme importància agronòmica que té podria situar-se a l'apartat de *Caràcters agronòmics*.

és un problema que es veu agreujat als períodes humits, en especial a la tardor, època en què es concentren les pluges. Després d'una pluja poden donar-se tres tipus de resposta: 1) les cultivars **resistents** no es veuran afectades de badament en cap cas; 2) les de **resistència mitjana**, que fins aleshores no s'havien badat de forma apreciable, ara començaran a fer-ho en un cert percentatge de figues i, durant uns dies, s'apreciarà la resposta a la pluja, però, si no torna a ploure, es recuperarà la normalitat, o 3) les cultivars **sensibles**, que ja es veien afectades en períodes sense pluja, augmentaran ara el percentatge de badocs de manera espectacular.

L'aigua de pluja pot tenir una doble actuació sobre els siconis: un efecte a curt termini provocat pel reblaniment de teixits de l'epidermis mullats abundantment, que afectarà les figues més madures, i un segon efecte a mitjan termini, que afavorirà el clivellat de figons més endarrerits, causat per un sobtat augment de les disponibilitats d'aigua als sòls eixuts de l'estiu.

Tanmateix, encara que la pluja és la culpable de les majors pèrdues, la causa dels badaments cal cercar-la en totes les formes d'humitat. Així, en èpoques sense pluges, continuen observant-se badocs com a conseqüència d'altres tipus de precipitacions: les boires o les rosades matinals remolleen lleugerament els siconis i provoquen el badament a les cultivars sensibles.

Pell: el *gruix de la pell* a la zona de l'equador pot ser homogeni per a cada cultivar, considerant la mesura dins un interval. El mesurament requereix fer diverses repeticions dins un mateix siconi i a siconis diferents del mateix genotip. Hem d'advertir que el *gruix de la pell* mesurat és el del teixit que se separa durant la pelada i no té per què estar relacionat amb el gruix de pell que es determina mitjançant el tacte o el tast. El *gruix de la pell* (pelada), que és el que en la pràctica mesuram amb el peu de rei, varia en funció de la quantitat d'albedo que acompanya l'epidermis quan es pela la figa, mentre que el gruix de la pell tastada és determinat únicament per l'epidermis, però té l'inconvenient que no és bo de quantificar. Nosaltres ens referirem al gruix de pell pelada com al mesurat i no farem menció del gruix de pell tastada (encara que és el realment percebut pels consumidors).

La *textura* amb els seus tipus, tal com ve proposada al descriptor, no acaba d'estar clara. Nosaltres hem entès la textura com a grau d'aspresa o gratelositat i hem classificat les cultivars com a "aspra", "mitjana" o "fina", segons el grau. La manera més pràctica d'apreciar-la és llepar l'epidermis de diferents figues i sobre diferents sectors de cada una.

El *color* és un tret diferencial importantíssim: d'una banda, és el caràcter que primer sol afinar-se en una figuera i, de l'altra, sol ser únic per a cada cultivar. El descriptor distingeix entre color de *fons* i del dibuix (*estampat*). Nosaltres hem considerat els colors com de *fons* (excepte en varietats rimades), bé com a barreges de diferents tonalitats o bé com a colors únics, segons el cas.

Color de l'albedo: no hi hem apreciat diferències clares entre cultivars; la distinció "blanquinos", "clar" i "fosc" proposada per l'IPGRI ens sembla una mica subjectiva.

Color de la polpa: es distingeixen diferents tonalitats; algunes fins i tot poden arribar a delatar el nom de la cultivar, però majoritàriament les polpes es tenyeixen de vermells de diferents intensitats i difícils de destriar. Aquesta observació s'ha de fer en estat de maduresa comercial.

Cavitat interna: caràcter difícil de determinar quantitativament per la variabilitat, però pot tenir cert valor si es determina qualitativament de manera aproximada.

Aquenís: els caràcters que afecten aquests fruits (quantitat, dimensió i pes) són extremadament semblants per a cultivars partenocàrpiques, encara que n'és indubtable la importància per a figueres d'Esmirna. Per aquest motiu hem prescindit de quantificar-los, però en feim menció referint-nos a la quantitat en casos destacables.

Sabor: és indubtable que no hi ha cap instrument que determini el sabor, així que hem de refiar-nos de la tradició popular i de la nostra modesta i subjectiva opinió. Parlem de sabor per al consum en fresc i, en alguns casos, per a les figues seques.

També poden ajudar a la difícil determinació del sabor diversos caràcters de composició química usats al descriptor de l'IPGRI, com el percentatge en *sòlids solubles totals* i *l'acidesa*. Sabem que alguns autors (Chessa, 1990) han utilitzat aquests caràcters per a la descripció de material vegetal de figuera i han observat diferències entre cultivars, però desconexem si la variabilitat i homogeneïtat els afecta i quina n'és la influència sobre el sabor.

Caràcters agronòmics

Fase juvenil: desconeixem del tot el comportament de la figuera pel que fa a aquest caràcter i com es veu afectat per la variabilitat, encara que sabem que aquest període pot durar de 3 a 5 anys. No té tampoc gaire importància a causa de la forma de propagació que es fa servir amb les figueres cultivades.

Eficiència productiva: està molt relacionada amb altres tres caràcters: la longitud del brot, la ramificació i el percentatge de figues dobles per borro. Això és així perquè a la figuera tots el brots de l'any són fructífers.

Rendiment estimat per arbre: la seva estimació hauria d'expressar-se en quilograms de fruita anuals, tal com demana el descriptor de l'IPGRI, però només l'hem pogut descriure qualitativament (elevat, mitjà o baix).

Resistència a condicions ambientals:

- Sequera: la caiguda anticipada de les fulles a l'estiu és un símptoma de sensibilitat a la sequera, però l'observació d'aquest caràcter és més complexa; s'hauria de fer un seguiment durant diversos anys o amb diferents condicions ambientals, i conèixer les característiques del sòl (capacitat de camp, punt de marciment) o, millor encara, estudiar-ho per comparació en un camp d'assaig.
- Escaldat: es produeix en condicions d'escassetat d'aigua i es manifesta amb la caiguda de les fulles. També s'ha observat que les figueres plantades a clots molt profunds no se'n veuen mai afectades (Estelrich, 1910). Respecte a l'estudi d'aquest caràcter podem dir el mateix que per al cas anterior.
- Gelades: temperatures properes als -6°C no solen assolir-se mai a terres del Pla i del Migjorn de l'illa; per tant, les figueres són poc afectades per les gelades d'hivern i, més difícilment encara, per les de primavera.

Resistència a plagues: ni *Ceroplastes rusci* ni *Lonchaea aristella* arriben a constituir plagues preocupants per a la figuera a Mallorca. *Ceratitidis capitata*, en canvi, sí que pot esdevenir problemàtica en determinades èpoques per a certes cultivars, a més de ser una de les causes de l'agrit de les figues; per això, mereix una especial atenció. Malgrat la gran incidència sobre determinades cultivars, no apareix a l'apartat de les afeccions del descriptor de l'IPGRI.

Resistència a malalties:

- Virus del mosaic de la figuera (FMV): per la forma de propagació utilitzada durant segles, totes les cultivars es veuen afectades pel virus;

es presenten variades simptomatologies, principalment a les fulles ("taques d'oli", deformacions), i alguns clons les manifesten més intensament ('Roja'). Tanmateix, sembla que no incideix gaire en la producció (Llàcer, 1987).

- Agrit o acidosi: afecta, especialment en èpoques humides, cultivars no primerenques. És fàcil d'observar externament, fins i tot sense necessitat d'encetar les figues, un exudat que degota a través de l'ostíol tot sol o en estrènyer el siconi. Aquesta alteració pot tenir prou incidència en algunes cultivars i és ajudada per la humitat i els atacs de *Ceratitidis*, que amb les altes temperatures fan que comencin les fermentacions de la polpa.

Resistència al transport: depèn principalment de la duresa de l'epidermis i, en menor grau, de la grandària de la infructescència. S'ha de determinar en funció de la resistència a l'esclafament i al copejat.

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: és un poc variable segons la massa de la figa, encara que en general sol ser suficient una setmana d'assolellament per enllestir la deshidratació; en el cas dels acops¹³ pot reduir-se aquest període. Únicament hem determinat aquest caràcter a dues cultivars de diferents grandàries i clàssiques per a sequer: l'Alacantina i la Bordissot blanca per observar les diferències entre si.

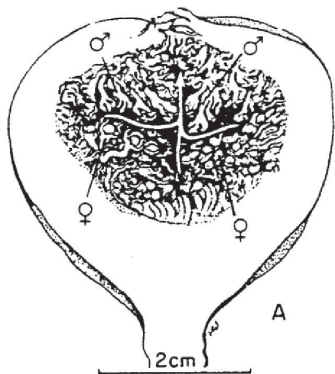
Mida de les figues seques: es determina mitjançant el compteig del nombre de figues per quilogram.

Descriptor de les flors

Tipus de floració: el descriptor de l'IPGRI tracta només la floració de cada una de les collites de cabrafiguera. Nosaltres l'hem adaptat també per a la figuera, encara que per a totes les cultivars de figuera comuna prospectades a Mallorca la floració és partenocàrpica. Si proposàssim una tipificació floral compatible amb altres tipus de figuera, per si en el futur disposàssim de cabrafigueres, figueres d'Esmirna, de Sant Pere o de Cordèlia, estudiaríem

13. Figa oberta des de l'ull per tal d'exposar al màxim la superfície de la polpa a la insolació; en ajuntar-ne dues es fa l'acop. A Eivissa el fan amb figaflors i en diuen *xereca*.

la floració de manera separada per a cada possible collita: la 1a, de figafors (o *profigues* si és una cabrafiguera); la 2a, de figues de tardor (*mamones* en cabrafiguera), i la 3a, de mames (només en la cabrafiguera o casos excepcionals de figuera).¹⁴ I proposaríem quatre tipus de flor: “longistiles partenocàrpiques”, “longistiles perfectes”, “brevistiles” i “masculines”.

Distribució de les flors masculines i femenines brevistiles en una cabrafiga (segons Galil i Neeman, 1977).

Distribució floral: en els casos que apareguin diversos tipus de flors es donen diferents localitzacions. Per al nostre cas el tipus de flor és únic i és per a tot el receptacle. Si prospectam altres tipus de figuera o cabrafiguera, això pot canviar.

El tema de la floració ha estat tractat (i també embolicat) per moltíssims autors i pocs en presenten conclusions clares;¹⁵ sembla un tema difícil i, per això, l'hem intentat tractar de manera senzilla.

Altres caràcters

Els caràcters referents a les cabrafigueres s'han exclòs d'aquest estudi per raons òbvies, encara que per als caràcters de les flors hem donat una opció de tipificació paral·lela a la de les figueres. Pel que fa als caràcters de la *contrasenya* de la cultivar, on s'inclouen dades com organisme i persona encarregats de la conservació, o les localitzacions dels arbres, no s'han inclòs en la fitxa de caracterització, ni tampoc els apartats: *Organització del descriptor* (informació d'accés a bancs de germoplasma) i *Ambient i situació* (característiques geogràfiques), per no allargar-la innecessàriament.

14. Algun autor, com Flores Domínguez, considera les *mames* com a 1a collita i confon flors i èpoques de maduració.

15. Baldini, E., 1992, confon flor estèril amb flor brevistila, *Arboricultura general*.

4. FITXES DE CARACTERITZACIÓ

4.1. Descripció de la fitxa de caracterització

Els resultats d'aquest treball poden traduir-se bàsicament en forma de *fitxes pomològiques de caracterització*, completades partint de la proposta de fitxa feta a l'apartat de *Mètodes de caracterització* i amb les dades de camp recollides durant la prospecció i el seguiment de cada cultivar.

Tot seguit presentam el model de fitxa que s'emprarà per a totes les cultivars prospectades. Al començament de la fitxa apareix el nom de la cultivar; davall, una fotografia dels siconis sobre paper mil·limetrat, i damunt, una representació gràfica del període de maduració, amb dues o tres zones diferenciades. 1a: inici, per a ½-1 figues madures per brot; 2a: període de màxima maduració, per al 50 % de la collita madura, i 3a: període d'allargament de la collita, a partir d'octubre, on pot continuar la maduració en cultivars tardanes, encara que de forma deficient, per problemes de fred.

A continuació, apareix la *tipificació de les infructescències*, seguida de la de les *fulles*, amb un dibuix de les formes més comunes.

A la pàgina següent es descriuen els *caràcters agronòmics*, les *característiques d'asseccament*, l'*aprofitament*, els *caràcters biològics*, el *descriptor de creixement* i altres dades interessants, on s'inclouen característiques que completen la tipificació, destacables per expressar-se intensament o per ser quasi o del tot exclusives de la cultivar.

Per acabar, apareix una fotografia de les fulles i una altra de l'ostíol, un element de gran vàlua per a la tipificació de les figues.

Nom de la cultivar

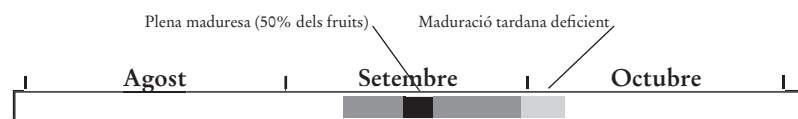

Foto de les figues

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació $\varnothing_{\text{màx.}}$: abaldufada, ouada, aperada, cònica, esfèrica o esclafada

Forma segons $I = A/L$: allargada ($I < 0,9$), globosa ($I = 0,9-1$), esclafada ($I > 1$)

Percentatge de siconis emparellats: (%)

Pes (g) M_{30} : mitjana de 30 mostres (g)

Dimensions ($A \times L$): $\varnothing_{\text{màx.}} \times \text{llargària}$ (mm)

Uniformitat de les dimensions: uniforme o variable

Simetria: simètric o asimètric

Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol:** (mm)
- **Gota a l'ull:** absent o present
- **Esquemes:** grandària/color

Forma del peduncle: cilíndric o troncocònic

Longitud del peduncle: (mm)

Formacions anormals: (%)

Abscisió del peduncle: fàcil o difícil

Facilitat pelada: molta, mitjana o poca

Costelles: poc marcades, intermèdies o prominents

Clivells: absent, longitudinal (abundant/escàs) o reticular

Epidermis:

- **Gruix (a l'equador):** (mm)
- **Textura:** aspra, mig aspra o fina
- **Color:** Fons: negre/morat, terrós, verd groguenc, verd o groc
Estampat: -

Color de l'albedo: blanquinós, blanc o fosc

Color de la polpa: taronja, rosat, vermell o vermell fosc

Cavitat interna: absent, petita, mitjana o grossa

Aquenís: pocs o molts

Sabor: dolç, fat, picant

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: mitjana de 12 mostres

Dimensió de la fulla ($\leftrightarrow \times \updownarrow$): mitjana de 10 mostres (cm)

Lòbuls:

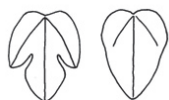
- **Nombre:** 1, 3, 5, 7 (%)
- **Dents:** per tots els marges, marge superior
- **Marges:** serrats, ondulats, dentats, carenats o partits

Sinus peciolar: pla, obtús, agut o còncau

Pèls: escassos o abundants al revers

Peciòl:

- **Longitud:** mitjana de 3 mostres (cm)
- **Diàmetre (M_3):** mitjana de 3 mostres a 0,5 cm del punt d'inserció (mm)
- **Secció:** redona o esclafada
- **Color:** verd groguenc o verd

Morfologies més comunes

Nom de la cultivar

Foto de les fulles

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): erecte, semierecte, compacte, obert o desmai

Vigor: reduït, mitjà o elevat

Ramificació:

dominància apical + -
desenvolupament lateral + -

Densitat de la ramificació: clara, mitjana o densa

Borró terminal:

- **Forma:** cònica, esfèrica
- **Color:** groc, verd groguenc, verd, verd rogenc

Creixement dels brots:

- **Longitud (cm):** curta (< 10), mitjana (10-20), vigorosa (20-35), molt vigorosa (> 35)
- **Diàmetre (M_9 internusos):** mitjana de 9 mesures a l'internús (mm)

Color dels brots: verd, verd rogenc o marró

Tendència a emetre tanyades:

nul·la, poca o notable

Data d'abscisió de fulles: (dia, mes)

Presència de bonys nodals: només soca, branques primàries + soca o branques + soca

Altres dades interessants

Sinonímies

Caràcters agronòmics

Eficiència productiva (nre. de fruits/brot) M_{12} : mitjana de 12 mostres

Rendiment per arbre: elevat, mitjà o baix

Resistències a:

- **Badament:** resistent o susceptible
- **Sequera:** resistent o susceptible
- **Plagues:** resistent o susceptible
- **FMV:** resistent o susceptible
- **Agrit:** resistent o susceptible
- **Transport:** alta, mitjana o baixa

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: curt (7 dies), mitjà (7-14 dies) o llarg (> 14 dies)

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color:

Aprofitaments

Consum en fresc, sequer, enceboll del bestiar, altres.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: (dia-mes)

Distribució de la collita: figaflors, figues, figues agostenques o figues tardanes

Inici de la maduració: (dia-mes)

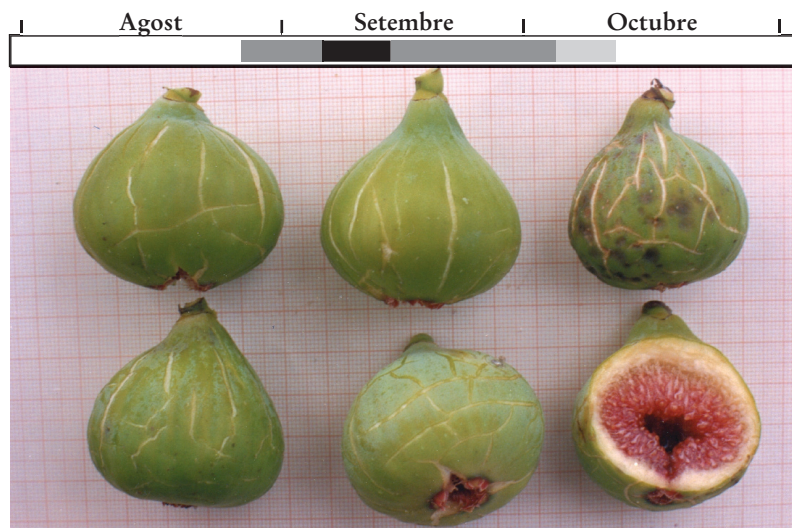
Plena maduresa (50 % dels fruits):

- **figaflors:** inici-final (dia-mes)
- **figues:** inici-final (dia-mes)

Període de collita: (dies): curt (15-20), mitjà (20-40) o llarg (> 40)

Foto de l'ostíol

Bordissot blanca

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: abaldufada
Forma segons I = A/L: I = 1, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 1%
Pes (g) M₃₀: 40,9 g
Dimensions (A×L): 48×48 mm
Uniformitat de les dimensions: uniforme
Simetria: simètric
Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol**: 3-5 mm
- **Gota a l'ull**: absent
- **Esquames**: mitjanceres, rosades

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 2-4 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: difícil inicialment
Facilitat de pelada: poca (es romp)
Costelles: poc marcades
Clivells: longitudinal i gruixat o reticular
Epidermis:

- **Gruix (a l'equador)**: 0,3-0,4 mm
- **Textura**: fina
- **Color**: Fons: verd groguenc

Estampat: -

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: vermell
Cavitat interna: mitjana
Aquenís: pocs
Sabor: dolç-molt dolç

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,5
Dimensió de la fulla (↔×↕): 18,5×19,5 cm
Lòbuls:

- **Nombre**: 5, 3 (10-20%), 1↓↓
- **Dents**: per tots els marges
- **Marges**: serrats marcats

Sinus peciolar: agut 60°-90°
Pèls: escassos al revers
Peciòl:

- **Longitud**: 9 cm
- **Diàmetre (M₃)**: 7,16 mm
- **Secció**: redona
- **Color**: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 4,6
Rendiment per arbre: elevat
Resistències a:

- **Badament**: molt susceptible
- **Sequera**: -
- **Plagues**: susceptible a *Ceratitis*
- **FMV**: -
- **Agrit**: susceptible
- **Transport**: poca

Característiques d'assecat

Període d'assecat: curt, ≈ 7 dies
Dimensió (nombre de figues/kg): 92,8
Color: clar

Aprofitaments

Consum en fresc i sequer.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues agostenques
Inici de la maduració: 27 d'agost
Plena maduresa (50% dels fruits):

- **figaflors**: -
- **figues**: 6-14 de setembre

Període de collita: 36-44 dies, mitjà-llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert
Vigor: elevat
Ramificació:
 dominància apical - desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: mitjana
Borró terminal:

- **Forma**: cònica
- **Color**: groc

Creixement dels brots:

- **Longitud**: 10-12 cm
- **Diàmetre (M_{9 internusos})**: 10,6 mm

Color dels brots: marró
Tendència a emetre tanyades: poca
Data d'abscisió de fulles: 1rs d'octubre
Presència de bonys nodals: branques+soca

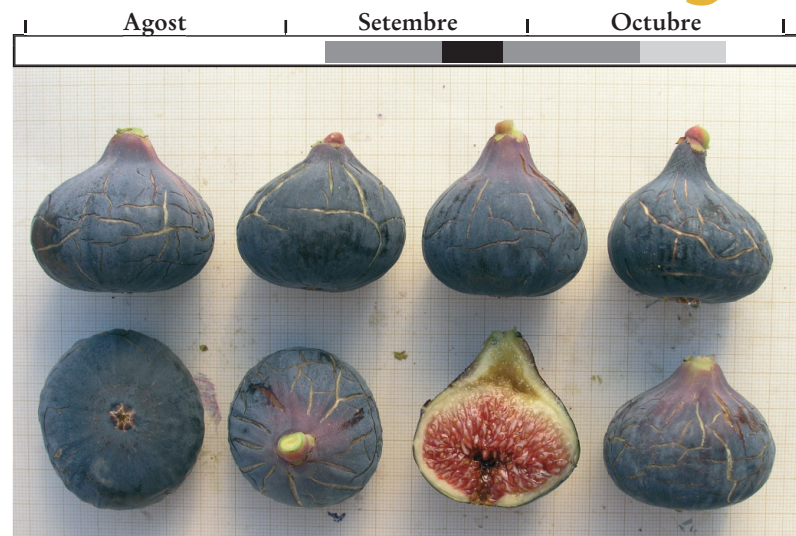
Altres dades interessants

És bona d'identificar per una de les seves pitjors qualitats: la sensibilitat al badament. Malgrat això, es va estendre molt per Mallorca gràcies a la bona qualitat de les figues, tant fresques com per a sequer.

Sinonímies

'Burdasciotta', 'Bourgeassotte', 'de Fraga', 'Blanca'.

Bordissot negra

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: abaldufada

Forma segons I = A/L:

I = 1-1,05, globosa

Percentatge de siconis emparellats: 2%

Pes (g) M₃₀: 36,6 g

Dimensions (A×L): 45-50×45-48 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: simètric

Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 0-1 mm
- *Gota a l'ull:* present (quasi sempre)
- *Esquames:* mitjanceres, clares

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 1 mm

Formacions anormals: 0%

Abscisió del peduncle: difícil

Facilitat de pelada:

madura molta, secallona poca

Costelles: poc marcades

Clivells: absent o longitudinal escàs

Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,6 mm, forta
- *Textura:* fina
- *Color:* Fons: negre pruïnós
Estampat:

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: vermell fosc

Cavitat interna: petita i melosa

Aquenís: pocs

Sabor: molt bo

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,4

Dimensió de la fulla (↔×↕):

13,2×16 cm

Lòbuls:

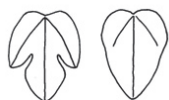
- *Nombre:* 1, 3 (30%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrats lleugerament

Sinus peciolar: obtús ≈ 100°-120°

Pèls: escassos al revers

Peciòl:

- *Longitud:* 6,1 cm
- *Diàmetre (M₃):* 4,5 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,8

Rendiment per arbre: mitjà

Resistències a:

- *Badament:* molt resistent
- *Sequera:* -
- *Plagues:* resistent a *Ceratitis*
- *FMV:* -
- *Agrit:* resistent
- *Transport:* alta

Característiques d'assecamment

Període d'assecamment:

mitjà = 7-14 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum en fresc.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

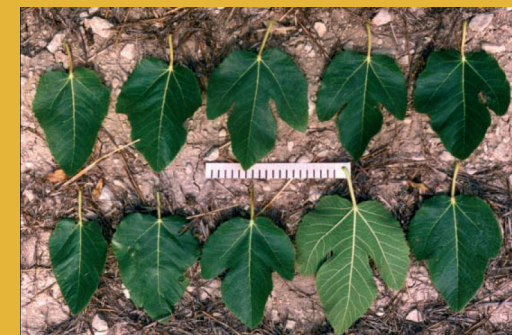
Distribució de la collita: figues tardanes

Inici de la maduració: 6 de setembre

Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figafors:*
- *figues:* 18 -24 de setembre

Període de collita: 42-48 dies, llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: reduït

Ramificació:

dominància apical + desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: densa

Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* groc verd

Creixement dels brots:

- *Longitud:* <10 cm
- *Diàmetre (M₉ internusos):* 8,1 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades:

molt poca

Data d'abscisió de fulles: 1 d'octubre

Presència de bonys nodals:

branques+soca

Altres dades interessants

És considerada una de les negres de millor qualitat. Les figues tenen un tast molt apreciat i una agradable consistència; la seva forta epidermis li dona una notable resistència a plagues i accidents. El caràcter que la delata és la presència de la *gota de mel* a l'ull de manera molt freqüent.

Sinonímies

'Burdasciotta', 'Bourgeassotte noire'.

Porquenya negra

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: abaldufada
Forma segons I = A/L: I=1-0,98, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 0%
Pes (g) M₃₀: 30,4 g
Dimensions (A×L): 42×42-43 mm
Uniformitat de les dimensions: uniforme
Simetria: simètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 1-3 mm
- *Gota a l'ull:* absent
- *Esquames:* grosses, rosades

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 5-7 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: fàcil
Facilitat de pelada: molta
Costelles: poc marcades
Clivells: longitudinal escàs
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,2-0,4 mm
- *Textura:* poc-mig aspra
- *Color:* Fons: negre
Estampat: -

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: vermell taronja
Cavitat interna: mitjana
Aquenís: molts
Sabor: aigualit

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,5
Dimensió de la fulla (↔×↕): 17,3×17,5 cm
Lòbuls:

- *Nombre:* 3, 1 (25%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrats

Sinus peciolar: obtús ≈ 100°-120°
Pèls: abundants al revers
Peciòl:

- *Longitud:* 6,8 cm
- *Diàmetre (M₃):* 4,8 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,6
Rendiment per arbre: elevat
Resistències a:

- *Badament:* susceptible
- *Sequera:* -
- *Plagues:* -
- *FMV:* -
- *Agrit:* -
- *Transport:* mitjana

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: curt, 7 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: fosc

Aprofitaments

Consum en fresc, humà i per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues agostenques
Inici de la maduració: 5 d'agost
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 17-25 d'agost

Període de collita: 44 dies, llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert
Vigor: mitjà
Ramificació: dominància apical - desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: densa
Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* verd, marges taronja

Creixement dels brots:

- *Longitud:* 5-8 cm
- *Diàmetre (M₉ internusos):* 8,9 mm

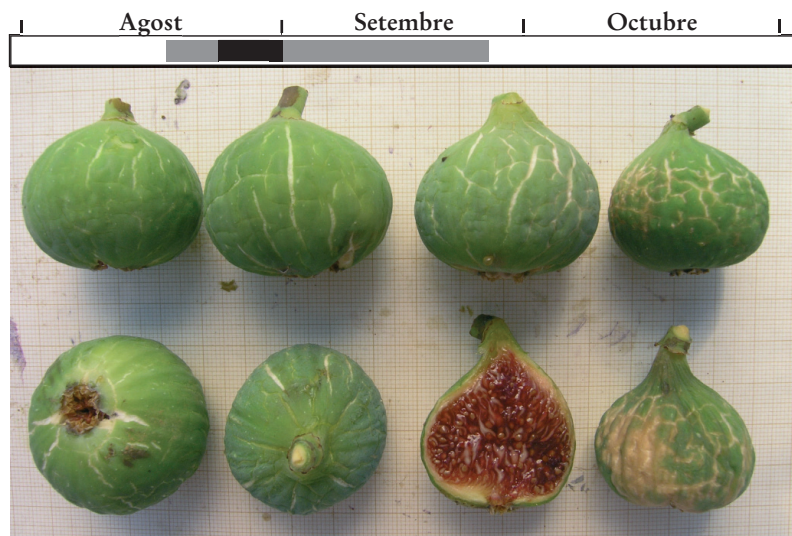
Color dels brots: marró tacat de verd
Tendència a emetre tanyades: nul·la
Data d'abscisió de fulles: 25 de setembre
Presència de bonys nodals: branques+soca

Altres dades interessants

Es considera la més primerenca de les cultivars de l'illa i aquest n'és el principal valor. L'escassa qualitat en determina l'aprofitament principal com a aliment dels porcs en una època que encara es veuen poques figues madures.

Sinonímies

'Porquenya'.

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: abaldufada
Forma segons I = A/L: I = 1, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 8%
Pes (g) M₃₀: 20,7 g
Dimensions (A×L): 37×37 mm
Uniformitat de les dimensions: uniforme
Simetria: asimètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol*: 3-5 mm
- *Gota a l'ull*: absent
- *Esquames*: mitjanceres, rosades

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 1-3 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: molt difícil
Facilitat de pelada: poca
Costelles: poc marcades i abundants
Clivells: reticular molt dens
Resistència al badament: molt susceptible
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador)*: 0,3-0,4 mm
- *Textura*: mig aspra
- *Color*: Fons: verd

Estampat: clivellat terrós

Color de l'albedo: clar verdós
Color de la polpa: vermell
Cavitat interna: absent
Aquenis: molts
Sabor: fat (fins i tot secallona)

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,2
Dimensió de la fulla (↔×↕): 17,7×18,5 cm
Lòbuls:

- *Nombre*: 3
- *Dents*: per tots els marges
- *Marges*: serrats amples

Sinus peciolar: agut, 0°-60°
Pèls: mitjanament escassos al revers
Peciòl:

- *Longitud*: 5,1 cm
- *Diàmetre (M₃)*: 4,3 mm
- *Secció*: redona
- *Color*: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 4,4
Rendiment per arbre: mitjà
Resistències a:

- *Sequera*: -
- *Plagues*: -
- *FMV*: -
- *Agrit*: normal
- *Transport*: baixa

Característiques d'assecament

Període d'assecament: curt, 7 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: clar

Aprofitaments

Consum per bestiar i sequer.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues agostenques
Inici de la maduració: 18 d'agost
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors*: -
- *figues*: 23 -31 d'agost

Període de collita: 35 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert
Vigor: elevat
Ramificació:
 dominància apical + desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: densa
Borró terminal:

- *Forma*: cònica
- *Color*: groc

Creixement dels brots:

- *Longitud*: 5-7 cm
- *Diàmetre (M₉ internusos)*: 9,2 mm

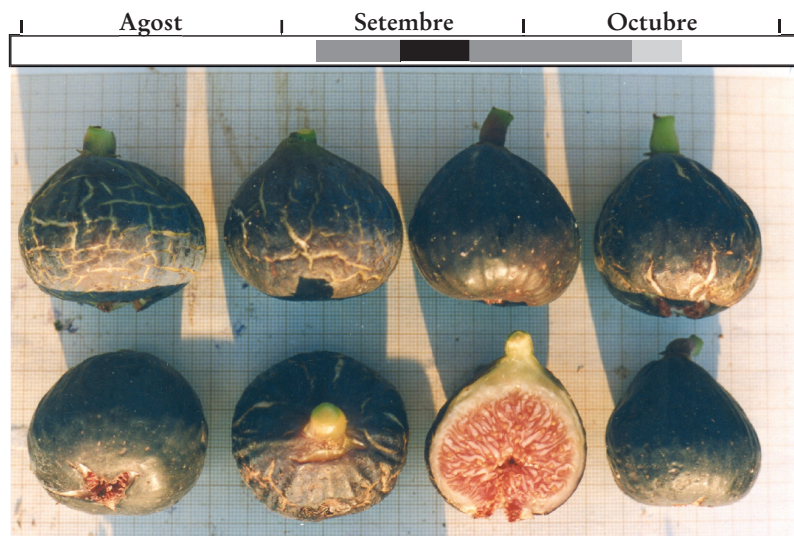
Color dels brots: marró
Tendència a emetre tanyades: nul·la
Data d'abscisió de fulles: 15 d'octubre
Presència de bonys nodals:
 branques+soca

Altres dades interessants

Presenta un caràcter destacable: el gran aguant dels fruits a l'arbre, fins al punt que alguns no arriben a caure i queden com a secalls fins a l'any vinent. A més, una gran part de la collita es perd com a badocs.

Sinonímies

'Verdaleta', 'Francesa' (Menorca).

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: abaldufada, cònica
Forma segons I = A/L: I=1-1,07, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 4%
Pes (g) M₃: 32,9 g
Dimensions (A×L): 45-48×45 mm
Uniformitat de les dimensions: uniforme
Simetria: asimètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 1-3 mm
- *Gota a l'ull:* present (poc sovint)
- *Esquames:* petites, vermelles

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 2-7 mm
Formacions anormals: 1%
Abscisió del peduncle: normal-difícil
Facilitat de pelada: mitjana
Costelles: molt poc marcades
Clivells: longitudinal escàs o reticular
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,4 mm
- *Textura:* mig aspra-fina
- *Color:* Fons: negre

Estampat: -

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: vermell
Cavitat interna: petita
Aquenis: normals
Sabor: apreciat, picant no totalment madura

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6
Dimensió de la fulla (←×↕): 6,5×17,7 cm
Lòbuls:

- *Nombre:* 3, 5 (3-15%), 1 (5-10%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrats i ondulats amples

Sinus peciolar: 180°, 120°↓, >180°↓↓
Pèls: prou escassos al revers
Peciòl:

- *Longitud:* 7,6 cm
- *Diàmetre (M₃):* 4,7 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,5
Rendiment per arbre: prou elevat
Resistències a:

- *Badament:* mitjana
- *Sequera:* -
- *Plagues:* -
- *FMV:* -
- *Agrit:* mitjana
- *Transport:* baixa

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: curt-mitjà, 7-14 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: fosc

Aprofitaments

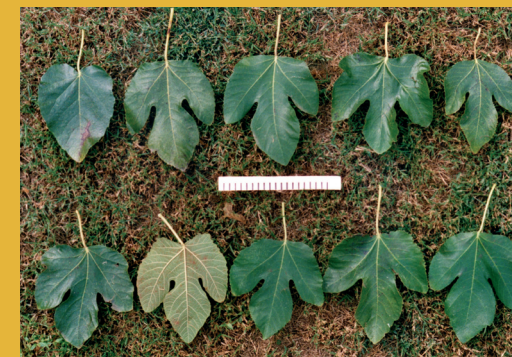
Consum en fresc, humà i per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues tardanes
Inici de la maduració: 6 de setembre
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 15 -23 de setembre

Període de collita: 37-43 dies, mitjà/llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert
Vigor: elevat
Ramificació: dominància apical + desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: densa
Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* verd rogenc

Creixement dels brots:

- *Longitud:* 7-9 cm
- *Diàmetre (M_{9 internusos}):* 9,3 mm

Color dels brots: marró
Tendència a emetre tanyades: poca
Data d'abscisió de fulles: 5-10 d'octubre
Presència de bonys nodals: branques+soca

Altres dades interessants

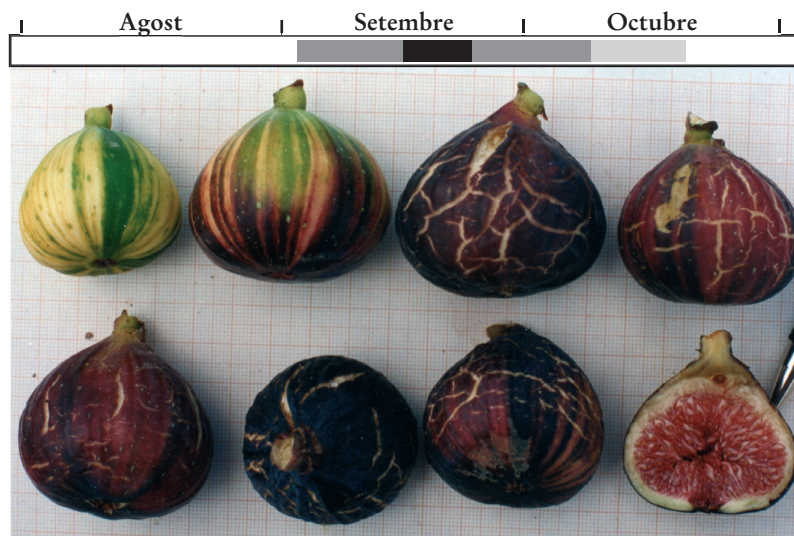
Les figues presenten prou varietat de formes i d'aspectes de l'epidermis. Tenen el peciòl de color verd i solen obrir un clivell menut per l'ostíol.

Per la seva productivitat i l'aprofitament mixt s'ha estès molt per l'illa. Estelrich ja l'anomenà "reina de les figueres negres".

Sinonímies

'Bernissenque' (França).

Martinenca rimada

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: abaldufada, cònica
Forma segons I = A/L: I=1, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 3%
Pes (g) M₃₀: 40,3 g
Dimensions (A×L): 45-50×45-50 mm
Uniformitat de les dimensions: variable
Simetria: simètric
Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol**: 1-3 mm
- **Gota a l'ull**: absent
- **Esquames**: petites, granades

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 4 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: fàcil
Facilitat de pelada: mitjana
Costelles: molt poc marcades
Clivells: longitudinal escàs o reticular
Epidermis:

- **Gruix (a l'equador)**: 0,5 mm
- **Textura**: fina
- **Color**: Fons: morat rogenc
Estampat: rimat verd o negre

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: vermell
Cavitat interna: petita
Aquenís: normals
Sabor: apreciat, dolç

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,5
Dimensió de la fulla (↔×↕): 16,7×17,5 cm
Lòbuls:

- **Nombre**: 3,5 (30%)
- **Dents**: per tots els marges
- **Marges**: serrats marcats i amples

Sinus peciolar:
 obtús = 120°-140°, 180° ↓↓
Pèls: normals al revers
Peciòl:

- **Longitud**: 6,9 cm
- **Diàmetre (M₃)**: 5,6 mm
- **Secció**: redona
- **Color**: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,9
Rendiment per arbre: prou elevat
Resistències a:

- **Badament**: mitjana
- **Sequera**: -
- **Plagues**: -
- **FMV**: -
- **Agrit**: mitjana
- **Transport**: baixa

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: mitjà, 7-14 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: fosc

Aprofitaments

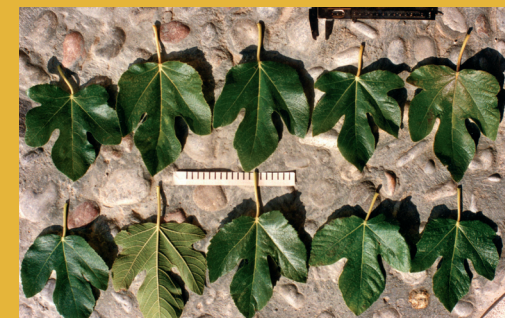
Consum en fresc, humà i per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues tardanes
Inici de la maduració: 2 de setembre
Plena maduresa (50% dels fruits):

- **figaflors**: -
- **figues**: 14-22 de setembre

Període de collita: 38-48 dies, mitjà/llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert
Vigor: elevat
Ramificació:
 dominància apical + desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: densa
Borró terminal:

- **Forma**: cònica
- **Color**: verd, marges vermells

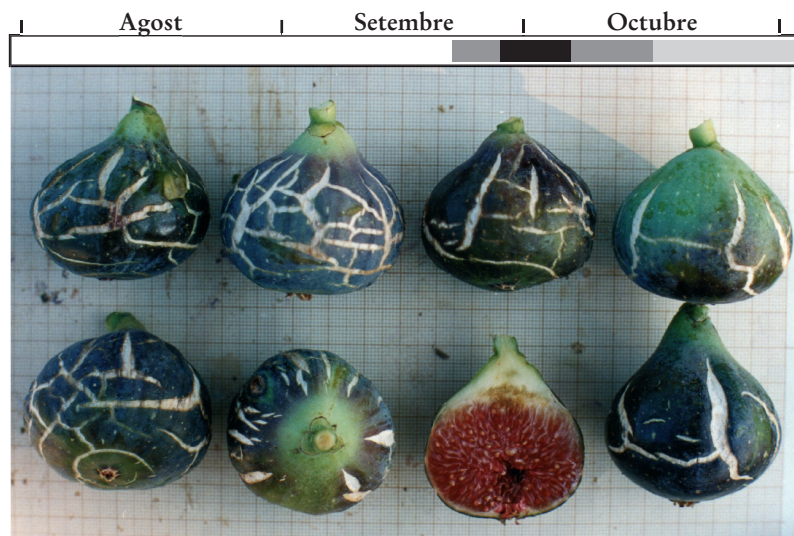
Creixement dels brots:

- **Longitud**: 5-7 cm
- **Diàmetre (M_{9 internusos})**: 9,3 mm

Color dels brots: marró ataronjat
Tendència a emetre tanyades: nul·la
Data d'abscisió de fulles: 1 d'octubre
Presència de bonys nodals: branques+soca

Altres dades interessants

Les figues presenten una peculiar pigmentació de l'epidermis: al principi de la maduració és groga amb línies verdes, que van tenyint-se de negre mentre el fons torna morat durant la maduració. Sembla una mutació de la 'Martinenca'.

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: abaldufada

Forma segons I = A/L: I = 0,9-1,1, globosa

Percentatge de siconis emparellats: 1%

Pes (g) M₃₀: 40,8 g

Dimensions (A×L): 45-50×45-50 mm

Uniformitat de les dimensions: variable

Simetria: simètric

Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 0-1 mm
- *Gota a l'ull:* present (poc sovint)
- *Esquames:* mitjanceres, marró clar

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 3-5 mm

Formacions anormals: 1%

Abscisió del peduncle: difícil

Facilitat de pelada: molta

Costelles: poc marcades

Clivells: gruixat, longitudinal escàs o reticular

Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,2-0,4 mm
- *Textura:* quasi fina
- *Color:* Fons: morat verdós
Estampat: clivellat blanc i intens

Color de l'albedo: blanc verdós

Color de la polpa: vermell fosc melós

Cavitat interna: grossa

Aquenís: pocs

Sabor: excel·lent (si no s'aigualeix)

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6,5

Dimensió de la fulla (↔×↕): 15×18 cm

Lòbuls:

- *Nombre:* 3, 5(≈ 10%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrat o ondulat lleuger

Sinus peciolar: obtús ≈ 150°, còncau 190°↓

Pèls: escassos al revers

Peciòl:

- *Longitud:* 8,1 cm
- *Diàmetre (M₃):* 4,5 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 4,2

Rendiment per arbre: mitjà

Resistències a:

- *Badament:* molt resistent
- *Sequera:* -
- *Plagues:* resistent a *Ceratitis*
- *FMV:* -
- *Agrot:* resistent
- *Transport:* alta

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: mitjà, 7-14 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum en fresc.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

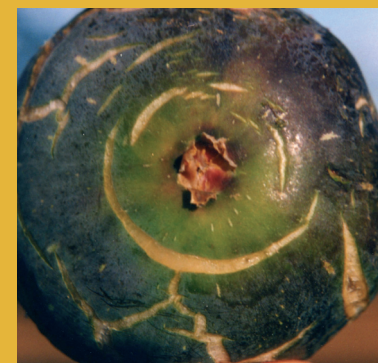
Distribució de la collita: figues tardanes

Inici de la maduració: 22 de setembre

Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figafors:* -
- *figues:* 28 de setembre-6 d'octubre

Període de collita: 25-38 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: mitjà

Ramificació:

dominància apical - desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mitjana

Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* groc

Creixement dels brots:

- *Longitud:* 10-20 cm
- *Diàmetre (M_{9 internus}):* 9,0 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades: poca

Data d'abscisió de fulles: 15 d'octubre

Presència de bonys nodals:

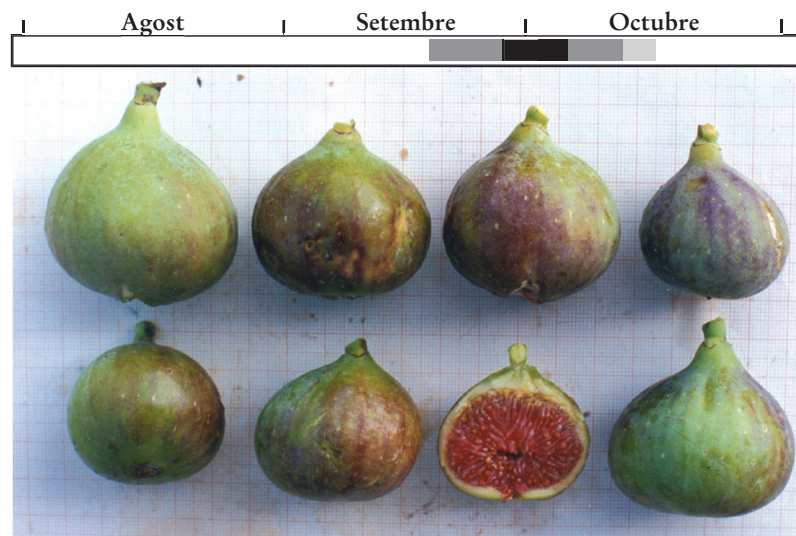
branques+soca

Altres dades interessants

Presenta moltes dificultats de tipificació per causa de les grans variacions que presenten el fullam i les infructescències; això crea prou confusió per identificar-la i és també la causa que tenguin diferents sinonímies segons la localitat. En qualsevol cas tothom la identifica com la més tardana i una de les més apreciades per al consum en fresc.

Sinonímies

'De la senyora', 'De l'Empordà'.

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: abaldufada
Forma segons I = A/L: I = 1, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 0%
Pes (g) M₃₀: 31,9 g
Dimensions (A×L): 40-47×40-47 mm
Uniformitat de les dimensions: uniforme
Simetria: simètric
Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol**: 1-3 mm
- **Gota a l'ull**: present (poc sovint)
- **Esquames**: mitjanceres, marró verd

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 3-5 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: normal
Facilitat de pelada: fàcil
Costelles: molt poc marcades
Clivells: absent
Epidermis:

- **Gruix (a l'equador)**: 0,5-0,6 mm
- **Textura**: fina
- **Color**: Fons: verd
Estampat: morat

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: vermell fosc
Cavitat interna: petita
Aquenís: pocs
Sabor: dolent

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 4,2
Dimensió de la fulla (↔×↕): 14×18 cm
Lòbuls:

- **Nombre**: 3, 5 (18%), 1↓↓
- **Dents**: per tots els marges
- **Marges**: ondulats

Sinus peciolar: obtús ≈ 120°-180°, >180°↓
Pèls: escassos al revers
Peciòl:

- **Longitud**: 7 cm
- **Diàmetre (M₃)**: 4,5 mm
- **Secció**: redona
- **Color**: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,3

Rendiment per arbre: mitjà

Resistències a:

- **Badament**: molt resistent
- **Sequera**: -
- **Plagues**: resistent a *Ceratitis*
- **FMV**: -
- **Agrit**: -
- **Transport**: alta

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: mitjà, 7-14 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum en fresc per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

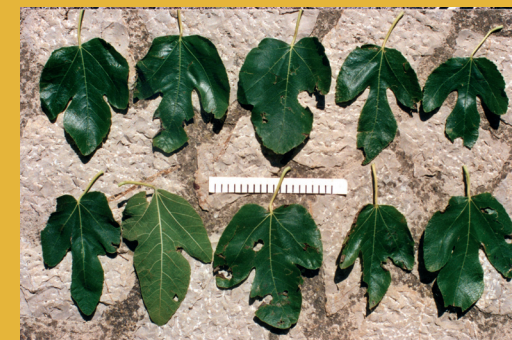
Distribució de la collita: figues tardanes

Inici de la maduració: 20 de setembre

Plena maduresa (50% dels fruits):

- **figaflors**: -
- **figues**: 26 de setembre-4 d'octubre

Període de collita: 25-30 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: mitjà-alt

Ramificació:

dominància apical + desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mitjana

Borró terminal:

- **Forma**: cònica
- **Color**: marró amb verd ataronjat

Creixement dels brots:

- **Longitud**: 6 cm
- **Diàmetre (M_{9 internusos})**: 8,3 mm

Color dels brots: marró verdós

Tendència a emetre tanyades: nul·la

Data d'abscisió de fulles: 10 d'octubre

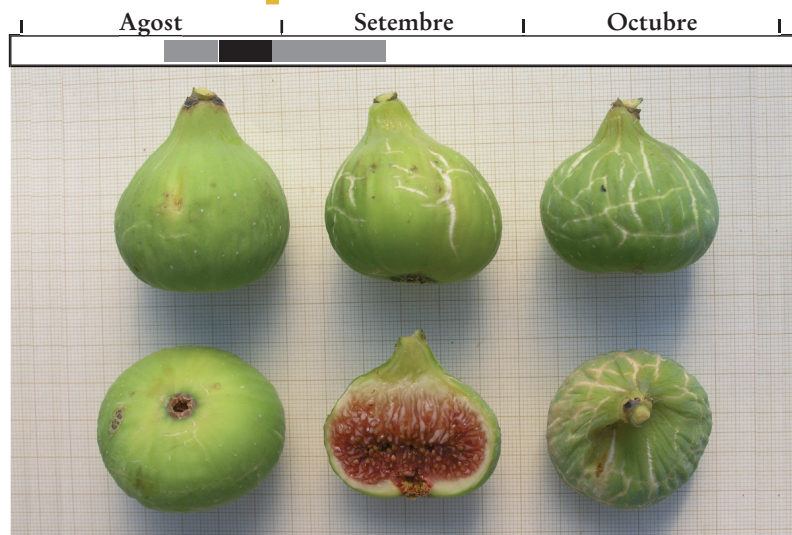
Presència de bonys nodals:

branques+soca

Altres dades interessants

Cultivar de nom desconegut; li hem assignat el nom de lloc on ha estat trobada: es Cós (Sineu). No es coneix cap altre exemplar semblant i destaca per la tardança en la maduració, semblant a la 'Hivernenca'.

Napolitana blanca

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: abaldufada

Forma segons I (A/L=I): I = 1, globosa

Percentatge de siconis emparellats: 10%

Pes (g) M₃₀: 30,1 g

Dimensions (A×L): 40-45×40-45 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: simètric

Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 3-5 mm
- *Gota a l'ull:* absent
- *Esquames:* grosses, marrons

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 0,2-0,6 mm

Formacions anormals: 1%

Abscisió del peduncle: difícil

Facilitat de pelada: mitjana

Costelles: poc marcades

Clivells: longitudinal escàs

Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,5-0,8 mm
- *Textura:* mig aspra
- *Color:* Fons: verd groguenc
Estampat: -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: marró rogenç

Cavitat interna: mitjana

Aquenís: molts

Sabor: aigualit

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,7

Dimensió de la fulla (↔×↕): 17,1×18,3 cm

Lòbuls:

- *Nombre:* 3, 5 (20%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrats

Sinus peciolar: agut, 60° i obtús, 120°↓

Pèls: normals al revers

Peciòl:

- *Longitud:* 6,8 cm
- *Diàmetre (M₃):* 5,2 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 5,7

Rendiment per arbre: elevat

Resistències a:

- *Badament:* susceptible
- *Sequera:* -
- *Plagues:* sensible a la formiga
- *FMV:* -
- *Agrit:* molt susceptible
- *Transport:* baixa

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt, 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: clar

Aprofitaments

Consum per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

Distribució de la collita: figues agostenques

Inici de la maduració: 15 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 21-29 d'agost

Període de collita: 26 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): desmai

Vigor: mitjà-alt

Ramificació:

dominància apical - desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mitjana

Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* groc verd

Creixement dels brots:

- *Longitud:* 10-15 cm
- *Diàmetre (M_{9 internus}):* 10,1 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades: nul·la

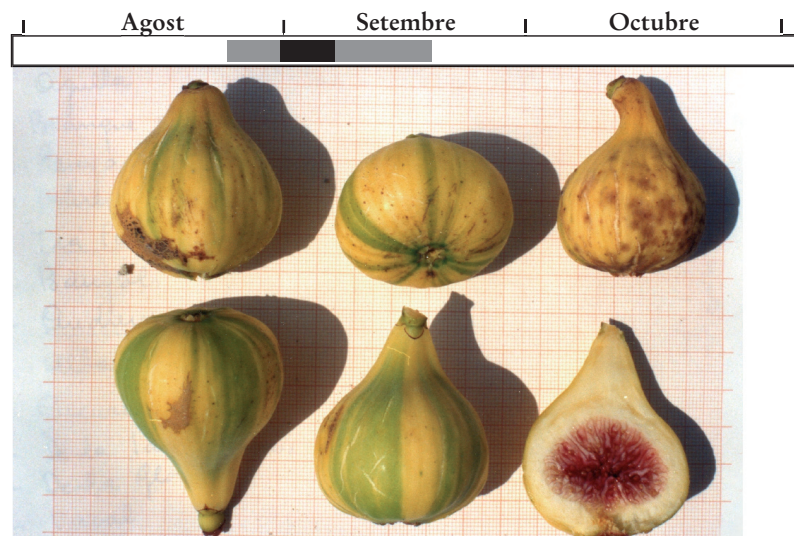
Data d'abscisió de fulles: 10 d'octubre

Presència de bonys nodals: branques+soca

Altres dades interessants

Al País Valencià són conegudes diferents cultivars negres amb el nom de 'Napolitana'.

Abaldufada rimada

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: abaldufada

Forma segons I (A/L=I): I = 0,9, globosa

Percentatge de siconis emparellats: 12%

Pes (g) M₃₀: 26,5 g

Dimensions (A×L): 45×5 mm

Uniformitat de les dimensions: variable

Simetria: simètric

Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 1-3 mm
- *Gota a l'ull:* absent
- *Esquames:* mitjanceres, blanques

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 1-3 mm

Formacions anormals: 0%

Abscisió del peduncle: fàcil

Facilitat de pelada: normal

Costelles: gens marcades

Clivells: longitudinal molt escàs o absent

Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,4-0,7 mm
- *Textura:* mig aspra
- *Color:* Fons: groc

Estampat: línies verdes

Color de l'albedo: blanc

Color de la polpa: vermell

Cavitat interna: petita

Aquenís: molts

Sabor: fat (fins i tot, secallona)

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 4,5

Dimensió de la fulla (↔×↕): 16,3×16,2 cm

Lòbuls:

- *Nombre:* 3, 5 (25%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrats marcats

Sinus peciolar: 60°-100°

Pèls: escassos al revers

Peciòl:

- *Longitud:* 6,7 cm
- *Diàmetre (M₃):* 5,6 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 4,3

Rendiment per arbre: mitjà

Resistències a:

- *Badament:* molt susceptible
- *Sequera:* -
- *Plagues:* susceptible a *Ceratitis*
- *FMV:* -
- *Agrot:* susceptible
- *Transport:* baixa

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: curt, = 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: clar

Aprofitaments

Consum per bestiar i sequer.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

Distribució de la collita: figues

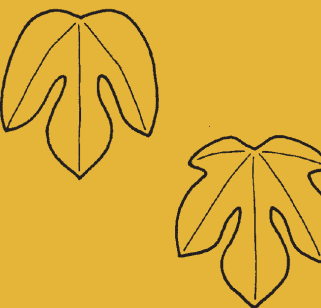
agostenques

Inici de la maduració: 24 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 31 d'agost-8 de setembre

Període de collita: 24 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: elevat

Ramificació:

dominància apical - desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: clara

Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* groc verd

Creixement dels brots:

- *Longitud:* ≤10 cm
- *Diàmetre (M₉ internusos):* 8,1 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades: nul·la

Data d'abscisió de fulles: 30 de setembre

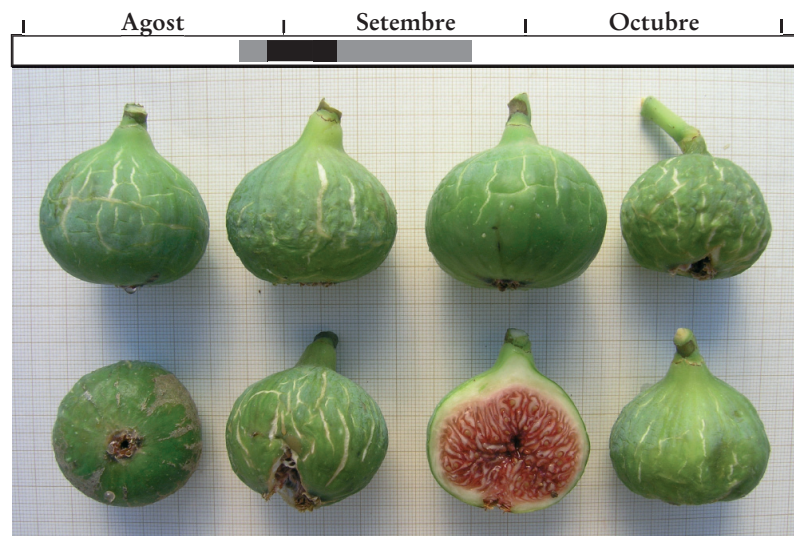
Presència de bonys nodals: branques+soca

Altres dades interessants

Presenta una curiosa pigmentació de l'epidermis, que podria proporcionar-li cert valor com a ornamental, però les figues són d'ínfima qualitat.

Sinonímies

'Bordissot rimada'.

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: abaldufada

Forma segons I = A/L: I = 1, globosa

Percentatge de siconis emparellats: 0%

Pes (g) M₃₀: 19,4 g

Dimensions (A×L): 35-40×35-40 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: asimètric

Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol:** 1-3 mm
- **Gota a l'ull:** absent
- **Esquames:** mitjanceres, rosades

Forma del peduncle: troncocònic

Longitud del peduncle: 3-10 mm

Formacions anormals: 1%

Abscisió del peduncle: fàcil

Facilitat de pelada: poca

Costelles: poc marcades i abundants

Clivells: absent

Epidermis:

- **Gruix (a l'equador):** 0,2-0,3 mm
- **Textura:** un poc aspra
- **Color:** Fons: verd

Estampat: petits punts blancs

Color de l'albedo: blanc verdós

Color de la polpa: vermell blanquinós

Cavitat interna: petita

Aquenis: molts

Sabor: fat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 18,2¹

Dimensió de la fulla (↔×↕):

19,3 × 17,5 cm

Lòbuls:

- **Nombre:** 5, 7 ↓↓
- **Dents:** per tots els marges
- **Marges:** serrats amples o ondulats

Sinus peciolar: agut 0°-30° ↓

Pèls: normals al revers

Peciòl:

- **Longitud:** 7,2 cm
- **Diàmetre (M₃):** 5,3 mm
- **Secció:** redona
- **Color:** verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 4,5

Rendiment per arbre: mitjà

Resistències a:

- **Badament:** molt resistent
- **Sequera:** -
- **Plagues:** susceptible a *Ceratitis*
- **FMV:** -
- **Agrit:** -
- **Transport:** mitjana

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt, ≤ 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: clar

Aprofitaments

Consum per bestiar i sequer.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

Distribució de la collita: figues agostenques

Inici de la maduració: 24 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- **figaflors:** -
- **figues:** 29 d'agost-6 de setembre

Període de collita: 37 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port):

compacte

Vigor: elevat

Ramificació:

dominància apical + desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mitjana

Borró terminal:

- **Forma:** cònica
- **Color:** verd clar

Creixement dels brots:

- **Longitud:** 20-35¹ cm
- **Diàmetre (M_{9 internus}):** 9,0 mm

Color dels brots: marró verd

Tendència a emetre tanyades: notable¹

Data d'abscisió de fulles: 5 d'octubre

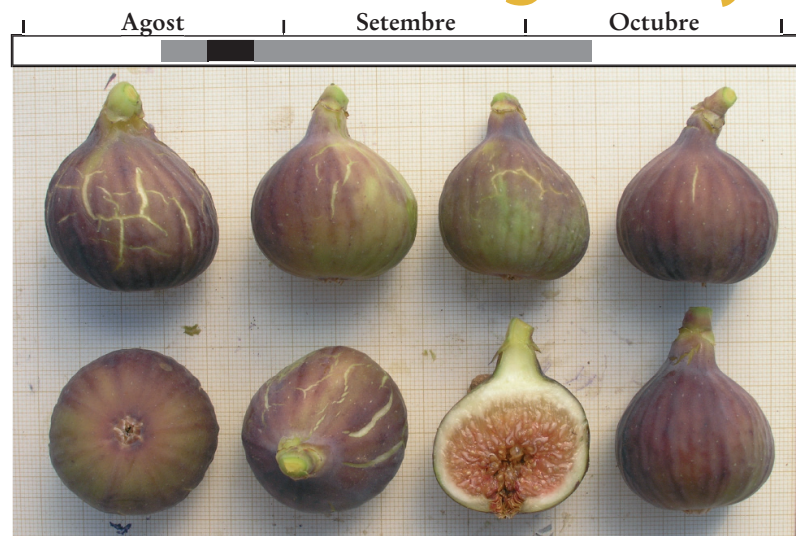
Presència de bonyes nodals: branques + soca

Altres dades interessants

El creixement erecte del brancam i la semblança en l'aspecte de les figues a la 'Verdal' (excepte en la longitud del peduncle, que pot arribar a més de 10 mm), en són els caràcters més significatius.

1. L'arbre és jove i vigorós.

D'en Roig Manyo

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: abaldufada
Forma segons I = A/L: 1, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 0
Pes M₃₀: 28 g
Dimensions (A×L): 40×40 mm
Uniformitat de les dimensions: uniforme
Simetria: asimètrica
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 1-2 mm
- *Gota a l'ull:* absent
- *Esquames:* rosades-morades

Forma del peduncle: troncocònic
Longitud del peduncle: 4 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: mitjana
Facilitat de pelada: mitjana
Costelles: poc marcades
Clivells: longitudinal i reticular
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,4 mm
- *Textura:* mig fina
- *Color:* Fons: verd i morat

Estampat: -

Color de l'albedo: blanquinós
Color de la polpa: taronja
Cavitat interna: absent
Aquenís:
Sabor: fat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: (M₁₂):
Dimensió de la fulla (↔×↑): 16-18×18 cm
Lòbuls:

- *Nombre:* 3 (60%), 1 (20%), 5 (20%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* ondulats i dentats

Sinus peciolar: agut còncau 60°-120°
Peciòl:

- *Longitud M₃:* 5,5-6,5 cm
- *Diàmetre (M₃):* 5,0 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 6
Rendiment per arbre: elevat
Resistències a:

- *Badament:* alta
- *Sequera:* -
- *Plagues:* -
- *FMV:* no s'observa
- *Agrit:* -
- *Transport:* alta

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament:
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color:

Aprofitaments

Consum per bestiar porcí.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació:
Distribució de la collita: figues agostenques
Inici de la maduració: 15 d'agost
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 20-25 d'agost

Període de collita: llarg (40-60)

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): compacte
Vigor: elevat
Ramificació: dominància apical - desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: mitjana
Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* verd groguenc

Creixement dels brots:

- *Longitud:* > 40 cm
- *Diàmetre (M_{9 internusos}):* 9-10 mm

Color dels brots: marró.
Tendència a emetre tanyades:
Data d'abscisió de fulles: 1rs d'octubre
Presència de bonys nodals: branques+soca

Altres dades interessants

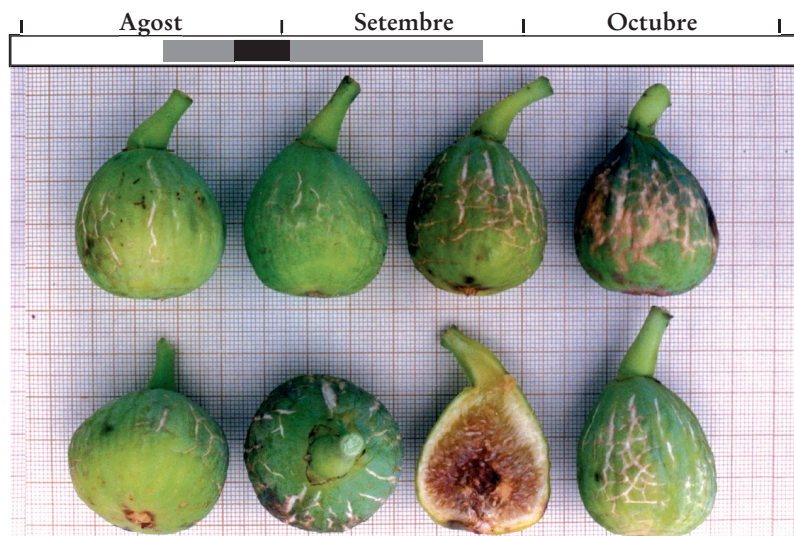
Prolífica i resistent a les pluges; fulles majoritàriament trilobades, encara que de lòbuls poc marcats, que els donen aspecte d'enteres. Una part de les enteres presenta una asimetria, amb un esbós del lòbul només en un costat.

Sinonímies

'Roigmanya', 'Forastera', 'Bergunya'.

Alacantina

Alacantina

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}:
ouada

Forma segons I = A/L: I=0,86-0,92,
allargada

Percentatge de siconis emparellats: 11%

Pes (g) M₃₀: 17,3 g

Dimensions (A×L): 32-37×37-40 mm

Uniformitat de les dimensions:
uniforme

Simetria: simètric

Ostíol:

- Diàmetre de l'ostíol: 1-3 mm
- Gota a l'ull: absent
- Esquames: mitjanceres, blanques

Forma del peduncle: troncocònica

Longitud del peduncle: 10-17 mm

Formacions anormals: 23%

Abscisió del peduncle: difícil

Facilitat de pelada: poca

Costelles: prominents

Clivells: reticular fi

Epidermis:

- Gruix (a l'equador): 0,1-0,2 mm
- Textura: fina
- Color: Fons: verd groguenc

Estampat: clivellat marró

Color de l'albedo: blanc

Color de la polpa: marró groc

Cavitat interna: mitjana-grossa

Aquenis: normals

Sabor: fat, gustós si és seca

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6,1

Dimensió de la fulla (↔×↕):

13,5×15 cm

Lòbuls:

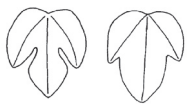
- Nombre: 3, 1 (15%)
- Dents: per tots els marges
- Marges: serrats marcats

Sinus peciolar: obtús ≈ 150°, 180° ↓

Pèls: escassos al revers

Peciòl:

- Longitud: 6,1 cm
- Diàmetre (M₃): 4,1 mm
- Secció: redona
- Color: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/
brot) M₁₂: 5,8

Rendiment per arbre: elevat

Resistències a:

- Badament: prou resistent
- Sequera: resistent
- Plagues: resistent a *Ceratitis*
- FMV: -
- Agrot: resistent
- Transport: resistent

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: curt, ≈ 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

163,9

Color: blanc

Aprofitaments

Sequer per al consum humà i del
bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

Distribució de la collita: figues
agostenques

Inici de la maduració: 16 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- figaflors: -
- figues: 24 d'agost-1 de setembre

Període de collita: 37 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): desmai

Vigor: mitjà

Ramificació:

dominància apical -
desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: molt
clara

Borró terminal:

- Forma: cònica
- Color: groc

Creixement dels brots:

- Longitud: 5-7 cm
- Diàmetre (M₉ internusos): 7,8 mm

Color dels brots: marró tacat de verd

Tendència a emetre tanyades: poca

Data d'abscisió de fulles: 20-25 de
setembre

Presència de bonys nodals:
branques+soca

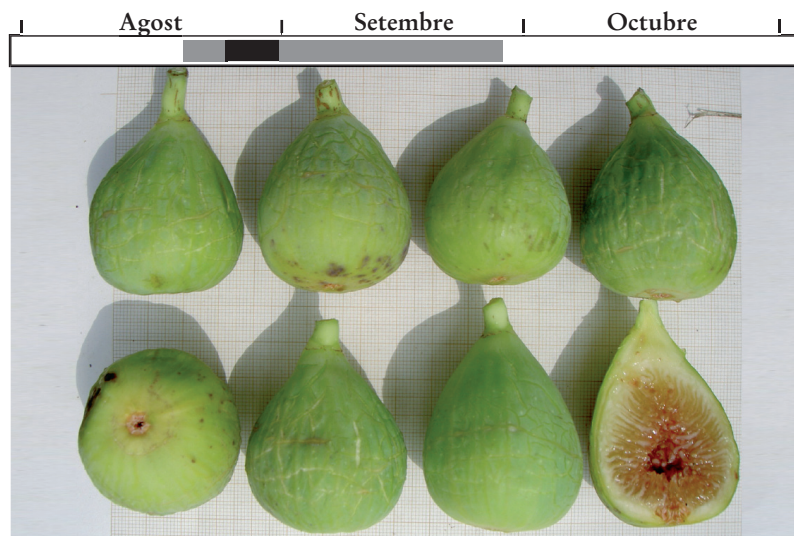
Altres dades interessants

Cultivar de qualitats insuperables per al
sequer, ha estat probablement la més es-
tesa de les cultivars a l'illa i, sens dubte, la
capdavantera en asseccament. Malgrat re-
bre el qualificatiu de *figa de porc* ha estat
també utilitzada en alimentació huma-
na. El secret del seu èxit és l'absència de
problemes d'asseccament i conservació, i
la resistència al badament. L'epidermis,
malgrat el seu reduït gruix (mesurat), és
extremadament forta. Es distingeix clara-
ment pel color groguenc de la polpa.

Sinonímies

'Alagantina', 'Cantina', 'Blanca
clara', 'Galantina'.

De la tira

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: ouada

Forma segons I = A/L: I = 0,89, allargada

Percentatge de siconis emparellats: 0%

Pes (g) M₃₀: 35 g

Dimensions (A×L): 40-45×45-48 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: simètric

Ostíol:

- Diàmetre de l'ostíol: 3-5 mm
- Gota a l'ull: absent
- Esquames: mitjanes, taronja clar

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 5-10 mm

Formacions anormals: 0%

Abscisió del peduncle: fàcil

Facilitat de pelada: molta

Costelles: poc marcades

Clivells: reticular fi

Epidermis:

- Gruix (a l'equador): 0,1-0,3 mm
- Textura: fina
- Color: Fons: verd groguenc
Estampat: -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: taronja

Cavitat interna: mitjana-grossa

Aquenís: pocs

Sabor: fat fresc, bona seca

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6,3

Dimensió de la fulla (↔×↕): 17,4×19,3 cm

Lòbuls:

- Nombre: 3, 5 ↓
- Dents: per tots els marges
- Marges: serrats marcats

Sinus peciolar: obtús ≈ 90°-120°, 180° ↓

Pèls: normals al revers

Peciòl:

- Longitud: 6,4 cm
- Diàmetre (M₃): 4,4 mm
- Secció: redona
- Color: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 4,3

Rendiment per arbre: elevat

Resistències a:

- Badament: mitjana
- Sequera: -
- Plagues: -
- FMV: -
- Agrit: susceptible
- Transport: baixa

Característiques d'assecat

Període d'assecat: curt, 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: blanc

Aprofitaments

Sequer per al consum humà i del bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

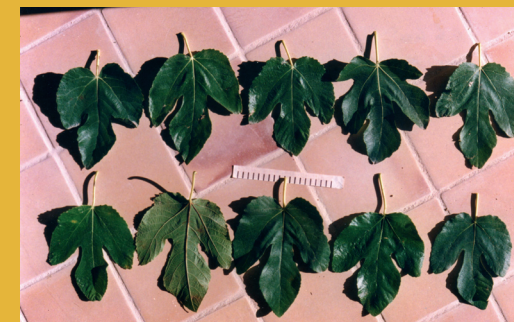
Distribució de la collita: figues agostenques

Inici de la maduració: 18 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- figaflors: -
- figues: 23-31 d'agost

Període de collita: 37 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: elevat

Ramificació:

dominància apical + desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: densa

Borró terminal:

- Forma: cònica
- Color: groc amb punta rogenca

Creixement dels brots:

- Longitud: 7 cm
- Diàmetre (M_{9 internusos}): 8,4 mm

Color dels brots: marró o verd

Tendència a emetre tanyades: nul·la

Data d'abscisió de fulles: 20 de setembre

Presència de bonys nodals: branques+soca

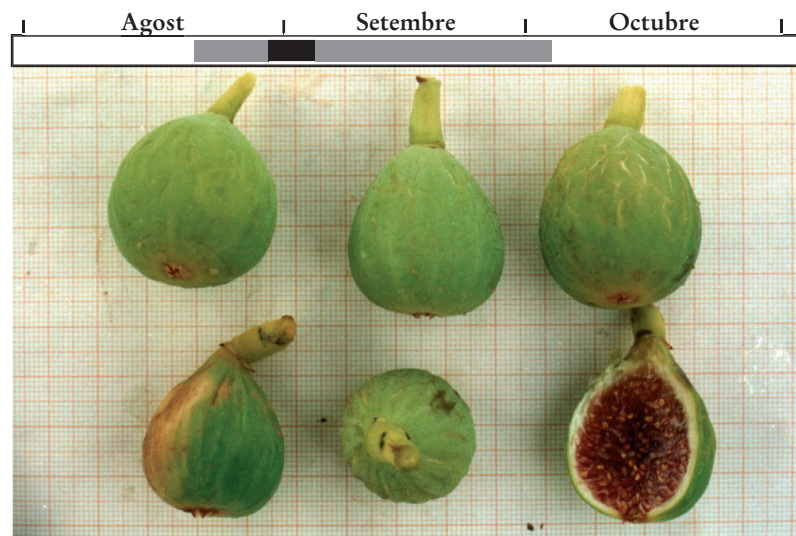
Altres dades interessants

Externament sembla una 'Alacantina', grossa, però la seva polpa és rogenca i l'epidermis, més prima.

Sinonímies

'De la filera', 'Alacantina forastera', 'd'Hortella'.

De la caseta

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}:

ouada

Forma segons I = A/L: I=0,86-0,95, allargada

Percentatge de siconis emparellats: 0%

Pes (g) M₃₀: 17,1 g

Dimensions (A×L): 30-35×35-37 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: simètric

Ostíol:

- Diàmetre de l'ostíol: 1-3 mm
- Gota a l'ull: absent
- Esquames: mitjanes, vermell intens

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 10-15 mm

Formacions anormals: 0%

Abscisió del peduncle: difícil

Facilitat de pelada: mitjana

Costelles: marcades

Clivells: longitudinal fi predominant

Epidermis:

- Gruix (a l'equador): 0,4 mm
 - Textura: aspra
 - Color: Fons: verd groguenc
- Estampat: -

Color de l'albedo: blanc verdós

Color de la polpa: taronja

Cavitat interna: petita o absent

Aquenis: molts

Sabor: fat, un poc picant; gustós

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,9

Dimensió de la fulla (↔×↕): 15×19,5 cm

Lòbuls:

- Nombre: 3, 1 (50%)
- Dents: per tots els marges
- Marges: serrat ample

Sinus peciolar: obtús ≈ 140°, 180°↓

Pèls: abundants al revers i a l'anvers

Peciòl:

- Longitud: 17,8 cm
- Diàmetre (M₃): 4,9 mm
- Secció: redona
- Color: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,3

Rendiment per arbre: elevat

Resistències a:

- Badament: molt resistent
- Sequera: -
- Plagues: resistent a *Ceratitis*
- FMV: -
- Agrot: resistent
- Transport: molt alta

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: curt, 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: blanc

Aprofitaments

Sequer.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

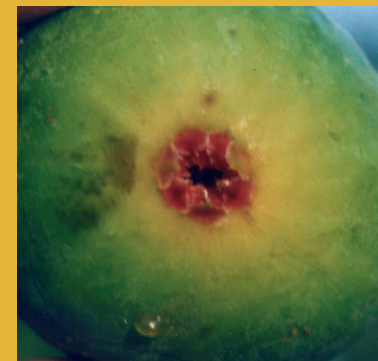
Distribució de la collita: figues agostenques

Inici de la maduració: 20 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- figaflors: -
- figues: 28 d'agost-5 de setembre

Període de collita: 43 dies, llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement: compacte

Vigor: mitjà-reduït

Ramificació:

dominància apical + desenvolupament lateral -

Densitat de la ramificació: densa

Borró terminal:

- Forma: cònica
- Color: rogenc

Creixement dels brots:

- Longitud: 10-20 cm
- Diàmetre (M_{9 internusos}): 8,4 mm

Color dels brots: marró verdós

Tendència a emetre tanyades:

notable

Data d'abscisió de fulles: 10 d'octubre

Presència de bonys nodals:

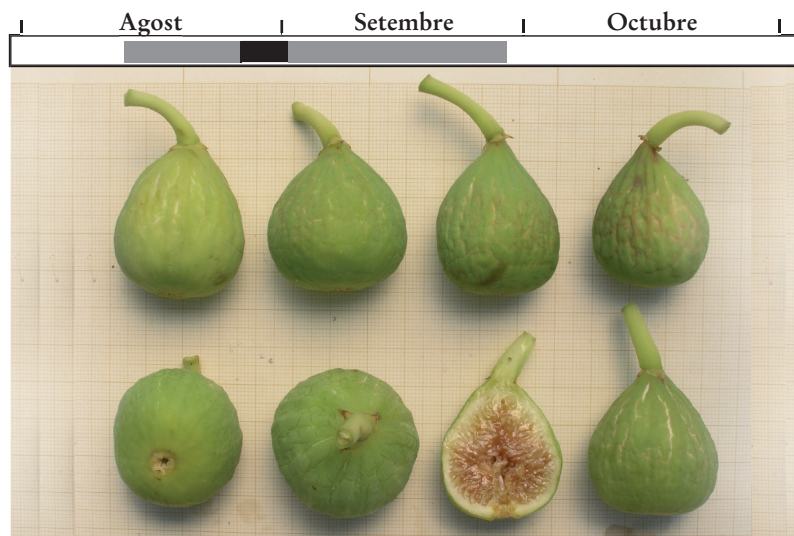
branques+soca

Altres dades interessants

Característiques òptimes per a l'asseccament: epidermis ultraresistent, deshidratació ràpida i període llarg de recol·lecció, juntament amb un notable aguant a l'arbre, que permet esglaonar la collita. És molt semblant a l'Alacantina, tret de l'ull i la polpa rogencs, que diferencien la 'De la caseta' enfront de la tonalitat groguenca de l'altra.

Sinonímies

'Pollencina'.

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: ouada

Forma segons I = A/L: I=0,88, allargada

Percentatge de siconis emparellats: 20%

Pes (g) M₃₀: 12,4 g

Dimensions (A×L): 35×40 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: asimètric

Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 0-1 mm
- *Gota a l'ull:* absent
- *Esquames:* petites, blanquinoses

Forma del peduncle: cilíndrica

Longitud del peduncle: 3-12 mm

Formacions anormals: 1%

Abscisió del peduncle: prou difícil

Facilitat de pelada: molta

Costelles: prominents

Clivells: longitudinal escàs i fi

Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,8-1 mm
- *Textura:* fina
- *Color:* Fons: verd groguenc
Estampat: -

Color de l'albedo: blanc

Color de la polpa: groguenca

Cavitat interna: petita

Aquenís: molts

Sabor: aigualit, dolç si és seca

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 8,6

Dimensió de la fulla (↔×↕):

15,8×18,7 cm

Lòbuls:

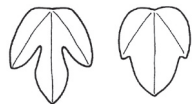
- *Nombre:* 3, 1 (30%) i 5 (30%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrats amples

Sinus peciolar: obtús ≈ 180° i 120° ↓

Pèls: normals al revers

Peciòl:

- *Longitud:* 6 cm
- *Diàmetre (M₃):* 5,6 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 8,6

Rendiment per arbre: mitjà

Resistències a:

- *Badament:* prou resistent
- *Sequera:* -
- *Plagues:* resistent a *Ceratitis*
- *FMV:* -
- *Agrot:* resistent
- *Transport:* alta

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt, 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: groc

Aprofitaments

Sequer per al consum del bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

Distribució de la collita: figues agostenques

Inici de la maduració: 11 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 24 d'agost-1 de setembre

Període de collita: 45 dies, llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: mitjà-alt

Ramificació:

dominància apical + desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mig clara

Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* groc

Creixement dels brots:

- *Longitud:* 10-20 cm
- *Diàmetre (M_{9 internus}):* 8,2 mm

Color dels brots: marró fosc

Tendència a emetre tanyades: nul·la

Data d'abscisió de fulles: 10 d'octubre

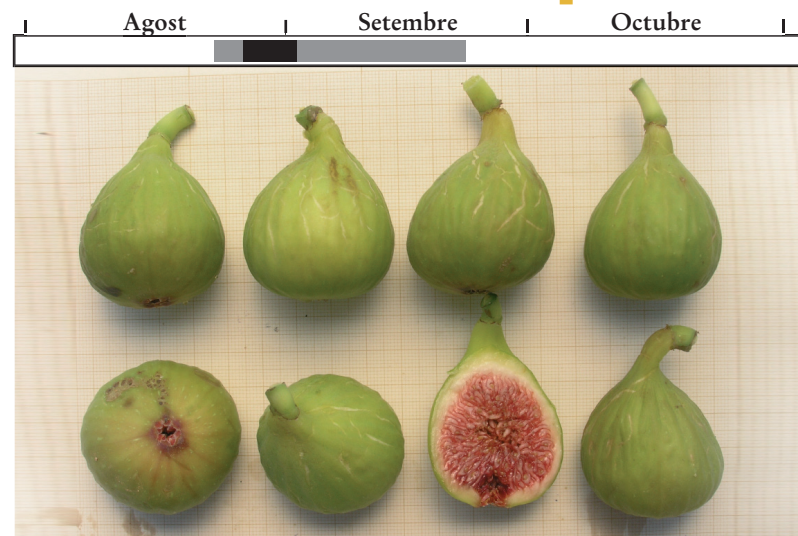
Presència de bonys nodals:

branques+soca

Altres dades interessants

Les figues secallones romanen a l'arbre en bon estat de conservació, cosa que perllonga el període de collita. Seria factible mecanitzar-ne la recol·lecció.

D'ull de perdiu

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: cònica/ouada
Forma segons I = A/L: I = 0,8-0,82, allargada
Percentatge de siconis emparellats: 7%
Pes (g) M₃₀: 19,1 g
Dimensions (A×L): 32-37×40-45 mm
Uniformitat de les dimensions: variable
Simetria: simètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 0-1 mm
- *Gota a l'ull:* absent
- *Esquames:* petites, rosades, aurèola morada

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 1-4 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: fàcil
Facilitat de pelada: poca
Costelles: prominents
Clivells: longitudinal molt escàs
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,5 mm
- *Textura:* fina
- *Color:* Fons: verd groguenc

Estampat: -

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: ataronjat
Cavitat interna: petita
Aquenís: normals
Sabor: fat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,2
Dimensió de la fulla (↔×↕): 15×17 cm
Lòbuls:

- *Nombre:* 3, 5 (15-20%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* ondulats

Sinus peciolar: 60°-180°
Pèls: normals al revers
Peciòl:

- *Longitud:* 5,6 cm
- *Diàmetre (M₃):* 4,6 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,7
Rendiment per arbre: mitjà
Resistències a:

- *Badament:* molt resistent
- *Sequera:* -
- *Plagues:* -
- *FMV:* -
- *Agrit:* -
- *Transport:* mitjana

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: curt, 7 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: clar

Aprofitaments

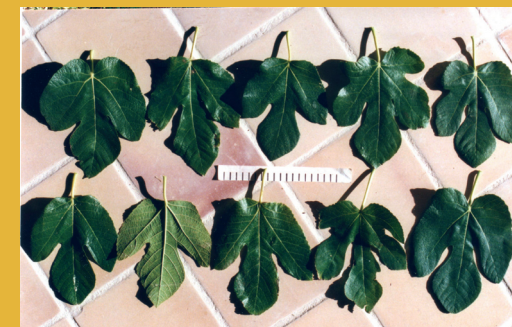
Consum per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues agostenques
Inici de la maduració: 20 d'agost
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 25 d'agost-2 de setembre

Període de collita: 30 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert
Vigor: mitjà
Ramificació: dominància apical + desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: densa
Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* verd ataronjat

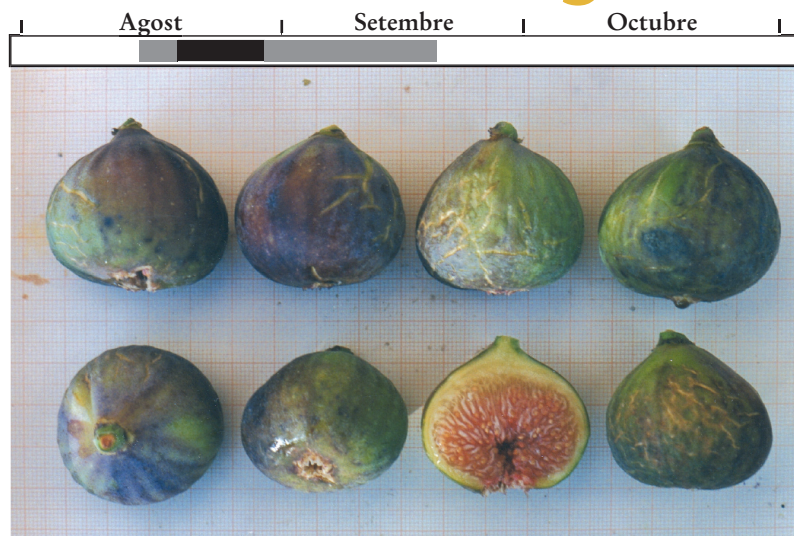
Creixement dels brots:

- *Longitud:* 5-7 cm
- *Diàmetre (M_{9 internusos}):* 8,4 mm

Color dels brots: marró
Tendència a emetre tanyades: nul·la
Data d'abscisió de fulles: 1rs d'octubre
Presència de bonys nodals: branques+soca

Altres dades interessants

Torna secallona amb facilitat i es conserva bé. Diverses cultivars poden rebre el nom 'D'ull de perdiu'.

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació $\varnothing_{\text{màx.}}$: ouada
Forma segons I = A/L: I = 1,05-1, esclafada

Percentatge de siconis emparellats: 1%

Pes (g) M_{30} : 25,1 g

Dimensions (A×L): 40×38 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: simètric

Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol**: 3-5 mm
- **Gota a l'ull**: present (de vegades)
- **Esquames**: petites-mitjanes, blanques

Forma del peduncle: troncocònic

Longitud del peduncle: 1-2 mm

Formacions anormals: 0%

Abscisió del peduncle: fàcil en una part

Facilitat de pelada: molta

Costelles: poc marcades

Clivells: longitudinal (o diagonal) escàs

Epidermis:

- **Gruix**: 0,4-0,5 mm, (0,1-0,2 seca)
- **Textura**: fina
- **Color**: fons: verd morat
Estampat: -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: vermell ataronjat

Cavitat interna: petita

Aquenís: molts

Sabor: fat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6,3

Dimensió de la fulla ($\leftrightarrow \times \updownarrow$):

18×17,5 cm

Lòbuls:

- **Nombre**: 3, 1 (10%), 5 (10%)
- **Dents**: per tots els marges
- **Marges**: ondulats lleugers

Sinus peciolar: 30°-100°

Pèls: normals al revers

Peciòl:

- **Longitud**: 7,3 cm
- **Diàmetre (M_3)**: 5,8 mm
- **Secció**: redona
- **Color**: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M_{12} : 4,2

Rendiment per arbre: elevat

Resistències a:

- **Badament**: resistent
- **Sequera**: sensible a la clorosi
- **Plagues**: -
- **FMV**: -
- **Agrit**: resistent
- **Transport**: prou alta

Característiques d'assecat

Període d'assecat: curt, = 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: terrós

Aprofitaments

Consum en fresc i sequer per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

Distribució de la collita: figues agostenques

Inici de la maduració: 15 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- **figaflors**: -
- **figues**: 19-27 d'agost

Període de collita: 35 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: elevat

Ramificació:

dominància apical + desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: densa

Borró terminal:

- **Forma**: cònica
- **Color**: verd

Creixement dels brots:

- **Longitud**: 10-20 cm
- **Diàmetre (M_9 internusos)**: 9,0 mm

Color dels brots: marró i verd

Tendència a emetre tanyades: notable

Data d'abscisió de fulles:

25 de setembre

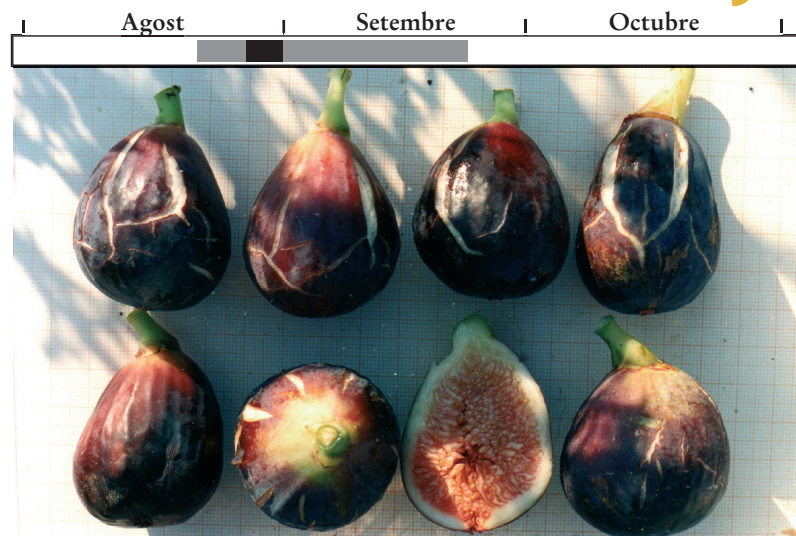
Presència de bonys nodals: branques+soca

Altres dades interessants

Ens trobam davant una genuïna figa de porc. La duresa de l'epidermis, juntament amb la facilitat per deshidratar-se i endurir-se, la fan pràcticament indestructible. Això permet aprofitar gran part de la collita. L'epidermis, un cop madura la infructescència, comença a adquirir un color terrós característic a mesura que torna secallona.

Sinonímies

'Angelina'.

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ømàx.:

ouada

Forma segons I = A/L: I=0,78-0,8, allargada

Percentatge de siconis emparellats: 2%

Pes (g) M₃₀: 27,3 g

Dimensions (A×L): 35-40×45-50 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: simètric

Ostíol:

- Diàmetre de l'ostíol: 1-3 mm
- Gota a l'ull: absent
- Esquames: petites, morades

Forma del peduncle: troncocònic

Longitud del peduncle: 5-10 mm

Formacions anormals: 3%

Abscisió del peduncle: fàcil

Facilitat de pelada: molta

Costelles: poc marcades

Clivells: longitudinal escàs i gruixat

Epidermis:

- Gruix (a l'equador): 0,4-0,5 mm
- Textura: poc aspra
- Color: Fons: morat rogenc

Estampat: -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: vermell clar ataronjat

Cavitat interna: absent o petita

Aquenís: normals

Sabor: molt dolç (madura)

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6,5

Dimensió de la fulla (↔×↕):

16,5×16,7 cm

Lòbuls:

- Nombre: 5, 3 (40%)
- Dents: per tots els marges
- Marges: serrats i ondulats irregulars

Sinus peciolar: obtús ≈ 90°-120°

Pèls: abundants al revers i a l'anvers

Peciòl:

- Longitud: 5,6 cm
- Diàmetre (M₃): 4,7 mm
- Secció: redona
- Color: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,7

Rendiment per arbre: elevat

Resistències a:

- Badament: resistent
- Sequera: -
- Plagues: prou susceptible a *Ceratitis*
- FMV: molt susceptible
- Agrit: susceptible
- Transport: alta

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt, 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum en fresc i sequer, tant les figaflors com les figues.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

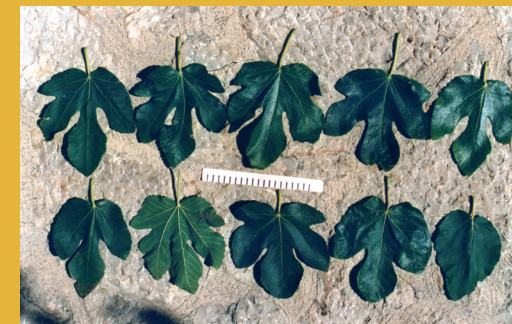
Distribució de la collita: figaflors i agostenques

Inici de la maduració: 19 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- figaflors: 2-10 de juliol
- figues: 23-31 d'agost

Període de collita: 32 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: mitjà

Ramificació:

dominància apical + desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: densa

Borró terminal:

- Forma: cònica
- Color: verd groguenc

Creixement dels brots:

- Longitud: 8 cm
- Diàmetre (M_{9 internusos}): 8,3 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades: notable

Data d'abscisió de fulles:

25 de setembre

Presència de bonyes nodals:

branques+soca

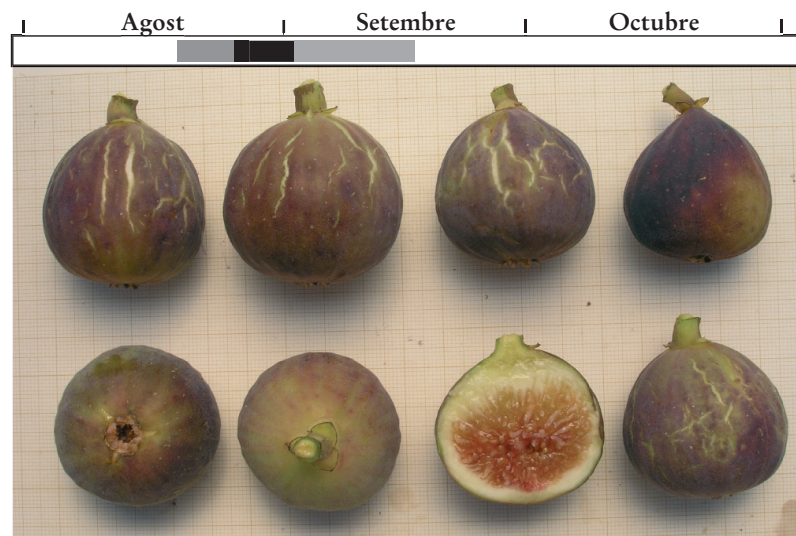
Altres dades interessants

És la més coneguda d'entre les poques cultivars bíferes a les Illes. Mentre madura sol presentar el color característic que li ha donat nom. El peduncle de les figues sol conservar el color verd fins a acabar la maduració.

Sinonímies

'Rogeta', 'Rojal', 'Flor'.

Pèl de bou

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ømàx.:

ouada

Forma segons $I = A/L$: $I = 0,83$,
allargada

Percentatge de siconis emparellats: 9%

Pes (g) M_3 : 31,0 g

Dimensions (A×L): 35-42×42-50 mm

Uniformitat de les dimensions:
variable

Simetria: simètric

Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol*: 1-3 mm
- *Gota a l'ull*: present (de vegades)
- *Esquames*: grosses i rosades

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 3-7 mm

Formacions anormals: 2%

Abscisió del peduncle: molt difícil

Facilitat de pelada: mitjana

Costelles: prominents i fosques

Clivells: longitudinal escàs i gruixat

Epidermis:

- *Gruix (a l'equador)*: 0,5-0,7 mm
- *Textura*: molt aspra
- *Color*: Fons: morat terrós
Estampat: -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: vermell marró

Cavitat interna: absent

Aquenis: molts

Sabor: aigualit

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,4

Dimensió de la fulla (↔×↕):
15×17,4 cm

Lòbuls:

- *Nombre*: 3, 1 (15%)
- *Dents*: per tots els marges
- *Marges*: serrat ample

Sinus peciolar: 90° i 120°↓

Pèls: abundants al revers

Peciòl:

- *Longitud*: 4,2 cm
- *Diàmetre (M_3)*: 5,8 mm
- *Secció*: redona
- *Color*: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/
brot) M_2 : 4,8

Rendiment per arbre: mitjà

Resistències a:

- *Badament*: resistent
- *Sequera*: -
- *Plagues*: -
- *FMV*: -
- *Agrit*: susceptible
- *Transport*: baixa

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: curt, 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

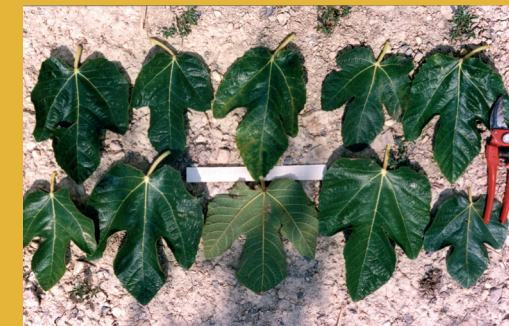
Distribució de la collita: figues
agostenques

Inici de la maduració: 18 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors*: -
- *figues*: 24 d'agost-1 de setembre

Període de collita: 30 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): desmai

Vigor: mitjà

Ramificació:

dominància apical -
desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mig clara

Borró terminal:

- *Forma*: cònica
- *Color*: groc verd

Creixement dels brots:

- *Longitud*: 15 cm
- *Diàmetre (M_9 internusos)*: 9,1 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades: nul·la

Data d'abscisió de fulles:

30 de setembre

Presència de bonys nodals:

branques+soca

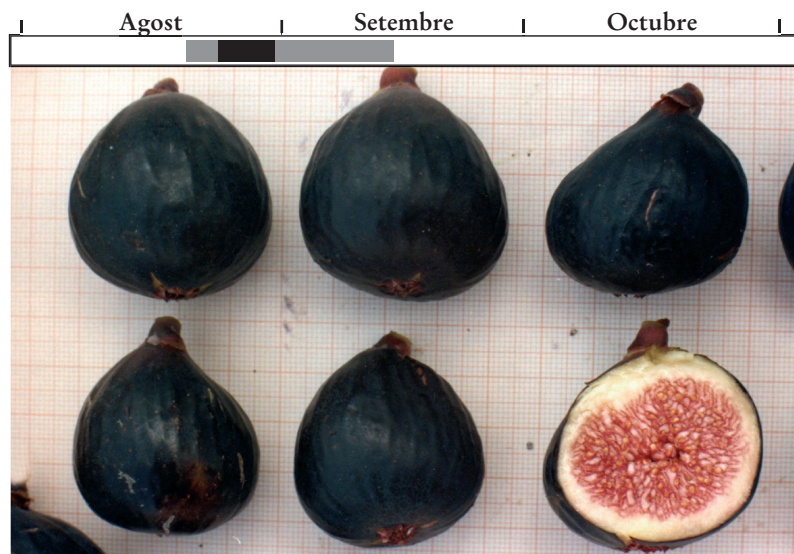
Altres dades interessants

Té molta semblança amb la cultivar
'Rotgisca'. S'hi han observat figaflors
en alguns casos.

Sinonímies

'Rotgisca'.

Martina

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx}:
ouada
Forma segons I = A/L: I = 1, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 0%
Pes (g) M₃₀: 16,7 g
Dimensions (A×L): 32-37×32-37 mm
Uniformitat de les dimensions:
uniforme
Simetria: simètric
Ostíol:

- Diàmetre de l'ostíol: 0-1 mm
- Gota a l'ull: present (rarament)
- Esquames: mitjanes, fosques

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 5 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: mitjana-difícil
Facilitat de pelada: mitjana
Costelles: prominents
Clivells: absent
Epidermis:

- Gruix (a l'equador): 0,5-1 mm
- Textura: poc aspra
- Color: Fons: negre
Estampat: -

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: vermell clar
Cavitat interna: petita
Aquenís: molts
Sabor: poc dolç

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 2,7
Dimensió de la fulla (↔×↕):
17,1×18,3 cm
Lòbuls:

- Nombre: 3
- Dents: per tots els marges
- Marges: serrats, dents separades

Sinus peciolar: obtús ≈ 120°-140°
Pèls: normals al revers
Peciòl:

- Longitud: 5,7 cm
- Diàmetre (M₃): 5,2 mm
- Secció: redona
- Color: verd groguenc

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/
brot) M₁₂: 2,3
Rendiment per arbre: mitjà
Resistències a:

- Badament: resistent
- Sequera: -
- Plagues: susceptible a *Ceratitis*
- FMV: -
- Agrit: susceptible
- Transport: baixa

Característiques d'assecamment

Període d'assecamment: curt, 7 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color:

Aprofitaments

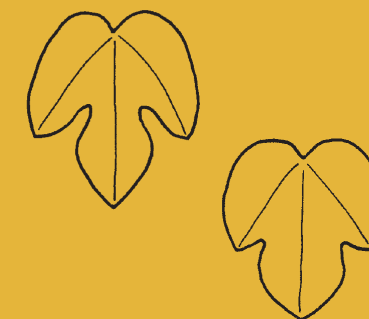
Consum en fresc i sequer.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues
agostenques
Inici de la maduració: 18 d'agost
Plena maduresa (50% dels fruits):

- figaflors: -
- figues: 21-29 d'agost

Període de collita: 25 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert
Vigor: reduït
Ramificació:
dominància apical -
desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: clara
Borró terminal:

- Forma: cònica
- Color: groc

Creixement dels brots:

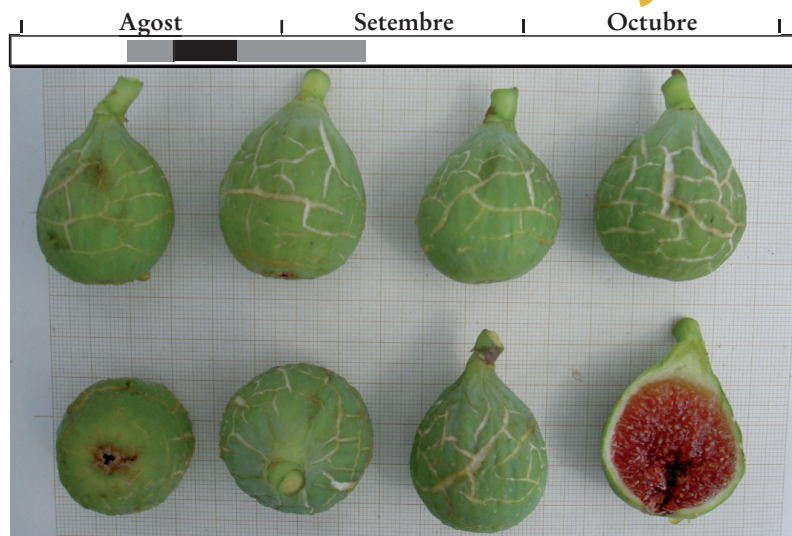
- Longitud: <10 cm
- Diàmetre (M_{9 internusos}): 8,7 mm

Color dels brots: marró clar
Tendència a emetre tanyades:
absent
Data d'abscisió de fulles: 1rs d'octubre
Presència de bonys nodals:
branques+soca

Altres dades interessants

Distingible per l'epidermis mancada
de clivells i l'ull que queda camuflat,
amb el mateix color que l'epidermis.

De la senyora

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació $\varnothing_{\text{màx.}}$: ouada
Forma segons I (A/L=I): I = 0,87, allargada

Percentatge de siconis emparellats: 0%

Pes (g) M_{30} : 18,2 g

Dimensions (A×L): 35×40 mm

Uniformitat de les dimensions: variable

Simetria: simètric

Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol**: 1-3 mm
- **Gota a l'ull**: absent
- **Esquames**: mitjanceres, rosades

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 5-10 mm

Formacions anormals: 0%

Abscisió peduncle: fàcil (sobretot secallona)

Facilitat de pelada: mitjana (es romp)

Costelles: marcades

Clivells: reticular fi amb exudat melós

Epidermis:

- **Gruix (a l'equador)**: 0,6-0,8 mm
- **Textura**: mig aspra
- **Color**: fons: verd groguenc
- Estampat**: -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: vermell

Cavitat interna: mitjana

Aquenis: molts

Sabor: dolç

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 4,4

Dimensió de la fulla ($\leftrightarrow \times \updownarrow$):

17,5×17 cm

Lòbuls:

- **Nombre**: 3, 5 ↓↓
- **Dents**: per tots els marges
- **Marges**: serrats irregulars

Sinus peciolar: 90°-120°

Pèls: normals al revers

Peciòl:

- **Longitud**: 5,5 cm
- **Diàmetre (M_3)**: 5,0 mm
- **Secció**: redona
- **Color**: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M_{12} : 3,7

Rendiment per arbre: mitjà

Resistències a:

- **Badament**: prou resistent
- **Sequera**: -
- **Plagues**: resistent a *Ceratitis*
- **FMV**: -
- **Agrit**: resistent
- **Transport**: mitjana

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt, 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: blanc

Aprofitaments

Consum en fresc i sequer.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

Distribució de la collita: figues

agostenques

Inici de la maduració: 12 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- **figaflors**: -
- **figues**: 15-23 d'agost

Període de collita: 29 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: mitjà

Ramificació:

dominància apical - desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: densa

Borró terminal:

- **Forma**: cònica
- **Color**: groc verdós

Creixement dels brots:

- **Longitud**: 5 cm
- **Diàmetre (M_9 internusos)**: 8,6 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades: absent

Data d'abscisió de fulles: 1rs d'octubre

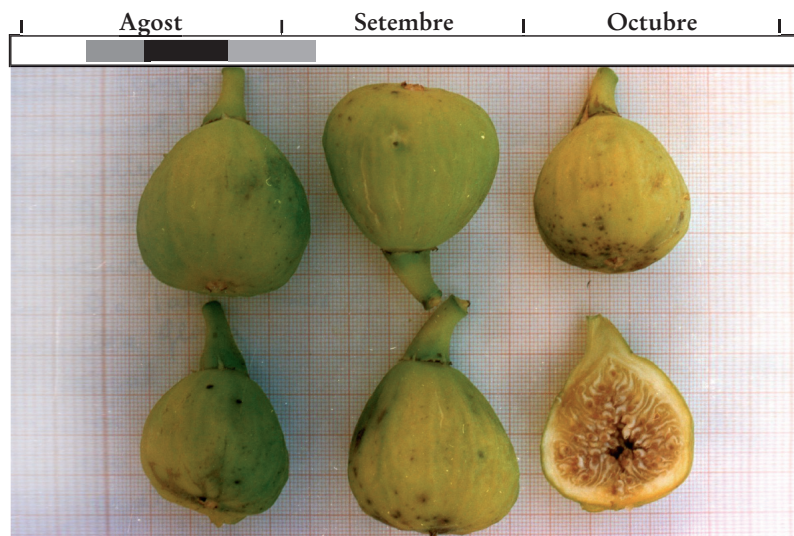
Presència de bonys nodals:

branques+soca

Altres dades interessants

Produeix un exudat de petites gotes que se solidifiquen en travessar els clivells de l'epidermis cap a fora i li donen un aspecte característic. Fora dels termes de Sineu i Lloret s'empra 'De la senyora' com una sinònimia d' 'Hivernenca'.

Bermesca

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}:
ouada cònica
Forma segons I = A/L: I= 1, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 5%
Pes (g) M₃₀: 19,3 g
Dimensions (A×L): 35-40×35-40 mm
Uniformitat de les dimensions:
uniforme
Simetria: simètric
Ostíol:
• *Diàmetre de l'ostíol:* 0-1 mm
• *Gota a l'ull:* absent
• *Esquames:* mitjanes, taronja/blanc
Forma del peduncle: troncocònic
Longitud del peduncle: 10-12 mm
Formacions anormals: 10%
Abscisió peduncle: fàcil inicial,
difícil final
Facilitat de pelada: mitjana
Costelles: prominents
Clivells: absent
Epidermis:
• *Gruix (a l'equador):* 0,5 mm
• *Textura:* mig aspra
• *Color:* Fons: verd groguenc
Estampat: -

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: marró
Cavitat interna: grossa
Aquenís: molts
Sabor: fat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6
Dimensió de la fulla (↔×↕):
14,3×15,7 cm
Lòbuls:
• *Nombre:* 3, 5 (10%) i 1 (10%)
• *Dents:* per tots els marges
• *Marges:* serrats i ondulats
Sinus peciolar: agut ≈ 40°-90°
Pèls: normals al revers
Peciòl:
• *Longitud:* 6,2 cm
• *Diàmetre (M₃):* 4,7 mm
• *Secció:* redona
• *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 5
Rendiment per arbre: elevat
Resistències a:
• *Badament:* resistent
• *Sequera:* -
• *Plagues:* susceptible a *Ceratitis*
• *FMV:* -
• *Agrit:* susceptible
• *Transport:* baixa

Característiques d'assecat

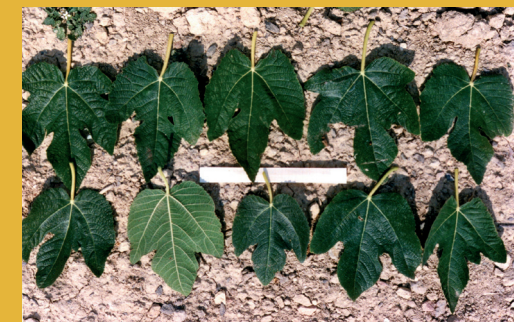
Període d'assecat: curt, 7 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: blanc

Aprofitaments

Sequer, principalment.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues
agostenques
Inici de la maduració: 7 d'agost
Plena maduresa (50% dels fruits):
• *figaflors:* -
• *figues:* 14-22 d'agost
Període de collita: 28 dies, mitjà

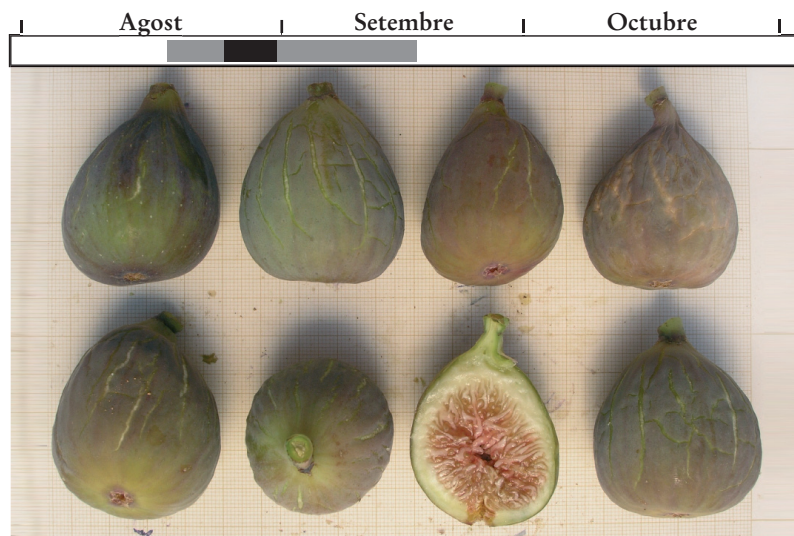

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert
Vigor: reduït
Ramificació:
dominància apical +
desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: densa
Borró terminal:
• *Forma:* cònica
• *Color:* groc
Creixement dels brots:
• *Longitud:* 10 cm
• *Diàmetre (M_{9 internusos}):* 8,7 mm
Color dels brots: marró
Tendència a emetre tanyades: nul·la
Data d'abscisió de fulles: 1 d'octubre
Presència de bonys nodals:
branques+soca

Altres dades interessants

Sembla del grup de les alacantines i és l'única, juntament amb l'Alacantina i 'Jorba', amb el color groguenc de la polpa.

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: ouada
Forma segons I = A/L: I = 0,88-0,95, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 10%
Pes (g) M₃₀: 23,4 g
Dimensions (A×L): 35-37×37-42 mm
Uniformitat de les dimensions: variable
Simetria: simètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol*: 1-3 mm
- *Gota a l'ull*: absent
- *Esquames*: mitjanes, morades

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 5-10 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: fàcil
Facilitat de pelada: mitjana
Costelles: poc marcades i fosques
Clivells: longitudinal escàs o absent
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador)*: 0,6-0,7 mm
- *Textura*: molt aspra
- *Color*: Fons: verd moradenc

Estampat: -

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: rosat
Cavitat interna: grossa
Aquenís: molts
Sabor: poc dolç

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 7,3
Dimensió de la fulla (↔×↕): 17×16,5 cm
Lòbuls:

- *Nombre*: 3, 5 ↓
- *Dents*: per tots els marges
- *Marges*: ondulats amples

Sinus peciolar: 60°
Pèls: abundants al revers
Peciòl:

- *Longitud*: 5,3 cm
- *Diàmetre (M₃)*: 6,0 mm
- *Secció*: redona
- *Color*: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot)
M₁₂: 4,9
Rendiment per arbre: mitjà
Resistències a:

- *Badament*: resistent
- *Sequera*: -
- *Plagues*: -
- *FMV*: -
- *Agrit*: -
- *Transport*: alta

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt, 7 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: fosc

Aprofitaments

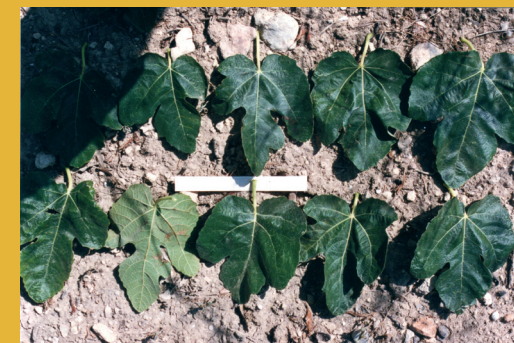
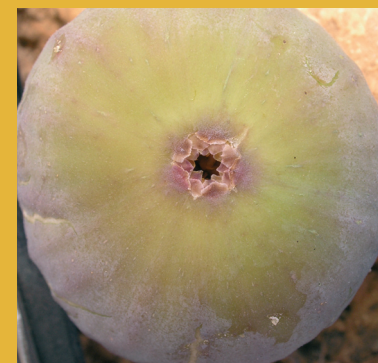
Consum per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues agostenques
Inici de la maduració: 18 d'agost
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors*: -
- *figues*: 22-30 d'agost

Període de collita: 30 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert
Vigor: mitjà-alt
Ramificació:
 dominància apical + desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: densa
Borró terminal:

- *Forma*: cònica
- *Color*: groc

Creixement dels brots:

- *Longitud*: 11 cm
- *Diàmetre (M_{9 internusos})*: 9,4 mm

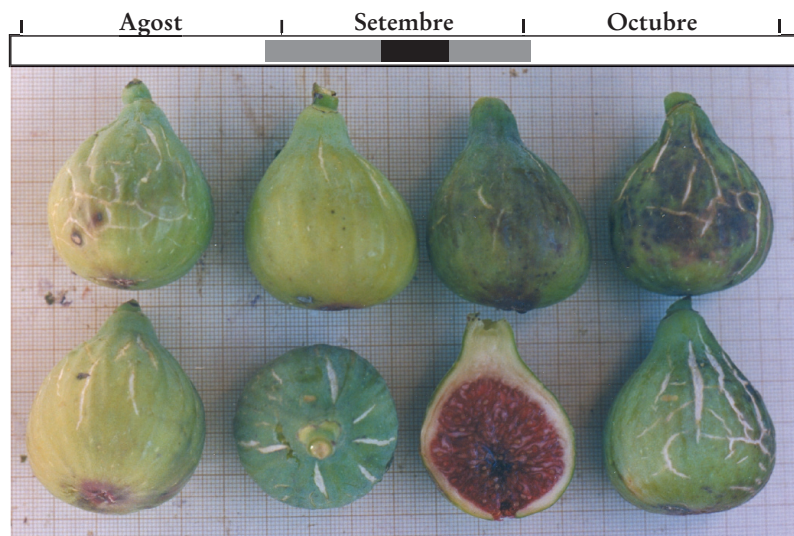
Color dels brots: marró
Tendència a emetre tanyades: nul·la
Data d'abscisió de fulles: 30 de setembre
Presència de bonys nodals:
 branques+soca

Altres dades interessants

Té molta semblança amb la cultivar 'Sitcel'. Epidermis molt peluda i peduncle sempre verd.

Coll de dama blanca

Coll de dama blanca

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ømàx.: aperada

Forma segons $I = A/L$: $I = 0,73$, allargada

Percentatge de siconis emparellats: 20%

Pes (g) M_3 : 29,9g

Dimensions (A×L): 40×55 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: simètric

Ostíol:

- Diàmetre de l'ostíol: 0-1 mm
- Gota a l'ull: poc sovint
- Esquames: petites, vermelles

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 2-3 mm

Formacions anormals: 1%

Abscisió del peduncle: mitjana

Facilitat de pelada: molta

Costelles: prominents

Clivells: longitudinal escàs

Epidermis:

- Gruix (a l'equador): 0,4-0,6 mm
- Textura: fina
- Color: Fons: verd groguenc

Estampat: -

Color de l'albedo: blanc verdós

Color de la polpa: vermell intens

Cavitat interna: mitjana

Aquenís: pocs

Sabor: excel·lent (verda és un poc àcida)

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6,9

Dimensió de la fulla (↔×↕):

16,5×17 cm

Lòbuls:

- Nombre: 5, 3 (25-30%) i 1↓
- Dents: per tots els marges
- Marges: serrats amples, ondulats

Sinus peciolar: 60°-120°

Pèls: abundants al revers

Peciòl:

- Longitud: 6,8 cm
- Diàmetre (M_3): 6,5 mm
- Secció: redona
- Color: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M_2 : 5,2

Rendiment per arbre: mitjà-alt

Resistències a:

- Badament: resistent
- Sequera: -
- Plagues: resistent a *Ceratitis*
- FMV: -
- Agrit: resistent
- Transport: alta

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: mitjà, 7-14 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: blanc

Aprofitaments

Consum en fresc.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

Distribució de la collita: figues tardanes

Inici de la maduració: 28 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- figaflors: -
- figues: 11-19 de setembre

Període de collita: 35 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: mitjà-alt

Ramificació:

dominància apical - desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mitjana

Borró terminal:

- Forma: cònica
- Color: groc

Creixement dels brots:

- Longitud: 10-20 cm
- Diàmetre (M_9 internusos): 9,2 mm

Color dels brots: marró clar

Tendència a emetre tanyades: nul·la

Data d'abscisió de fulles: 5 d'octubre

Presència bonys nodals: branques, escassos a la soca

Altres dades interessants

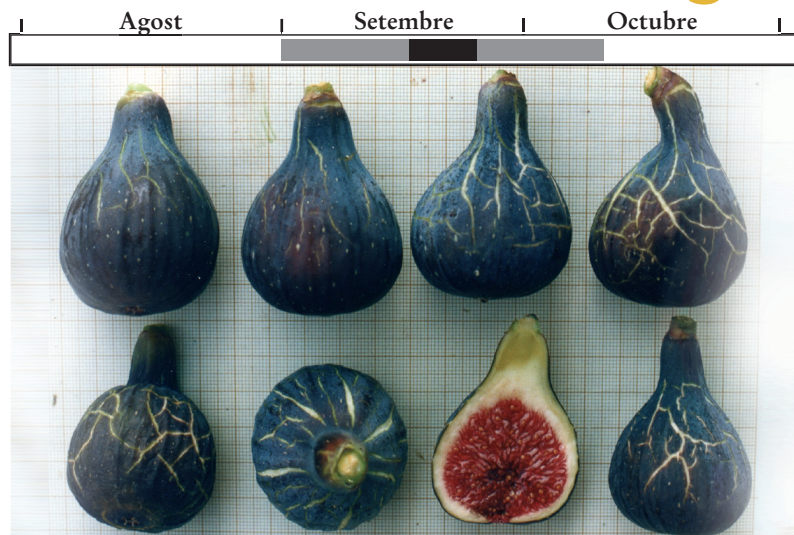
Interessants qualitats comercials i molt apreciada per al consum de taula. Bones resistències al badament, a *Ceratitis* i al transport.

Sinonímies

'De la pera' (Alcúdia, Pollença), 'Catalana' (Menorca).

Coll de dama negra

Coll de dama negra

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació ϕ_{\max} : aperada
Forma segons I = A/L: I = 0,75-0,82, allargada

Percentatge de siconis emparellats: 20-25%

Pes (g) M_3 : 34,8 g

Dimensions (A×L): 45×55-60 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: simètric

Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol:** 1-3 mm
- **Gota a l'ull:** present (molt poc sovint)
- **Esquames:** petites, morades

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 1-2 mm

Formacions anormals: 0%

Abscisió del peduncle: fàcil

Facilitat de pelada: molta (secallona poca)

Costelles: prominents

Clivells: longitudinal predominant

Epidermis:

- **Gruix (a l'equador):** 0,5-0,8 mm
- **Textura:** mig aspra
- **Color:** fons: negre pruïnós
Estampat: -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: vermell intens

Cavitat interna: petita

Aquenís: pocs

Sabor: excel·lent (verda és un poc àcida)

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6,5

Dimensió de la fulla ($\leftrightarrow \times \updownarrow$): 16×18 cm

Lòbuls:

- **Nombre:** 5, 3 (30%) i 1↓
- **Dents:** per tots els marges
- **Marges:** ondulats o serrats lleugers

Sinus peciolar: 90°-100°

Pèls: abundants al revers

Peciòl:

- **Longitud:** 5,3 cm
- **Diàmetre (M_3):** 5,9 mm
- **Secció:** redona
- **Color:** verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M_2 : 4,7

Rendiment per arbre: mitjà-alt

Resistències a:

- **Badament:** molt resistent
- **Sequera:** -
- **Plagues:** resistent a *Ceratitis*
- **FMV:** -
- **Agrot:** resistent
- **Transport:** alta

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: mitjà, 7-14 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum en fresc.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

Distribució de la collita: figues tardanes

Inici de la maduració: 1 de setembre

Plena maduresa (50% dels fruits):

- **figaflors:** -
- **figues:** 15-23 de setembre

Període de collita: 41 dies, llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: mitjà-alt

Ramificació:

dominància apical - desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mitjana

Borró terminal:

- **Forma:** cònica
- **Color:** groc

Creixement dels brots:

- **Longitud:** 10-15 cm
- **Diàmetre (M_9 internusos):** 9,3 mm

Color dels brots: marró clar

Tendència a emetre tanyades: nul·la

Data d'abscisió de fulles: 5 d'octubre

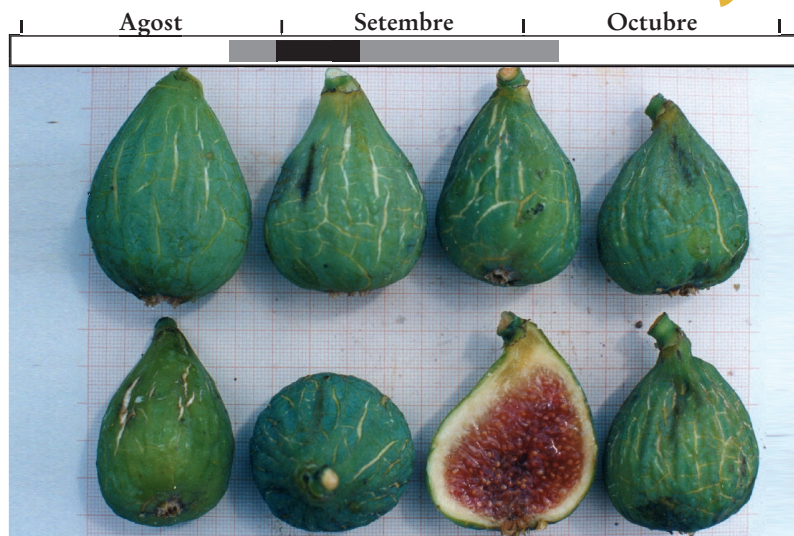
Presència de bonyes nodals: branques+soca

Altres dades interessants

Interessants qualitats comercials, fins i tot més resistent que la 'Coll de dama blanca', però no tan coneguda al mercat.

Sinonímies

'De la pera negra'.

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}:
aperada cònica
Forma segons I = A/L: I = 0,72,
allargada
Percentatge de siconis emparellats: 5%
Pes (g) M₃₀: 35,8 g
Dimensions (A×L): 35-40×50-55 mm
Uniformitat de les dimensions:
uniforme
Simetria: variable
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 3-5 mm
- *Gota a l'ull:* absent
- *Esquames:* mitjanes, blanques

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 2-5 mm
Formacions anormals: a l'ostíol 50%
Abscisió del peduncle: fàcil
Facilitat de pelada: mitjana
Costelles: prominents
Clivells: longitudinal, transversal fi
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,5 mm
- *Textura:* mig aspra
- *Color:* Fons: verd groguenc
Estampat: -

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: vermell
Cavitat interna: petita
Aquenís: pocs
Sabor: normal, bo (secallona)

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 7,8
Dimensió de la fulla (↔×↕):
18×21 cm
Lòbuls:

- *Nombre:* 5 (60%), 3 (30%) i 1(10%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* ondulats i serrats

Sinus peciolar: 30°-100°
Peciòl:

- *Longitud:* 6 cm
- *Diàmetre (M₃):* 5,5 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 4,5
Rendiment per arbre: mitjà
Resistències a:

- *Badament:* molt resistent
- *Sequera:* -
- *Plagues:* -
- *FMV:* -
- *Agrit:* resistent
- *Transport:* alta

Característiques d'assecat

Període d'assecat: mitjà, 7-14 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: blanc

Aprofitaments

Consum en fresc.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figaflors, figues agostenques
Inici de la maduració: 22 d'agost
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* 25 de juny
- *figues:* 31 d'agost -8 de setembre

Període de collita: 37 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert
Vigor: elevat
Ramificació:
dominància apical + desenvolupament lateral -
Densitat de la ramificació: clara
Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* verd

Creixement dels brots:

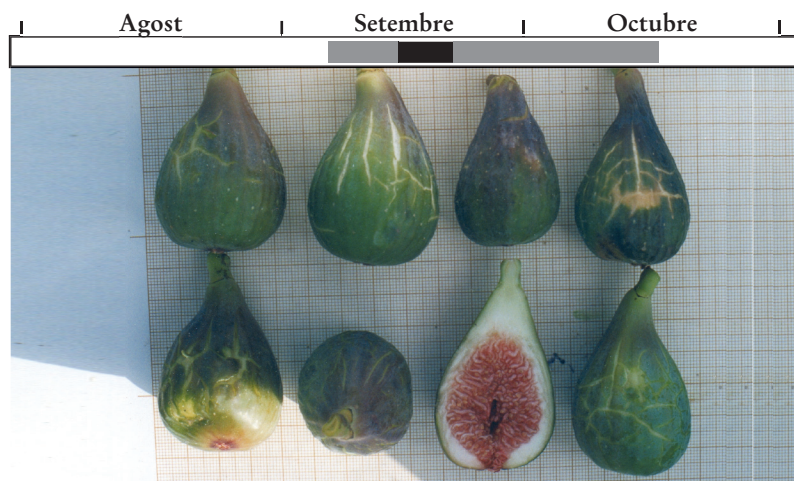
- *Longitud:* 20-35 cm
- *Diàmetre (M_{9 internusos}):* 9,6 mm

Color dels brots: marró amb verd
Tendència a emetre tanyades: nul·la
Data d'abscisió de fulles: 5 d'octubre
Presència de bonys nodals:
branques+soca

Altres dades interessants

El fet de ser l'única cultivar bacorera blanca trobada, afegit a les interessants qualitats comercials per ser molt semblant a la 'Coll de dama blanca' en l'aspecte i la consistència, suposen un gran interès. Té un alt percentatge de formacions anormals a l'ostíol.

Capoll llarg

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}:
aperada
Forma segons I = A/L: I =
0,70-0,73, allargada
Percentatge de siconis emparellats: 8%
Pes (g) M₃₀: 25,6 g
Dimensions (A×L): 35-40×50-55 mm
Uniformitat de les dimensions:
variable
Simetria: simètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 0-1 mm
- *Gota a l'ull:* absent
- *Esquames:* petites, aurèola morada

Forma del peduncle: cilíndrica
Longitud del peduncle: 4-6 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: difícil
Facilitat de pelada: molta (secallona mitjana)
Costelles: intermèdies
Clivells: longitudinal escàs
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,5-0,7 mm
- *Textura:* fina
- *Color:* Fons: verd i morat

Estampat: -

Color de l'albedo: blanc verdós
Color de la polpa: vermell terrós
Cavitat interna: mitjana
Aquenis: normals
Sabor: fat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,9
Dimensió de la fulla (↔×↕):
16,6×15,9 cm
Lòbuls:

- *Nombre:* 5, 3
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrats

Sinus peciolar: 90°-100°
Pèls: abundants al revers
Peciòl:

- *Longitud:* 4,8 cm
- *Diàmetre (M₃):* 5,0 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 4,1

Rendiment per arbre: mitjà

Resistències a:

- *Badament:* molt resistent
- *Sequera:* -
- *Plagues:* resistent a *Ceratitis*
- *FMV:* -
- *Agrit:* resistent
- *Transport:* resistent

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: mitjà, 7-14 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum en fresc per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

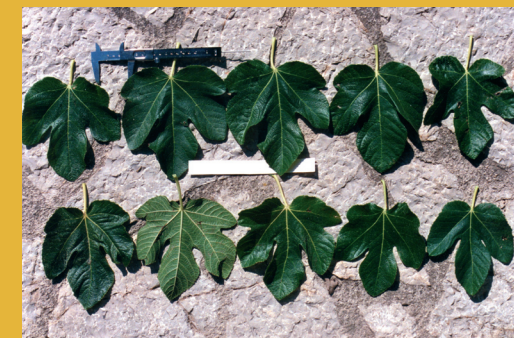
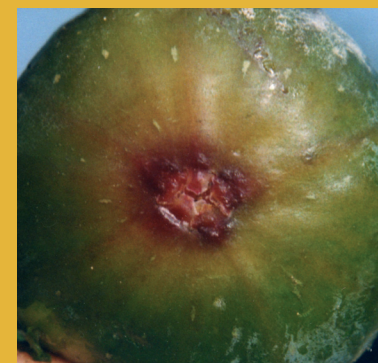
Distribució de la collita: figues tardanes

Inici de la maduració: 5 de setembre

Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 15 -23 de setembre

Període de collita: 39 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: mitjà

Ramificació:

dominància apical +
desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: densa

Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* groc ataronjat

Creixement dels brots:

- *Longitud:* 7-10 cm
- *Diàmetre (M_{9 internusos}):* 9,6 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades:
notable

Data d'abscisió fulles: 10-20 de setembre

Presència bonys nodals: a branques i a la soca

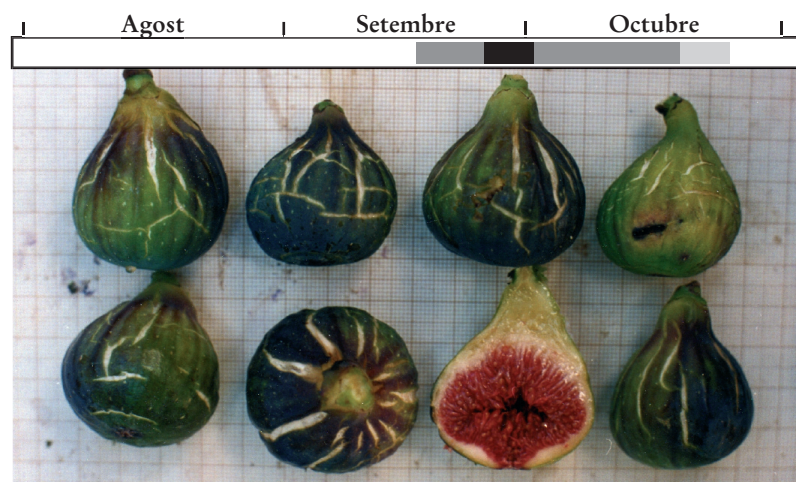
Altres dades interessants

Interessants qualitats per al bestiar per la seva resistència. L'ostíol és rosa pàl·lid, amb una aurèola morada d'on s'origina una sinonímia local, 'D'ull de perdiu'.

Sinonímies

'D'ull de perdiu'.

Bergunya

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ømàx.:
aperada
Forma segons I = A/L: I = 0,88,
allargada
Percentatge de siconis emparellats: 0%
Pes (g) M₃₀: 24,2 g
Dimensions (A×L): 35-40×40-45 mm
Uniformitat de les dimensions:
variable
Simetria: simètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 0-1 mm
- *Gota a l'ull:* absent
- *Esquames:* petites, fosques

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 1-4 mm
Formacions anormals: 2%
Abscisió del peduncle: fàcil
Facilitat de pelada: mitjana
Costelles: poc marcades
Clivells: longitudinal escàs, gruixat
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,3 mm
- *Textura:* mig aspra
- *Color:* Fons: morat i verd fosc
Estampat: -

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: vermell fosc
Cavitat interna: mitjana
Aquenis: molts
Sabor: normal-fat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6,7
Dimensió de la fulla (↔×↕):
14,5×16,5 cm
Lòbuls:

- *Nombre:* 5, 3↓
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrats

Sinus peciolar: còncav ≈ 180°-200°
Pèls: escassos al revers
Peciòl:

- *Longitud:* 9,9 cm
- *Diàmetre (M₃):* 14,4 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 5
Rendiment per arbre: mitjà
Resistències a:

- *Badament:* molt resistent
- *Sequera:* -
- *Plagues:* -
- *FMV:* -
- *Agrit:* -
- *Transport:* mitjana

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: mitjà, 7-14 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: fosc

Aprofitaments

Consum en fresc.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues tardanes
Inici de la maduració:
15 de setembre
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 24 de setembre-2 d'octubre

Període de collita: 33-39 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert
Vigor: mitjà
Ramificació:
dominància apical +
desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: densa
Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* verd blanquinós

Creixement dels brots:

- *Longitud:* 15-20 cm
- *Diàmetre (M_{9 internusos}):* 7,8 mm

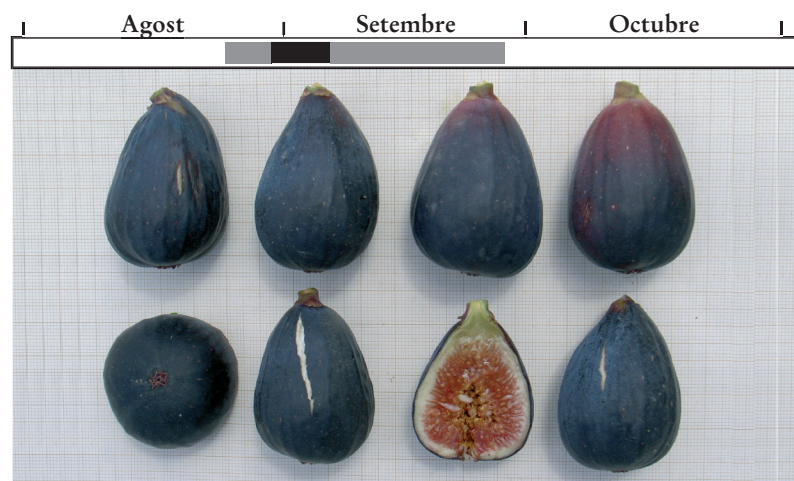
Color dels brots: marró
Tendència a emetre tanyades: poca
Data d'abscisió de fulles:
10 d'octubre
Presència de bonys nodals:
branques+soca

Altres dades interessants

Estelrich considera la 'Bergunya' com una sinonímia d'Hivernenca; totes dues comparteixen trets diferenciadors dels fruits i del fullam, encara que la 'Bergunya' es distingeix per una epidermis més prima i delicada, però resistent a badaments i per una forma més aperada de les figues.

Albacor

Albacor

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació \varnothing_{\max} : cònica
Forma segons I = A/L: I = 0,65-0,70, allargada

Percentatge de siconis emparellats: 3%

Pes (g) M_{30} : 26,7 g

Dimensions (A×L): 35-38×50-55 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: simètric

Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol:** 0 mm
- **Gota a l'ull:** absent
- **Esquames:** mitjanes, morades

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 1-2 mm

Formacions anormals: 2%

Abscisió del peduncle: mitjana

Facilitat de pelada: mitjana

Costelles: prominents

Clivells: longitudinal escàs i gruixat

Epidermis:

- **Gruix (a l'equador):** 0,5-0,6 mm
- **Textura:** mig aspra
- **Color:** Fons: morat negre
Estampat: -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: taronja

Cavitat interna: grossa i allargada

Aquenís: molts

Sabor: dolç (especialment secallona)

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,5

Dimensió de la fulla ($\leftrightarrow \times \updownarrow$): 15×15,7 cm

Lòbuls:

- **Nombre:** 3, 5 (30-50%)
- **Dents:** per tots els marges
- **Marges:** ondulats i serrats amples

Sinus peciolar: agut $\approx 0^\circ$ - 60°

Pèls: abundants al revers

Peciòl:

- **Longitud:** 4,2 cm
- **Diàmetre (M_3):** 5,2 mm
- **Secció:** redona
- **Color:** verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M_{12} : 5,3

Rendiment per arbre: elevat

Resistències a:

- **Badament:** resistent
- **Sequera:** -
- **Plagues:** -
- **FMV:** -
- **Agrit:** normal
- **Transport:** mitjana

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: curt, = 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum en fresc i sequer, tant les figaflores com les figues.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

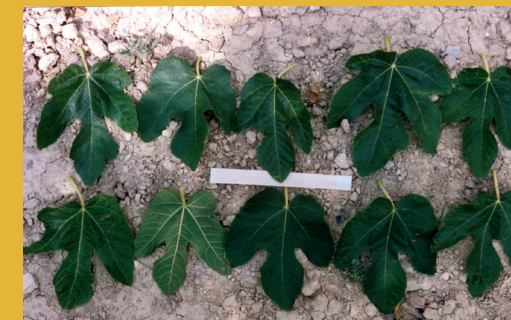
Distribució de la collita: figaflores i figues agostenques

Inici de la maduració: 25 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- **figaflores:** 20 de juny
- **figues:** 29 d'agost-6 de setembre

Període de collita: 36 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): desmai

Vigor: elevat

Ramificació:

dominància apical - desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mitjana

Borró terminal:

- **Forma:** cònica
- **Color:** verd groguenc

Creixement dels brots:

- **Longitud:** 10-20 cm
- **Diàmetre (M_9 internusos):** 9,3 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades: nul·la

Data d'abscisió de fulles: 1rs d'octubre

Bonys nodals: a les branques, pocs a la soca

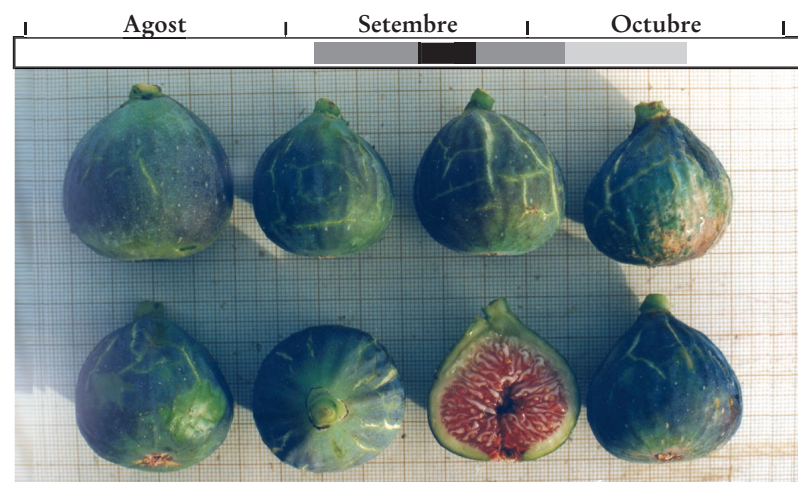
Altres dades interessants

La segona de les més conegudes figaflores a Mallorca; és considerada de poca qualitat (comuna) comparada amb la 'Roja'. En canvi, a la península cultivars de semblants característiques són les més conreades comercialment. Es caracteritza per la forma marcadament cònica.

Sinonímies

'Aubacó'.

De la roca

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: cònica, ouada
Forma segons I = A/L: I = 1, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 4%
Pes (g) M₃₀: 20,7 g
Dimensions (A×L): 37×37 mm
Uniformitat de les dimensions: uniforme
Simetria: simètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 1-3 mm
- *Gota a l'ull:* present (sovint)
- *Esquames:* petites, blanc ataronjat

Forma del peduncle: cilíndrica
Longitud del peduncle: 2-4 mm
Formacions anormals: 3%
Abscisió del peduncle: difícil (fàcil a l'inici)
Facilitat de pelada: mitjana
Costelles: poc marcades
Clivells: longitudinal escàs
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,3-0,4 mm
- *Textura:* mig-prou aspra
- *Color:* verd moradenc

Estampat: petits punts clars

Color de l'albedo: blanc verdós
Color de la polpa: vermell fosc
Cavitat interna: petita
Aquenís: molts
Sabor: excel·lent

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,7
Dimensió de la fulla (↔×↕): 13,3×17 cm
Lòbuls:

- *Nombre:* 3 i 1 (10%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrats

Sinus peciolar: variable, 180°, 90°↓
Pèls: molt escassos al revers
Peciòl:

- *Longitud:* 4,7 cm
- *Diàmetre (M₃):* 4,1 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agrònomic

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,5
Rendiment per arbre: mitjà
Resistències a:

- *Badament:* molt resistent
- *Sequera:* -
- *Plagues:* resistent a *Ceratitis*
- *FMV:* -
- *Agrit:* resistent
- *Transport:* alta

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: curt-mitjà, 7-14 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: fosc

Aprofitaments

Consum humà, fresca i seca.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues tardanes
Inici de la maduració: 4 de setembre
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 16 -24 de setembre

Període de collita: 34-48 dies, mitjà-llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert
Vigor: mitjà
Ramificació: dominància apical + desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: densa
Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* verd amb marges taronges

Creixement dels brots:

- *Longitud:* 5 cm
- *Diàmetre (M_{9 internus}):* 8,4 mm

Color dels brots: marró
Tendència a emetre tanyades: notable
Data d'abscisió de fulles: 20 d'octubre
Presència de bonys nodals: branques

Altres dades interessants

Ben valorada pel seu gust i per la resistència al badament dins les varietats tardanes.

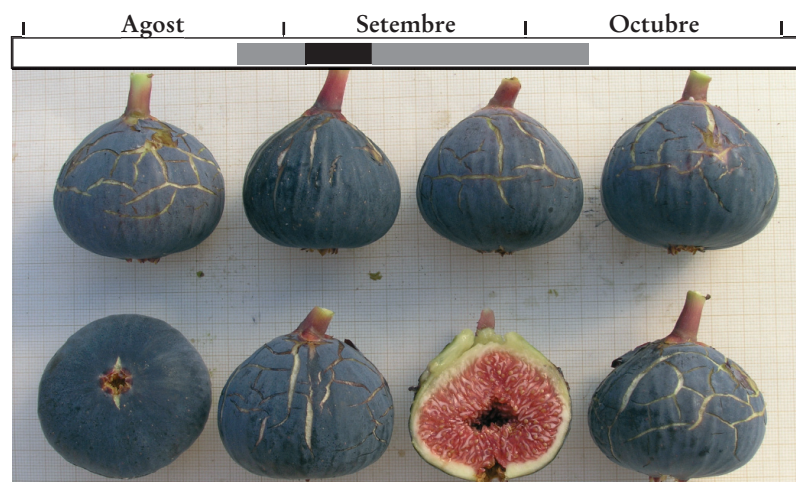
El terç superior cònic, juntament amb la base plana de la figa, rompen la forma ouada de la resta del seu perfil i permeten tipificar-la com a cònica.

Sinonímies

'De l'hort d'en Fullana' (Alcúdia).

Calderona

Calderona

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació \varnothing_{\max} : cònica
Forma segons I = A/L: I = 1, globosa

Percentatge de siconis emparellats: 20-30%

Pes (g) M_{30} : 50,0 g

Dimensions (A×L): 47-55×47-55 mm

Uniformitat de les dimensions: variable

Simetria: simètric

Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol:** 3-5 mm
- **Gota a l'ull:** absent
- **Esquames:** mitjanes, roges

Forma del peduncle: troncocònic asimètric

Longitud del peduncle: 5-12 mm

Formacions anormals: 0%

Abscisió del peduncle: difícil

Facilitat de pelada: mitjana

Costelles: poc marcades

Clivells: longitudinal escàs i gruixat

Epidermis:

- **Gruix (a l'equador):** 0,5 mm
- **Textura:** mig aspra
- **Color:** Fons: negre pruïnós
Estampat: -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: vermell fosc

Cavitat interna: mitjana

Aquenís: pocs

Sabor: dolç i apreciat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 7

Dimensió de la fulla ($\leftrightarrow \times \updownarrow$): 18,5×21,3 cm

Lòbuls:

- **Nombre:** 3 i 1 (40%)
- **Dents:** per tots els marges
- **Marges:** ondulats irregulars o serrats

Sinus peciolar: obtús = 60°-110° ↓

Pèls: prou escassos al revers

Peciòl:

- **Longitud:** 8,2 cm
- **Diàmetre (M_3):** 6,2 mm
- **Secció:** redona
- **Color:** verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M_{12} : 5,2

Rendiment per arbre: prou elevat

Resistències a:

- **Badament:** mitjana-resistent
- **Sequera:** -
- **Plagues:** resistent a *Ceratitis*
- **FMV:** -
- **Agrit:** -
- **Transport:** baixa

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt-mitjà, 7-14 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum en fresc, humà i per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

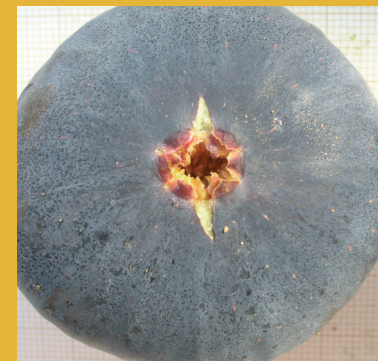
Distribució de la collita: figues agostenques

Inici de la maduració: 25 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- **figaflors:** -
- **figues:** 4-12 de setembre

Període de collita: 41 dies, llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): desmai

Vigor: elevat

Ramificació:

dominància apical + desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: densa

Borró terminal:

- **Forma:** cònica
- **Color:** morat

Creixement dels brots:

- **Longitud:** 20-35 cm
- **Diàmetre (M_9 internusos):** 10,3 mm

Color dels brots: marró verdós

Tendència a emetre tanyades: poca

Data d'abscisió de fulles: 20 de setembre

Presència de bonys nodals: branques+soca

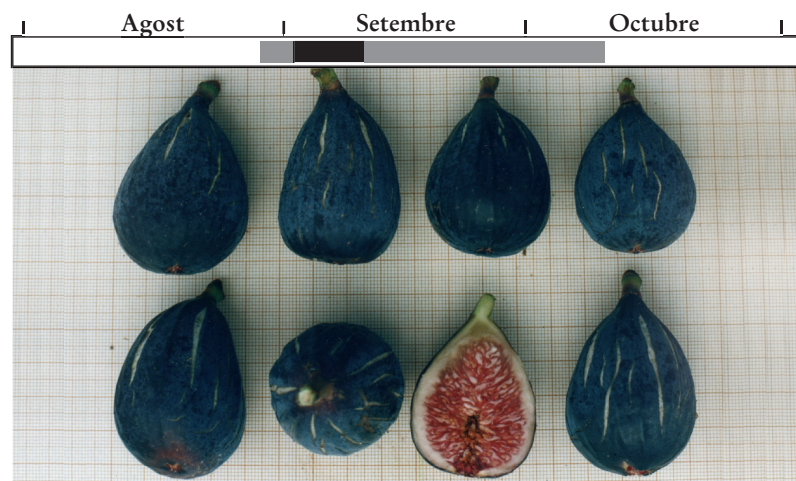
Altres dades interessants

Un caràcter distintiu per a aquesta cultivar és l'enrogiment del peciòl de la figa a la part basal i també al borró terminal. Té bones qualitats comercials per la grandària i la llarga durada del període de collita.

Sinonímies

'Paratjal negra'.

Victòria

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx}:

cònica

Forma segons I = A/L: I = 0,7-0,77, allargada

Percentatge de siconis emparellats: 0%

Pes (g) M₃₀: 25,9 g

Dimensions (A×L): 35-40×50-52 mm

Uniformitat de les dimensions: variable

Simetria: asimètric

Ostíol:

- Diàmetre de l'ostíol: 0-1 mm
- Gota a l'ull: absent
- Esquames: petites, negres morades

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 5-7 mm

Formacions anormals: 0%

Abscisió del peduncle: fàcil

Facilitat de pelada: fàcil

Costelles: poc marcades

Clivells: longitudinal escàs i gruixat

Epidermis:

- Gruix (a l'equador): 0,4-0,6 mm
 - Textura: mig aspra
 - Color: Fons: morat negre puïnós
- Estampat: -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: vermell apagat

Cavitat interna: mitjana

Aquenís: pocs

Sabor: normal, poc dolç

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6,2

Dimensió de la fulla (↔×↕):

16,5×17,7 cm

Lòbuls:

- Nombre: 3, 5 (10%)
- Dents: per tots els marges
- Marges: serrat variable

Sinus peciolar: agut ≈ 30°-90°

Pèls: abundants al revers

Peciòl:

- Longitud: 7,2 cm
- Diàmetre (M₃): 5 mm
- Secció: redona
- Color: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 4,6

Rendiment per arbre: mitjà

Resistències a:

- Badament: resistent
- Sequera: -
- Plagues: -
- FMV: -
- Agrit: resistent
- Transport: alta

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt-mitjà, 7-14 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum en fresc.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

Distribució de la collita: figues agostenques

Inici de la maduració: 28 d'agost

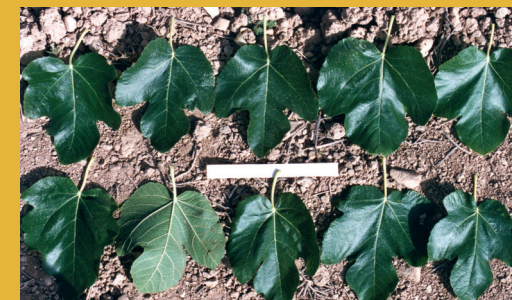
Plena maduresa (50% dels fruits):

- figaflors:-
- figues: 1 -9 de setembre

Període de collita: 43 dies, llarg

Victòria

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): desmai

Vigor: mitjà

Ramificació:

dominància apical - desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mitjana

Borró terminal:

- Forma: cònica
- Color: groc verdós

Creixement dels brots:

- Longitud: <10 cm
- Diàmetre (M_{9 internusos}): 8,2 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades: nul·la

Data d'abscisió de fulles: 1rs d'octubre

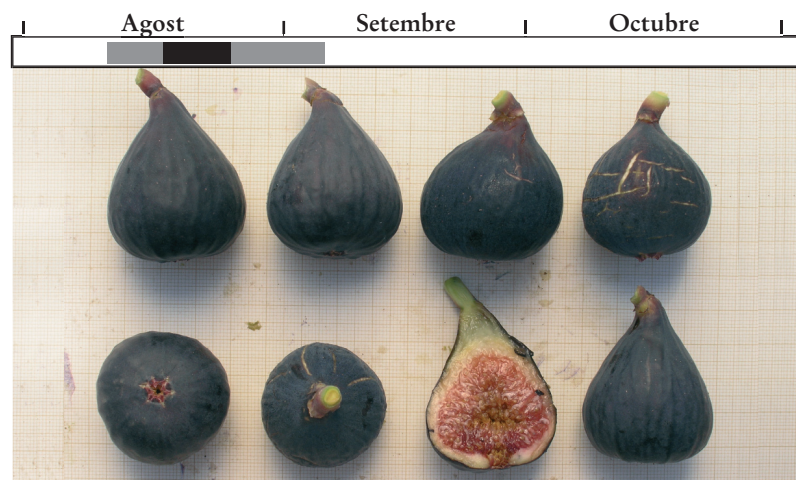
Bonys nodals: a les branques i poc a la soca

Altres dades interessants

La forma cònica i allargada no es repeteix a cap altra cultivar negra prospectada, encara que és freqüent a cultivars negres del País Valencià ('Negra de València').

Blava

Blava

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació $\varnothing_{\text{màx.}}$: cònica
Forma segons $I = A/L$: $I = 0,8$, allargada

Percentatge de siconis emparellats: 0%

Pes (g) M_{30} : 21 g

Dimensions (A×L): 35-40×45 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: asimètric

Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol**: 0-1 mm
- **Gota a l'ull**: absent
- **Esquames**: mitjanes, morades

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 5 mm

Formacions anormals: 0%

Abscisió del peduncle: fàcil

Facilitat de pelada: mitjana

Costelles: poc marcades

Clivells: absent

Epidermis:

- **Gruix (a l'equador)**: 0,8-0,9 mm
- **Textura**: fina
- **Color**: Fons: negre
Estampat: -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: vermell taronja

Cavitat interna: grossa

Aquenís: molts

Sabor: fat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,1

Dimensió de la fulla ($\leftrightarrow \times \updownarrow$):

16,2×17 cm

Lòbuls:

- **Nombre**: 5 (70%), 3 (25%), 1 (5%)
- **Dents**: per tots els marges
- **Marges**: serrats, dents estretes

Sinus peciolar: agut $\approx 90^\circ$ -60°

Pèls: molt abundant al revers

Peciòl:

- **Longitud**: 3,2 cm
- **Diàmetre (M_3)**: 5,1 mm
- **Secció**: redona
- **Color**: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M_{12} : 4,5

Rendiment per arbre: elevat

Resistències a:

- **Badament**: mitjana
- **Sequera**: -
- **Plagues**: -
- **FMV**: -
- **Agrit**: -
- **Transport**: baixa

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt, 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum per bestiar, fresca i seca

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

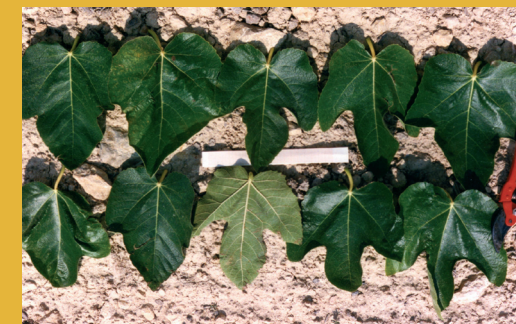
Distribució de la collita: figaflors i figues agostenques

Inici de la maduració: 11 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):

- **figaflors**: 20 de juny
- **figues**: 15 -23 d'agost

Període de collita: 24 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: reduït

Ramificació:

dominància apical - desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mitjana

Borró terminal:

- **Forma**: cònica
- **Color**: groc

Creixement dels brots:

- **Longitud**: <10 cm
- **Diàmetre (M_9 internusos)**: 8,7 mm

Color dels brots: marró clar tacat de groc

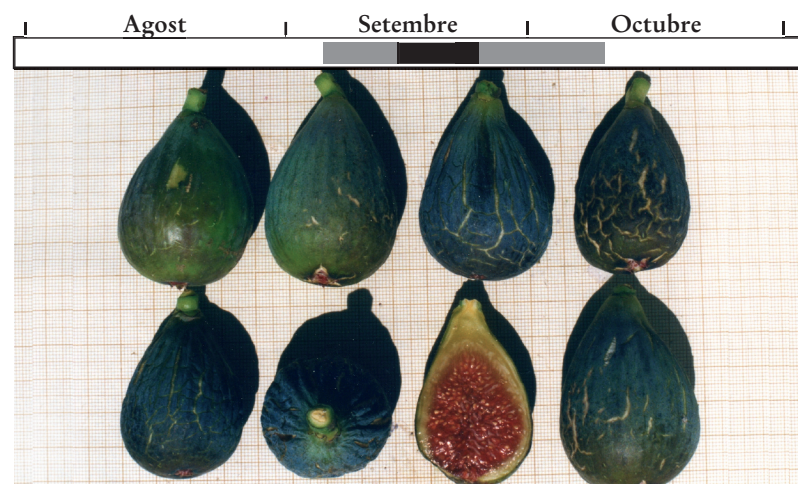
Tendència a emetre tanyades: nul·la

Data d'abscisió de fulles: 25 de setembre

Bonys nodals: a les branques i escassos a la soca

Altres dades interessants

A pesar de fruitar dues collites, no és gaire coneguda com a cultivar bífera. La precocitat de maduració i l'abundància de formes asimètriques confirmen el seu genotip.

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: cònica

Forma segons I = A/L: I=0,64-0,7 allargada

Percentatge de siconis emparellats: 17%

Pes (g) M₃₀: 32,1 g

Dimensions (A×L): 35×50-55 mm

Uniformitat de les dimensions: variable

Simetria: simètric

Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 0-1 mm
- *Gota a l'ull:* absent
- *Esquames:* mitjanes, morat clar

Forma del peduncle: cilíndric

Longitud del peduncle: 5-8 mm

Formacions anormals: 0,1%

Abscisió del peduncle: difícil

Facilitat de pelada: fàcil (difícil molt madura)

Costelles: poc marcades i fosques

Clivells: longitudinal escàs o absent

Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,4-0,6 mm
 - *Textura:* mig aspra
 - *Color:* Fons: morat pruinós
- Estampat:* -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: vermell clar

Cavitat interna: absent

Aquenís: molts

Sabor: poc dolç, picant

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,5

Dimensió de la fulla (↔×↕):

15,3×17,9 cm

Lòbuls:

- *Nombre:* 3, 1 (30%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* ondulats o carenats

Sinus peciolar: 160°-180°

Pèls: abundants al revers

Peciòl:

- *Longitud:* 5,5 cm
- *Diàmetre (M₃):* 5,0 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 4,8

Rendiment per arbre: elevat

Resistències a:

- *Badament:* molt resistent
- *Sequera:* -
- *Plagues:* -
- *FMV:* -
- *Agrit:* -
- *Transport:* alta

Característiques d'assecat

Període d'assecat: curt, 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

Distribució de la collita: figues tardanes

Inici de la maduració: 5 de setembre

Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 16-24 de setembre

Període de collita: 43 dies, llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): desmai

Vigor: molt elevat

Ramificació:

dominància apical + desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mitjana

Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* verd, marges rogencs

Creixement dels brots:

- *Longitud:* 15 cm
- *Diàmetre (M_{9 internusos}):* 9,3 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades: poca

Data d'abscisió de fulles: 1rs d'octubre

Presència de bonys nodals:

branques+soca

Altres dades interessants

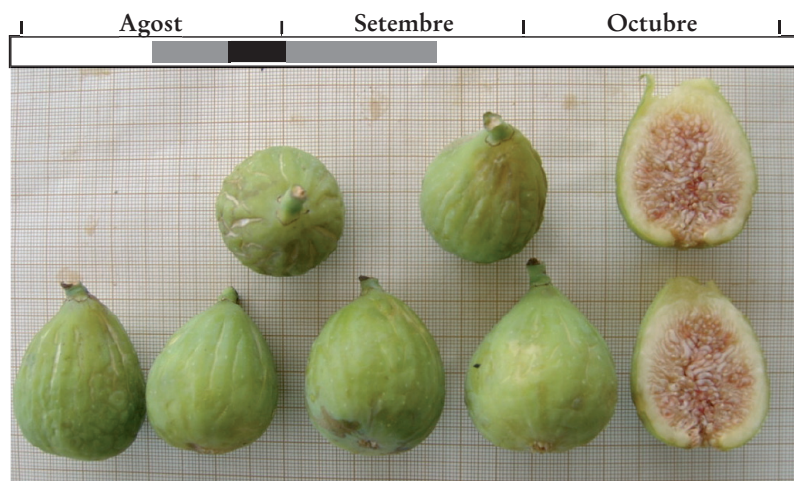
Cultivar de fruits durs i resistent a les afeccions més comunes, de sabor dolent. Interessant per l'elevada vigoria dels arbres.

Sinonímies

'Sitceli', 'Sitcelis', 'Xitxeli', 'Dels set cels'.

Cucurella

Cucurella

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx}: cònica

Forma segons I = A/L: I = 0,8 allargada

Percentatge de siconis emparellats: 1%

Pes M₃₀: 30 g^l

Dimensions (A×L): 38×48 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme.

Simetria: simètric

Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 6 mm
- *Gota a l'ull:* absent
- *Esquames:* mitjanes blanques

Forma del peduncle: troncocònic

Longitud del peduncle: 3-5 mm

Formacions anormals: 5%

Abscisió del peduncle: fàcil

Facilitat de pelada:

Costelles: intermèdies

Clivells: longitudinal escàs

Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,3 mm (figaflor)
 - *Textura:* mig fina
 - *Color:* Fons: verd groguenc
- Estampat:* -

Color de l'albedo: blanquinós

Color de la polpa: rosat

Cavitat interna: absent

Aquenís:

Sabor: dolç (figues), fat (figaflors)

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: M₁₂:-

Dimensió de la fulla (↔×↕): (cm) 14-17×16-18

Lòbuls:

- *Nombre:* 3 (80%), 1 (10%), 5 (5%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrats

Sinus peciolar: obtús 100°-150°

Peciòl:

- *Longitud M₃:* 10 cm
- *Diàmetre (M₃):* 5,0 mm
- *Secció:* esclafada
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3-4

Rendiment per arbre: elevat

Resistències a:

- *Badament:* resistent
- *Sequera:* normal
- *Plagues:* -
- *FMV:* no s'observa
- *Agrit:* -
- *Transport:* alta

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color:

Aprofitaments

Consum per bestiar porcí i sequer.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació:

Distribució de la collita: figaflors i figues tardanes

Inici de la maduració: 20 de juny (f.f) 15 d'agost (figues)

Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* 25 de juny-1 de juliol
- *figues:* 20 d'agost-1 de setembre

Període de collita: llarg (40-60)

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port):

Vigor: elevat.

Ramificació:

dominància apical - desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: densa

Borró terminal:

- *Forma:* cònica.
- *Color:* verd groguenc

Creixement dels brots:

- *Longitud:* 10-20 cm
- *Diàmetre (M_{9 internusos}):* 9,2 mm

Color dels brots: verd marró

Tendència a emetre tanyades: nul·la

Data d'abscisió de fulles: 1rs d'octubre

Presència de bonys nodals: branques+soca

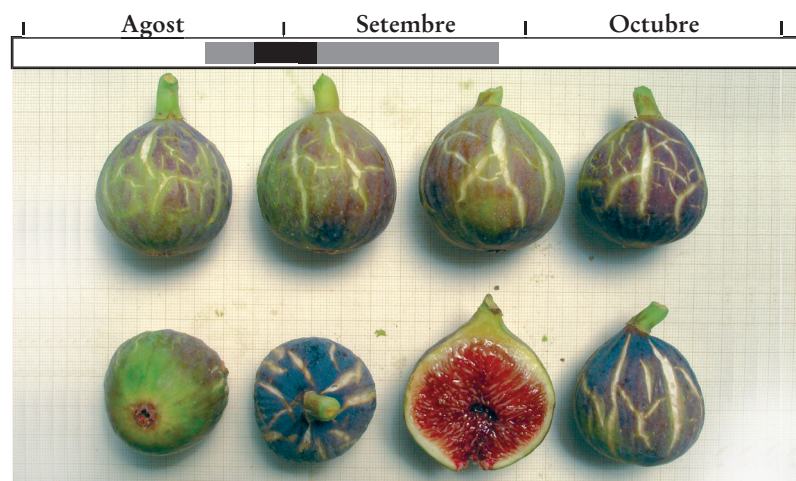
Altres dades interessants

Les figues sovint presenten taques semblants als símptomes de virosi i un elevat percentatge de formacions anormals.

Sinonímies

'Cuca' (Manacor).

Paratjal

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació \varnothing_{\max} : esfèrica
Forma segons I = A/L: I = 1,
 globosa

Percentatge de siconis emparellats: 2%

Pes (g) M_3 : 44,8 g

Dimensions (A×L): 45-50×45-50 mm

Uniformitat de les dimensions:
 uniforme

Simetria: simètric

Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol:** 3-5 mm
- **Gota a l'ull:** present (poc sovint)
- **Esquames:** mitjanes, morades i vora blanca

Forma del peduncle: troncocònic lleugerament

Longitud del peduncle: 6-10 mm

Formacions anormals: 0%

Abscisió del peduncle: normal

Facilitat de pelada: poca

Costelles: poc marcades

Clivells: longitudinal gruixat

Epidermis:

- **Gruix (a l'equador):** 0,3-0,5 mm
- **Textura:** molt poc aspra
- **Color:** fons: morat amb verd
Estampat: -

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: vermell clar

Cavitat interna: petita

Aquenís: pocs

Sabor: bo i apreciat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6,7

Dimensió de la fulla ($\leftrightarrow \times \updownarrow$):
 17×17,4 cm

Lòbuls:

- **Nombre:** 3
- **Dents:** per tots els marges
- **Marges:** serrats fins

Sinus peciolar: obtús $\approx 150^\circ$ - 180°

Pèls: normals al revers

Peciòl:

- **Longitud:** 6,0 cm
- **Diàmetre (M_3):** 5,9 mm
- **Secció:** redona
- **Color:** verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M_2 : 3,9

Rendiment per arbre: elevat

Resistències a:

- **Badament:** susceptible
- **Sequera:** -
- **Plagues:** -
- **FMV:** -
- **Agrit:** -
- **Transport:** mitjana

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt, 7 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: terrós

Aprofitaments

Consum en fresc i seca com a pasta
 (pa de figa).

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues agostenques

Inici de la maduració: 22 d'agost

Plena maduresa (50% dels fruits):
 • **figaflors:** -
 • **figues:** 26 d'agost-3 de setembre

Període de collita: 35 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: mitjà-alt

Ramificació:

dominància apical -
 desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mitjana

Borró terminal:

- **Forma:** cònica
- **Color:** verd, marges groguencs

Creixement dels brots:

- **Longitud:** 5-7 cm
- **Diàmetre (M_9 internus):** 9,3 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades: poca

Data d'abscisió de fulles: 1-5 d'octubre

Presència de bonys nodals:

branques+soca

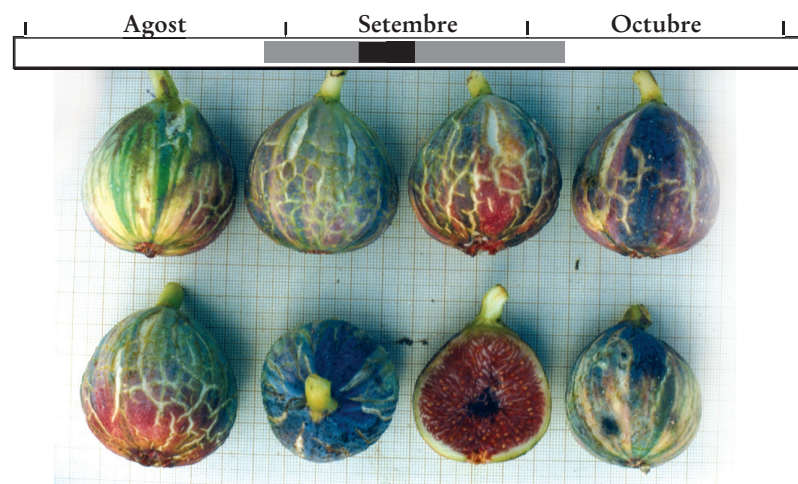
Altres dades interessants

Cultivar de fruits de considerable grandària, amb bones qualitats organolèptiques. A pesar de la facilitat de badar-se en temps plujós, és molt valorada com a figa de taula; és prou comercialitzada gràcies a l'elevat pes de la figa. És bona de conèixer per la forma i el color; a més, el peduncle llarg i sempre verd ens en confirmarà la identificació.

Sinonímies

'Julia' (Eivissa).

Paratjal rimada

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: esfèrica
Forma segons I = A/L: I = 1, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 8%
Pes (g) M₃₀: 42,4 g
Dimensions (A×L): 45-50×5-50 mm
Uniformitat de les dimensions: variable
Simetria: simètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 1-3 mm
- *Gota a l'ull:* present (poc sovint)
- *Esquames:* petites, rosades

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 6-10 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: fàcil
Facilitat de pelada: mitjana-poca
Costelles: poc marcades
Clivells: reticular i longitudinal escàs
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,3-0,5 mm
- *Textura:* un poc aspra
- *Color:* Fons: groc rogenc morat²
Estampat: línies meridionals verdes

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: vermell
Cavitat interna: mitjana
Aquenís: pocs
Sabor: dolç

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 7,7
Dimensió de la fulla (↔×↕): 18,2×19 cm
Lòbuls:

- *Nombre:* 3, 5 (5%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrats irregulars

Sinus peciolar: agut-obtus = 60°-100°
Pèls: abundants al revers
Peciòl:

- *Longitud:* 7,2 cm
- *Diàmetre (M₃):* 5,6 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,7
Rendiment per arbre: elevat
Resistències a:

- *Badament:* mitjana
- *Sequera:* -
- *Plagues:* -
- *FMV:* -
- *Agrit:* mitjana
- *Transport:* mitjana

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt-mitjà, 7-14 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: fosc

Aprofitaments

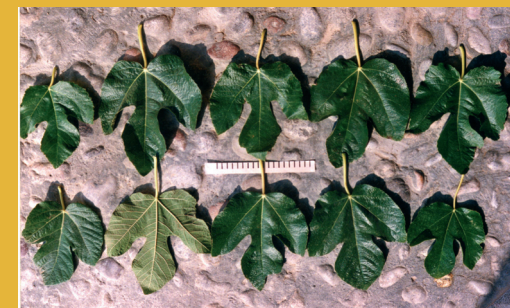
Consum humà, fresca i seca, i també pel bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues tardanes
Inici de la maduració: 28 d'agost
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 8-16 de setembre

Període de collita: 33 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): desmai
Vigor: elevat
Ramificació: dominància apical - desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: mitjana
Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* verd ataronjat

Creixement dels brots:

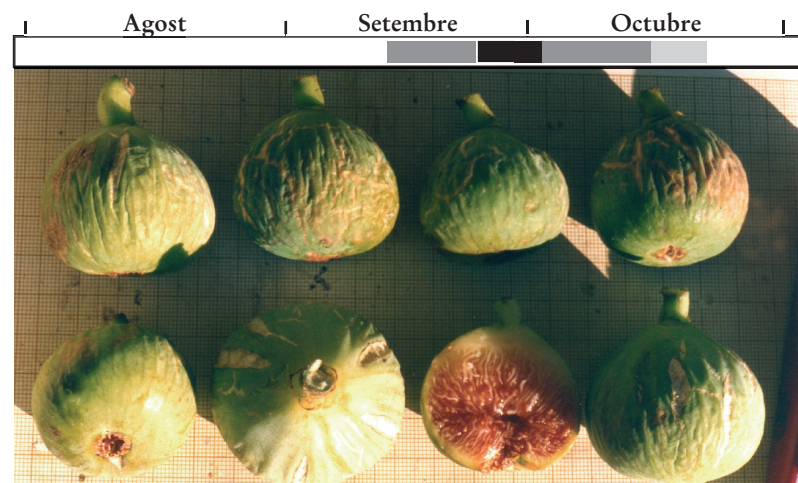
- *Longitud:* 12-15 cm
- *Diàmetre (M_{9 internus}):* 10,2 mm

Color dels brots: marró ataronjat
Tendència a emetre tanyades: nul·la
Data d'abscisió de fulles: 25 de setembre
Presència de bonys nodals: branques+soca

Altres dades interessants

² Les figues es tenyeixen durant la maduració de curioses pigmentacions: comencen sent grogues, amb un ratllat meridional verd molt definit i cridaner; a mesura que madura el fons groc s'enfosqueix a tonalitats més vermel·loses mentre el ratllat va esvaint-se i, finalment, la figa acaba quasi totalment morada i semblant a la 'Paratjal'. Sembla una mutació de la 'Paratjal', amb la qual comparteix gran part dels caràcters de les fulles i figues; per contra, el color dels borrons terminals i brots és ataronjat.

De la plata

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació $\varnothing_{\text{màx.}}$: esfèrica
Forma segons I = A/L: I = 1, globosa

Percentatge de siconis emparellats: 2%

Pes (g) M_{30} : 31,5 g

Dimensions (A×L): 40-45×40-45 mm

Uniformitat de les dimensions: uniforme

Simetria: asimètrica

Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol:** 3-5 mm
- **Gota a l'ull:** de vegades internament
- **Esquames:** petites, marró clar

Forma del peduncle: cilíndrica

Longitud del peduncle: 6-10 mm

Formacions anormals: 0%

Abscisió del peduncle: difícil

Facilitat de pelada: molta

Costelles: prominents

Clivells: longitudinal escàs i molt gruixat

Epidermis:

- **Gruix:** 0,5 mm
- **Textura:** fina
- **Color:** Fons: verd blanquinós
 Estampat: zones seques marrons

Color de l'albedo: clar

Color de la polpa: vermell apagat

Cavitat interna: petita

Aquenís: molts

Sabor: dolç, aigualit (en anys plujosos)

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6,2

Dimensió de la fulla ($\leftrightarrow \times \updownarrow$): 15,5×16,2 cm

Lòbuls:

- **Nombre:** 3, 1 (2 %), 5 ↓ ↓
- **Dents:** per tots els marges
- **Marges:** ondulats marcats

Sinus peciolar: 180°, 150°-200° (20%)

Pèls: normals al revers

Peciòl:

- **Longitud:** 5,6 cm
- **Diàmetre (M_3):** 4,7 mm
- **Secció:** redona
- **Color:** verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Fase juvenil: -

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M_{12} : 3,7

Rendiment per arbre: mitjà

Resistències a:

- **Badament:** molt resistent
- **Sequera:** -
- **Plagues:** *Ceratitis*
- **FMV:** -
- **Agrit:** susceptible
- **Transport:** alta

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt-mitjà, 7-14 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: blanc

Aprofitaments

Consum humà i animal, en fresc.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

Distribució de la collita: figues tardanes

Inici de la maduració: 14 de setembre

Plena maduresa (50% dels fruits):

- **figaflors:** -
- **figues:** 24 de setembre-2 d'octubre

Període de collita: 36-42 dies, mitjà-llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: mitjà

Ramificació:

dominància apical + desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: mitjana

Borró terminal:

- **Forma:** cònica
- **Color:** verd i marques marrons

Creixement dels brots:

- **Longitud:** 15-20 cm
- **Diàmetre (M_9 internusos):** 6,8 mm

Color dels brots: marró

Tendència a emetre tanyades: notable

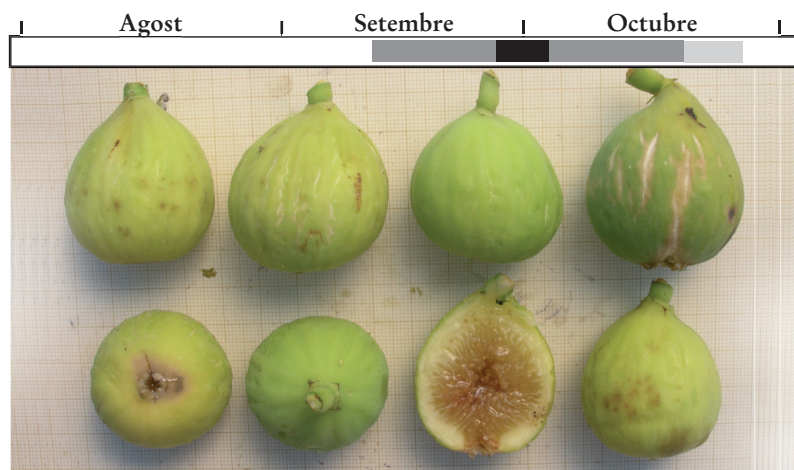
Data d'abscisió de fulles: 5 d'octubre

Presència de bonys nodals: soca+branques

Altres dades interessants

Cultivar blanca molt tardana i difícil de trobar. Les figues tenen una epidermis fortíssima i, encara que no es badin gaire, són sensibles a l'atac de *Ceratitis* a través de l'ull.

Llimonenca

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació $\varnothing_{\text{màx.}}$: esfèrica
Forma segons I = A/L: I = 1, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 0%
Pes (g) M_{30} : 32,2g
Dimensions (A×L): 40-45×40-45 mm
Uniformitat de les dimensions: uniforme
Simetria: simètric
Ostíol:

- **Diàmetre de l'ostíol**: 0-1 mm
- **Gota a l'ull**: present (sovint)
- **Esquames**: blanques

Forma del peduncle: cilíndrica
Longitud del peduncle: 3-5 mm
Formacions anormals: 1%
Abscisió del peduncle: difícil
Facilitat de pelada: molta
Costelles: poc marcades
Clivells: longitudinal molt escàs i gruixat
Epidermis:

- **Gruix**: 0,3-0,4 mm (0,1-0,2 molt madura)
- **Textura**: mig aspra
- **Color**: Fons: verd groc

Estampat: puntets blancs

Color de l'albedo: blanc
Color de la polpa: ataronjat
Cavitat interna: mitjana
Aquenís: abundants
Sabor: fat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 4,6
Dimensió de la fulla ($\leftrightarrow \times \updownarrow$): 11,5×13,1 cm
Lòbuls:

- **Nombre**: 5, 3 (18%)
- **Dents**: per tots els marges
- **Marges**: serrats marcats

Sinus peciolar: 60°-100°, 180°↓
Pèls: normals al revers
Peciòl:

- **Longitud**: 4,3 cm
- **Diàmetre (M_3)**: 3,3 mm
- **Secció**: redona
- **Color**: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M_{12} : 3,7
Rendiment per arbre: mitjà
Resistències a:

- **Badament**: resistent
- **Sequera**: -
- **Plagues**: -
- **FMV**: -
- **Agrit**: -
- **Transport**: alta

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt-mitjà, 7-14 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: blanc

Aprofitaments

Consum en fresc per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues tardanes
Inici de la maduració: 11 de setembre
Plena maduresa (50% dels fruits):

- **figaflors**: -
- **figues**: 26 de setembre-4 d'octubre

Període de collita: 37-44 dies, mitjà-llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): desmai
Vigor: reduït
Ramificació:
 dominància apical - desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: densa
Borró terminal:

- **Forma**: cònica
- **Color**: verd groguenc

Creixement dels brots:

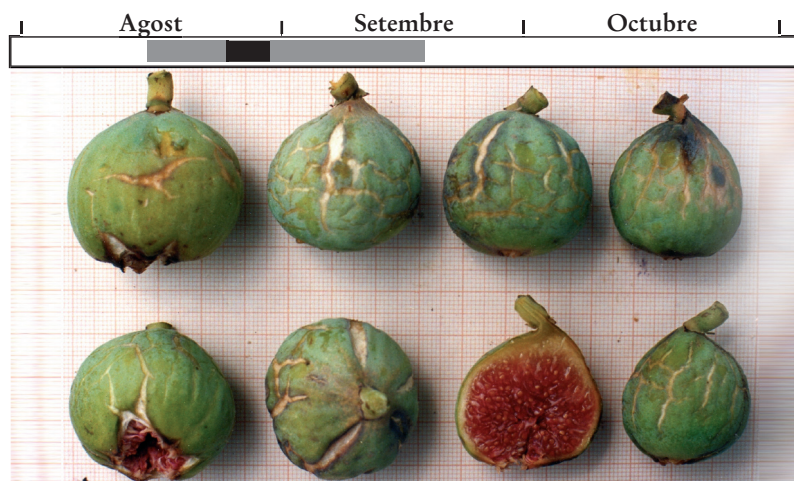
- **Longitud**: 5-7 cm
- **Diàmetre (M_9 internusos)**: 7,1 mm

Color dels brots: marró
Tendència a emetre tanyades: nul·la
Data d'abscisió de fulles: 1rs d'octubre
Presència de bonys nodals: soca+branques

Altres dades interessants

Cultivar blanca molt tardana i difícil de trobar.¹ Les figues tenen una epidermis prima i clivellen prou, encara que no solen trobar-se badoes. El capoll la distingeix, pel reduït diàmetre.

¹. Apareix documentada el 1551.

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: esfèrica
Forma de figa segons I = A/L: I = 1, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 8%
Pes (g) M₃₀: 17,3g
Dimensions (A×L): 30×30/35×35 mm
Uniformitat de les dimensions: uniforme
Simetria: simètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 1-3 mm
- *Gota a l'ull:* absent
- *Esquames:* mitjanceres, marró clar

Forma del peduncle: cilíndrica
Longitud del peduncle: 5-7 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: fàcil
Facilitat de pelada: molta
Costelles: molt poc marcades
Clivells: longitudinal escàs i gruixat
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,3-0,5 mm
- *Textura:* aspra
- *Color:* Fons: verd blanquinós

Estampat: -

Color de l'albedo: blanc
Color de la polpa: vermell
Cavitat interna: absent
Aquenís: molts
Sabor: fat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 5,7
Dimensió de la fulla (↔×↕): 19,3×18,6 cm
Lòbuls:

- *Nombre:* 3, 5↓
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* serrats variables

Sinus peciolar: 60°-100°
Pèls: normals al revers
Peciòl:

- *Longitud:* 6,8 cm
- *Diàmetre (M₃):* 5,5 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agrònomic

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,3
Rendiment per arbre: reduït
Resistències a:

- *Badament:* prou susceptible
- *Sequera:* -
- *Plagues:* -
- *FMV:* -
- *Agrit:* resistent
- *Transport:* -

Característiques d'assecat

Període d'assecat: curt, 7 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: blanc

Aprofitaments

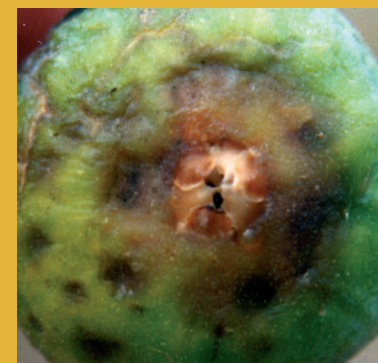
Sequer, per consum del bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues agostenques
Inici de la maduració: 15 d'agost
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 23-31 d'agost

Període de collita: 32 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): desmai
Vigor: reduït
Ramificació: dominància apical - desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: densa
Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* groc

Creixement dels brots:

- *Longitud:* 7-12 cm
- *Diàmetre (M_{9 internus}):* 6,6 mm

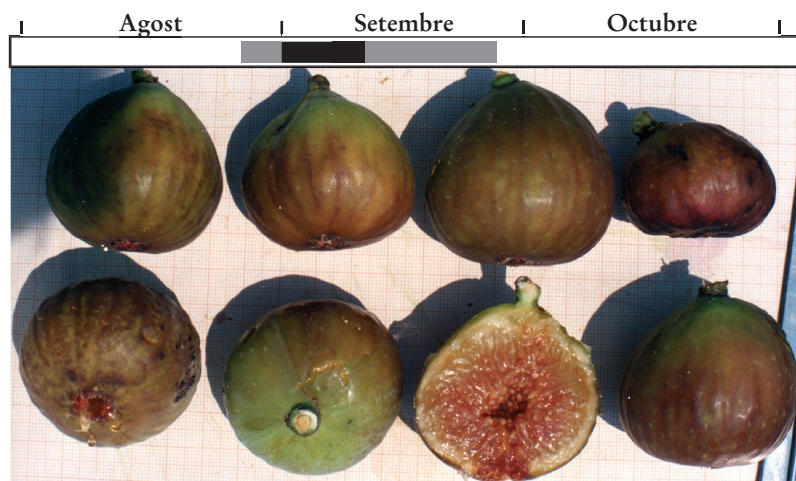
Color dels brots: marró
Tendència a emetre tanyades: nul·la
Data d'abscisió de fulles: 1rs d'octubre
Presència de bonys nodals: branques+soca

Altres dades interessants

Cultivar del grup de les alacantines. Adequada per a sequer, presenta els anys humits una gran tendència a formar badocs, per la qual cosa no pot competir amb l'Alacantina'. Sembla que la seva virtut es trobava en la precocitat de collita, tot i que no hi hem observat diferències significatives en les dates de maduració.

Sinonímies

'D'en Carles' (Lloret).

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: esfèrica, ouada
Forma segons I = A/L: I = 1, globosa
Percentatge de siconis emparellats: 6%
Pes (g) M₃₀: 46,4g
Dimensions (A×L): 45-50×45-50 mm
Uniformitat de les dimensions: variable
Simetria: simètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 3-5 mm
- *Gota a l'ull:* present (sovint)
- *Esquames:* mitjanes, morades

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 2-4 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: normal
Facilitat de pelada: molt difícil
Costelles: poc marcades
Clivells: absent
Epidermis:

- *Gruix:* 0,5 mm
- *Textura:* poc aspra
- *Color:* Fons: marró un poc verdós

Estampat: -

Color de l'albedo: clar
Color de la polpa: vermell terrós
Cavitat interna: petita
Aquenís: molts
Sabor: fat

Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 9,2
Dimensió de la fulla (↔×↕): 16,7×17,7 cm
Lòbuls:

- *Nombre:* 5, 7 (5-10%), 3 (2%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* ondulats amples, irregulars

Sinus peciolar: 100°-120°, 240°↓
Pèls: normals al revers
Peciòl:

- *Longitud:* 6,9 cm
- *Diàmetre (M₃):* 5,4 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,7
Rendiment per arbre: mitjà
Resistències a:

- *Badament:* resistent
- *Sequera:* -
- *Plagues:* sensible a *Ceratitis*
- *FMV:* -
- *Agrit:* molt susceptible
- *Transport:* baixa

Característiques d'assecatment

Període d'assecatment: curt, 7 dies
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color: terrós

Aprofitaments

Consum en fresc i sequer per bestiar.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març
Distribució de la collita: figues agostenques
Inici de la maduració: 25 d'agost
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figafors:* 15 de juny
- *figues:* 1-9 de setembre

Període de collita: 30 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): compacte
Vigor: elevat
Ramificació: dominància apical + desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: densa
Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* verd

Creixement dels brots:

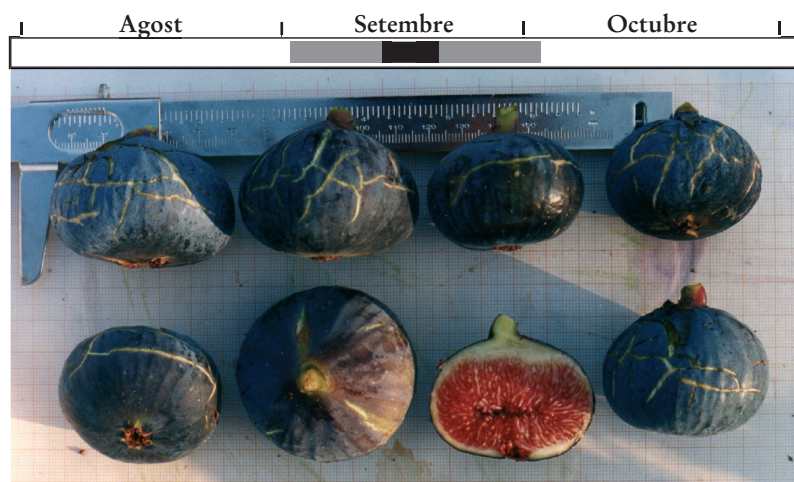
- *Longitud:* 20-35 cm
- *Diàmetre (M_{9 internusos}):* 11,2 mm

Color dels brots: marró i verd
Tendència a emetre tanyades: nul·la
Data d'abscisió de fulles: 5 d'octubre
Presència de bonys nodals: branques+soca

Altres dades interessants

El seu interès pot trobar-se en la collita de figafors, ja que les figues de tardor presenten greus deficiències de conservació, fins i tot, a l'arbre. L'epidermis és excessivament delicada i sensible a la humitat.

Mare de Déu

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx.}: esclafada
Forma segons I = A/L: I = 1,22-1,37, esclafada
Percentatge de siconis emparellats: 5%
Pes (g) M₃₀: 39,6 g
Dimensions (A×L): 45-55×37-40 mm
Uniformitat de les dimensions: variable
Simetria: simètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol:* 3-5 mm (variable)
- *Gota a l'ull:* present (poc sovint)
- *Esquames:* mitjanceres, granades

Forma del peduncle: cilíndric
Longitud del peduncle: 2-5 mm
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: difícil
Facilitat pelada: molta
Costelles: poc marcades
Clivells: direcció variable, escàs
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador):* 0,3-0,5 mm
- *Textura:* mig aspra
- *Color:* Fons: negre pruïnós
Estampat: -

Color de l'albedo: blanc
Color de la polpa: vermell fosc
Cavitat interna: petita
Aquenis: pocs
Sabor: molt bo

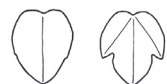
Descriptor de les fulles

Nombre de fulles/brot: 6,3
Dimensió de la fulla (↔×↕): 14,1×16,6 cm
Lòbuls:

- *Nombre:* 1, 3 (40%)
- *Dents:* per tots els marges
- *Marges:* ondulats i serrats amples

Sinus peciolar: obtús, 120°, 180°↓
Pèls: escassos al revers
Peciòl:

- *Longitud:* 7,3 cm
- *Diàmetre (M₃):* 5,8 mm
- *Secció:* redona
- *Color:* verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agronòmics

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 3,5

Rendiment per arbre: mitjà

Resistències a:

- *Badament:* molt resistent
- *Sequera:* -
- *Plagues:* resistent a *Ceratitis*
- *FMV:* -
- *Agrit:* -
- *Transport:* alta

Característiques d'asseccament

Període d'asseccament: curt-mitjà, 7-14 dies

Dimensió (nombre de figues/kg):

Color: fosc

Aprofitaments

Consum en fresc.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació: 15 de març

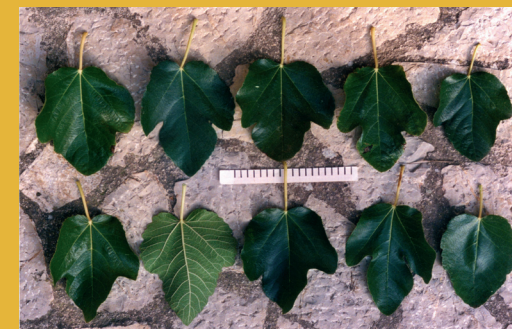
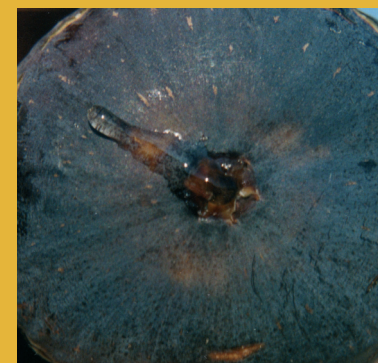
Distribució de la collita: figues tardanes

Inici de la maduració: 2 de setembre

Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors:* -
- *figues:* 12-20 de setembre

Període de collita: 37 dies, mitjà

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): obert

Vigor: mitjà

Ramificació:

dominància apical + desenvolupament lateral +

Densitat de la ramificació: densa

Borró terminal:

- *Forma:* cònica
- *Color:* groc vermellós

Creixement dels brots:

- *Longitud:* 5-12 cm
- *Diàmetre (M_{9 internus}):* 8,5 mm

Color dels brots: marró verdós

Tendència a emetre tanyades: poca

Data d'abscisió de fulles: 1rs d'octubre

Presència de bonys nodals:

branques+soca

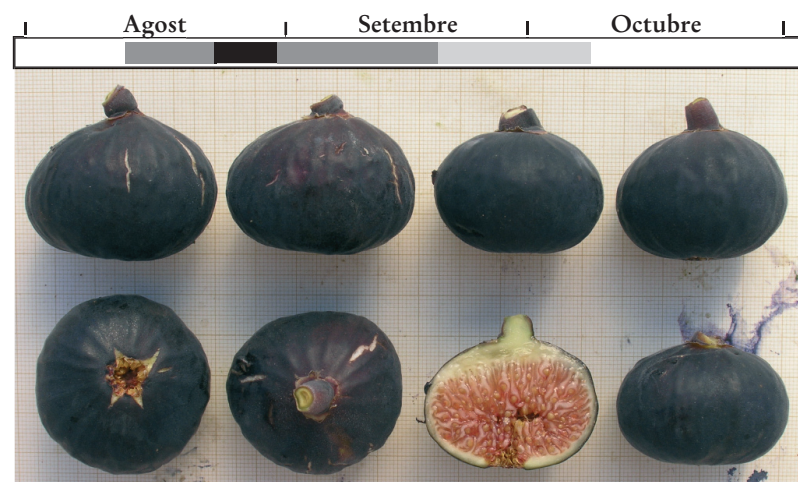
Altres dades interessants

Una de les poques cultivars de forma clarament esclafada; de figues molt semblants en color, maduració i qualitat a les 'Bordissot negra'. A més, les distingeix el color vermell intens del capoll.

Sinonímies

'Mare de Déu de Lluc'.

De tres esplets

Descriptor dels fruits

Forma segons la situació Ø_{màx}: cònica (f.f), esclafada (f)
Forma segons I = A/L: globus (f.f), esclafada (f)
Percentatge de siconis emparellats: 10-20
Pes M₃₀: 36 g (f.f), 31 g (f)
Dimensions (A×L): 40-45×35-40 (mm) (f)
Uniformitat de les dimensions: uniforme
Simetria: simètric
Ostíol:

- *Diàmetre de l'ostíol*: 1-2 (mm)
- *Gota a l'ull*: present (10%)
- *Esquames*: morades/blanc

Forma del peduncle: troncocònic
Longitud del peduncle: 6 (mm)
Formacions anormals: 0%
Abscisió del peduncle: fàcil
Facilitat de pelada: poca
Costelles: poc marcades
Clivells: longitudinal escàs
Epidermis:

- *Gruix (a l'equador)*: 0,2 mm
- *Textura*: mig fina
- *Color*: fons: morat-negre

Estampat: -

Color de l'albedo: blanquinós
Color de la polpa: rosat
Cavitat interna: petita
Aquenís:
Sabor: molt fat

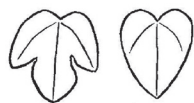
Descriptor de les fulles

Nombre de la fulla/brot: M₁₂: 8
Dimensió de la fulla (↔×↕): (cm) 16-20×16-20
Lòbuls:

- *Nombre*: 3 (60%), 1 (35%), 5 (5%)
- *Dents*: per tots els marges
- *Marges*: serrats i ondulats

Sinus peciolar: agut-còncav 45°-100°
Peciòl:

- *Longitud M₃*: 45-70 cm
- *Diàmetre (M_{3 a 5 cm} inseriment)*: 5,5 mm
- *Secció*: redona
- *Color*: verd groguenc

Morfologies més comunes

Caràcters agrònomic

Eficiència prod. (nre. de fruits/brot) M₁₂: 8-10
Rendiment per arbre: elevat, mitjà
Resistències a:

- *Badament*: molt resistent
- *Sequera*: -
- *Plagues*: -
- *FMV*: no s'observa
- *Agrit*: susceptible
- *Transport*: baixa

Característiques d'assecamet

Període d'assecamet: mitjà (7-14)
Dimensió (nombre de figues/kg):
Color:

Aprofitaments

Per al consum per bestiar porcí.

Caràcters biològics

Data d'inici de la brotació:
Distribució de la collita: figaflors, figues 2 collites
Inici de la maduració:
Figaflors: 20 de juny
Figues: 10 de juliol (2^a)-10 d'octubre (3^a)
Plena maduresa (50% dels fruits):

- *figaflors*: 30 de juny-10 de juliol
- *figues*: 20-30 d'agost

20 d'octubre (tercer esplet)
Període de collita: 55 dies, llarg

Descriptor de creixement

Hàbits de creixement (port): desmai
Vigor: reduït-mitjà
Ramificació:
dominància apical -
desenvolupament lateral +
Densitat de la ramificació: mitjana-clara
Borró terminal:

- *Forma*: cònica
- *Color*: verd groguenc

Creixement dels brots:

- *Longitud*: 15 cm
- *Diàmetre (M_{9 internus})*: 10 mm

Color dels brots: marró.
Tendència a emetre tanyades: nul·la
Data d'abscisió de fulles:
1rs d'octubre
Presència de bonys nodals:
branques+soca

Altres dades interessants

Diferenciada pels seus hàbits de fructificació, semblant a la cabrafiguera; fa tres collites: una de figaflors (20 de juny); la segona, de figues (a mitjan d'agost), i la tercera (escassa i dolenta), tardana, a l'octubre. Alt percentatge de siconis emparellats.
Fulles asimètriques, amb longituds del peciòl molt variables.

4.2. Ús de la fitxa de caracterització

El descriptor de l'IPGRI planteja de manera exhaustiva la caracterització de l'espècie, amb clara superioritat respecte als altres mètodes; tanmateix, en alguns casos poden completar-se i millorar-se les caracteritzacions amb trets aportats pels altres mètodes. Aquests caràcters bé modifiquen els ja existents per quantificar-los o definir-los de forma més clara, o bé n'introdueixen de nous. Així, a la nostra metodologia (proposta pròpia de descriptor emprada) es pren com a base el descriptor de l'IPGRI, amb clars avantatges per l'alt grau d'exactitud a les tipificacions. El gran nombre de caràcters que descriu i l'ordre i la claredat en la quantificació de cadascun ho deixen palès. Però els altres mètodes de caracterització, molt més senzills, també contribueixen amb alguns caràcters que s'han modificat per adaptar-se millor al material vegetal o que s'hi han afegit perquè no existien al descriptor de l'IPGRI. Finalment, a la *proposta pròpia de descriptor* s'han eliminat caràcters que es consideraven innecessaris per falta d'adaptació al material prospectat o per la impossibilitat de ser determinats.

Amb aquesta adaptació feta del descriptor queden cobertes amb prou intensitat les tipificacions de fulles, fruits, caràcters vegetatius i caràcters agrobiològics. Però per fer la discussió sobre la metodologia emprada haurem d'analitzar un per un els caràcters, per adonar-nos de les dificultats que han acompanyat la tipificació de cadascun i saber, així, si compleixen la missió de caracterització per poder justificar la validesa de l'elecció dels mètodes utilitzats.

Descriptor de creixement (caràcters vegetatius)

Els *hàbits de creixement* (port de l'arbre), copiats dels de l'ametler,¹⁶ només s'han adaptat a les tres formes menys erectes, i no s'han trobat arbres "erectes" ni "semierectes". La *ramificació* presenta poques diferències per causa de l'estat dels arbres i de la gran tendència a formar capçades penjants. No hi hem trobat gaires diferències pel que fa a *dominància apical / desenvolupament lateral* i, per a la *densitat*, només en casos comptats s'aprecia una clara diferència (per exemple l'Alacantina'). En el *borró terminal* la *forma* trobada ha estat invariablement "cònica",

16. Felipe, A.

mai "esfèrica"; el *color* sí que presenta algunes variacions, quan en determinats casos s'enrogeixen els marges de les estípules, però el color "marró" proposat no s'ha trobat. Si parlem dels *brots*, se n'han trobat de "curts", "mitjans" o "vigorosos", però mai de "molt vigorosos", i en tots els casos són molt influenciats per l'ambient; als *internusos* no s'han trobat *diàmetres* "gruixats" (>15 mm) en cap cas. La *tendència a emetre tanyades* és "nul·la" o "molt baixa", però mai "alta", com proposa el descriptor. La *rizogènesi d'estaques* no ha estat assajada. Finalment, la *presència de bonys nodals* es dona sempre al brancall i, a més, prou sovint a la "soca i branques", però mai "només a la soca".

Descriptor dels fruits

Tant les *formes segons la situació del Ø màx.* com segons l'*índex I = A/L*, han estat prou estables per a cada cultivar. El *percentage de siconis emparellats* és un tret distintiu per a les poques cultivars que el presenten elevat. El *pes mitjà* sembla ser representatiu amb una mostra de 25 fruits, tal com aconsella l'IPGRI als seus descriptors. Els intervals de les *dimensions* s'ajusten bé a les grandàries trobades per a "petit", "mitjà" i "gros", però no s'han trobat figues "molt grosses" (60 × 75 mm). La *uniformitat* i la *simetria* de les infructescències tenen uns valors molt relatius i cal estimar-los un cop observades totes les cultivars. L'*ostíol*, encara que sembla prou ben tipificat (*Ø, gota de mel i esquames*), curteja en la gamma de *colors*. L'hem afegit a la fitxa amb tota la gamma de colors trobats i en un lloc privilegiat (al quadre resum) per la importància i qualitat distintiva de fenotips. La *forma del peduncle* queda millor definida indicant la conicitat i llargària que amb les opcions que proposa el descriptor de l'IPGRI. Les *formacions anormals* apareixen de manera notable únicament a poques cultivars ('Alacantina', 'Roja'). L'*abscisió del peduncle* presenta el problema de ser variable durant la maduració: s'ha intentat observar durant el 50% de maduració, però sempre hi ha figues més avançades o retardades, amb diferent facilitat de despeniment.

La *facilitat de pelada* sol ser sempre "molta", excepte en algunes cultivars de pell molt delicada o que es troba molt adherida a l'albedo i, en aquest cas, es trenca amb facilitat. Les *costelles* i els *clivells* sí que presenten clares diferències i són trets ben distintius per a cada cultivar. La *resistència al badament* de l'ostíol s'ha observat fàcilment a partir

del percentatge de figues madures badades, encara que pot veure's molt afectada per les condicions climàtiques; pot incloure's clarament dins els caràcters agronòmics. Pel que fa a l'*epidermis*, el *gruix* ha donat mesures molt semblants i no solen estar relacionades amb la resistència al trencament; ja s'havia advertit que aquest gruix varia segons la porció d'albedo arrabassada amb la pell (que és, tota sola, la que determina la resistència). La *textura* és confosa pel descriptor amb la consistència; en el seu lloc hem proposat i emprat uns paràmetres d'*aspror*, ben diferenciats entre cultivars i fàcils de mesurar. El *color exterior* proposat cobreix quasi tota la gamma verificada, tot i que ha calgut afegir-hi el rorenc. Els colors de l'*albedo* mostren poques diferències i els de la *polpa* estan prou ben coberts per a tota la gamma. La *cavitat interna* és fàcil de tipificar segons la grandària, encara que sense filar tan prim com el descriptor, pel destorb de certa variabilitat. La tipificació dels *aquenis* és prou completa, per la importància a les cultivars del tipus Esmirna, però en el nostre cas hem estudiat la *quantitat* segons el tast, amb prou dificultat per diferenciar entre fenotips i per quantificar aquenis. El *sabor* té el problema de la subjectivitat de valoració i cal refiar-se també de l'opinió popular o dels consumidors. Hem cregut molt necessari incloure una fotografia en color de les figues, amb una escala de fons, per completar-ne la tipificació.

Descriptor de les flors

El *tipus de flor* no presenta diferències en el cas de les cultivars prospectades a Mallorca i ni tan sols apareix entre els caràcters tipificats al descriptor de l'IPGRI per a figueres "femenines". Però aquest caràcter pot tenir importància en figueres d'Esmirna i cabrafigueres, i el descriptor sí que considera la floració en vista de la caprificació.

La *distribució floral*, que ni tan sols apareix a l'apartat de cabrafigueres del descriptor de l'IPGRI, tampoc no ha presentat diferències a les cultivars prospectades, que són totes partenocàrpiques, però, igual que en el cas anterior, podria ser útil si s'ampliàs en el futur el territori o el material per prospectar.

En previsió de futur, proposam una senzilla tipificació segons els tipus de flors dels siconis, separades segons la collita i compatibles amb tot tipus de figueres i cabrafigueres. La presentam a continuació, encara que no apareixerà a la fitxa de caracterització, perquè totes les cultivars

són partenocàrpiques i, per tant, amb flors longistiles distribuïdes per tot el receptacle floral.

El descriptor de flors proposat és el següent:

Tipus de flor:

- *figaflor/profiga*: longistila (partenocàrpica/perfecta), brevistila o masculina.
- *figa/mamona*: longistila (partenocàrpica/perfecta), brevistila o masculina.
- *mama*: brevistila o masculina.
- *Distribució floral*: per tot el receptacle, al voltant de l'ostíol o per damunt l'ostíol.

A les cabrafigueres, la collita de *profigues* correspon a les de figaflors; la de *mamones*, a la de figues, i la de *mames*, a una collita durant el març-abril.

Descriptor de les fulles

La *forma* segons *Condit* no s'adapta de manera clara a les dels fenotips estudiats. El *nombre de fulles/brot* és una ràtio interessant per comparar amb la *longitud del brot* i el *nombre de figues/brot*, i pot encasellar-se bé dins els intervals proposats. La *dimensió de les fulles* és molt orientativa i s'ha d'obtenir a partir d'una mitjana (fins i tot, expressar-la per a cada una de les diferents morfologies en cada cas) perquè tengui un cert valor; el descriptor de l'IPGRI no ho adverteix, però nosaltres ho hem cregut necessari. Pel que fa als *lobuls*, no és efectiu expressar-ne únicament la morfologia predominant (trilobada, pentalobada, etc). Tant de bo fos tan fàcil com sembla al descriptor: ha calgut quantificar les diferents proporcions de cada forma i expressar-ne els percentatges quan era possible, ja que cada fenotip sol presentar dos o tres tipus de lobulacions. Si parlem de *marges*, hem de dir que només hem pogut adaptar, i amb prou feines, dues de les sis morfologies proposades ("serrat" i "ondulat") i encara així, de manera molt orientativa. Totes les formes de *sinus peciolar* proposades han estat inventariades; el problema torna a ser un altre cop quantificar les diferents formes, cosa que hem intentat resoldre donant els diferents angles o intervals d'angles. Tant els *pèls* com la *nerviació* de

la fulla han presentat seriosos problemes de tipificació; no pensam que aquest ni altres descriptors puguin arribar a solucionar-los, per l'extrema variabilitat d'aquests caràcters. Per al *color* seria útil l'ús d'una carta de colors, per apreciar diferències, però les "oficials" són excessivament complicades. Finalment, el peciòl, malgrat la variabilitat, queda prou tipificat per *longitud*, \emptyset i *color*. La *secció* observada sempre ha estat "redona"; per tant, s'hauria d'eliminar o replantejar aquest caràcter.

En aquest apartat hem cregut fonamental afegir la representació gràfica de les formes més representatives. Per això hem dibuixat a escala els contorns més representatius de les fulles a cada cultivar.

Caràcters agrobiològics

Dins els caràcters biològics hem de destacar que tant la data d'*inici de maduració* com la de *plena maduresa* mai no esdevenen "molt prest" o "prest", sinó "normal", "tard" o "molt tard". Els períodes de collita sempre són "mitjans" (20-40 dies) o "llargs" (40-60), i no s'han trobat mai períodes "molt curts", "curts" o "molt llargs". Per tant, s'ha de pensar que les cultivars a Mallorca són, respecte a la maduració del conjunt general, de període "mitjà-llarg" i d'època "normal-tardana"; mai "primerenques". Indubtablement aquesta escala es transforma a escala local per cobrir tota la gamma, des de primerenques fins a tardanes (vegeu el quadre de maduracions). L'*eficiència productiva* s'adapta bé als diferents intervals de *fruit/brot* verificats.

Pel que fa als caràcters agronòmics, les *resistències* requereixen un seguiment comparatiu en diferents campanyes i localitats, i indubtablement l'estudi en col·lecció, però únicament s'ha indicat en els casos en què les observacions dels darrers anys confirmaven clarament la resistència o no a fisiopaties o malalties. Hi hem afegit una plaga important: *Ceratitidis*, que el descriptor passava per alt, ja que pot arribar a tenir prou incidència en la producció.

Un cop acabada la caracterització, cal plantejar la utilitat de la feina feta. Bàsicament es pretenia descriure les cultivars d'una manera detallada i de la manera més objectiva possible. Per això, prèviament s'ha hagut d'elaborar una fitxa que s'adaptàs bé a les dades obtingudes en la prospecció i que facilitàs interpretar-les. Per determinar el comportament de cultiu, ens en poden donar pistes els caràcters agronòmics, encara que caldria definir l'aprofitament de la collita i provar-la en camp

d'assaig. Per facilitar la tria de cultivars, podem ajudar classificant-les per a diversos caràcters agronòmics. Podríem fer uns grans grups orientatius d'aprofitament, i separar les cultivars en *figues de porc*, *figues de sequer* i *figues de taula o balança*. (Mirau la pàgina 22.)

També podem ordenar-les per grups en funció de la resistència al badament i a les plagues o malalties.

D'altra banda, podrien aprofitar-se els caràcters morfològics més representatius per proposar una sistemàtica que de manera ràpida ajudàs a identificar cultivars, a partir de les formes i els colors que presentin menor variabilitat, i amb les característiques agrobiològiques essencials (data de maduració i resistència al badament).

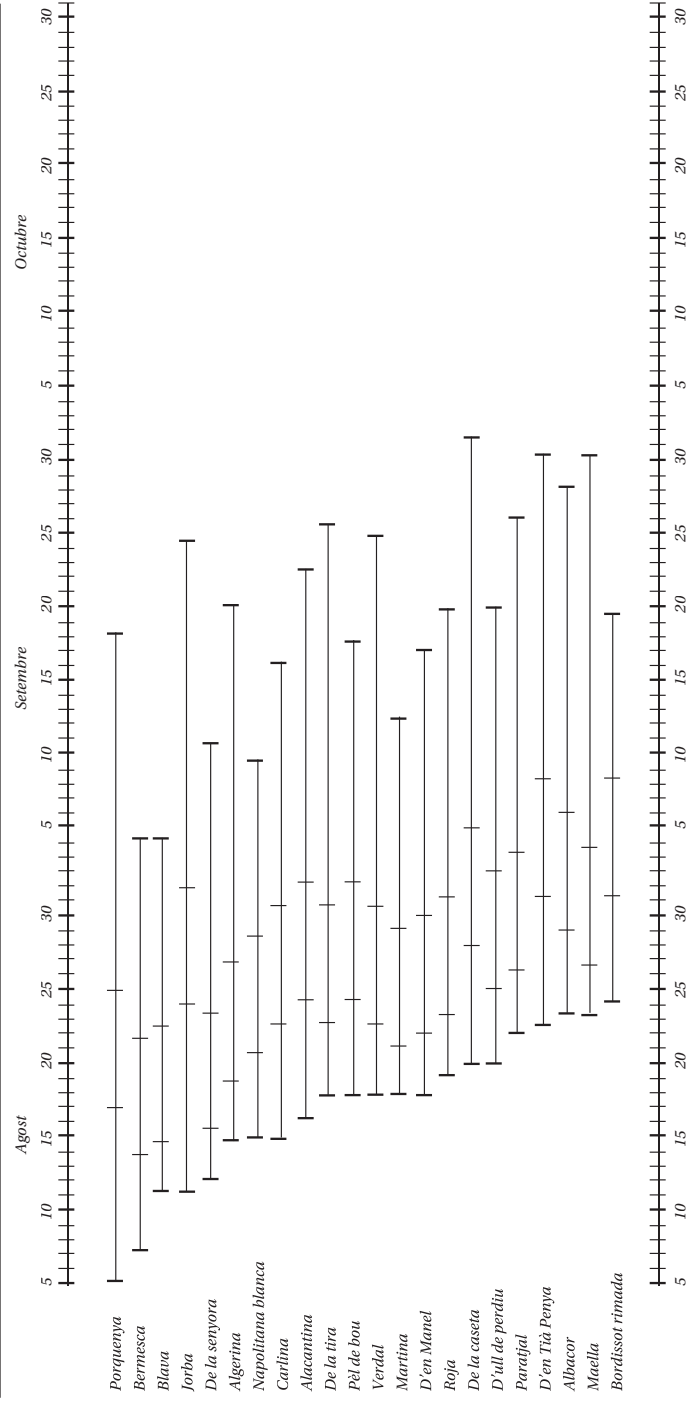
Finalment, podríem representar de manera gràfica els diferents períodes de maduració amb tres dates: *inici*, *acabament* i *període de màxima maduració*; això ofereix una informació essencial per a la tria d'una cultivar per a plantació comercial. Per aquest motiu, hem elaborat un **quadre de dates de maduració**, que a continuació presentam, fruit del seguiment de les maduracions de les cultivars caracteritzades i d'algunes més, prospectades durant l'estiu i tardor de 1995 a l'illa de Mallorca.

S'indica l'inici de maduració (considerat per a ½-1 figues madures/brot, tal com ja hem explicat), període de màxima maduració (aproximadament allà on el 50% de les figues assoleix la maduresa), i un període probable de continuació de la maduració, sovint de figues d'escassa qualitat (que s'esdevé, si les condicions climàtiques són favorables, a partir de mitjan octubre) en algunes cultivars tardanes.

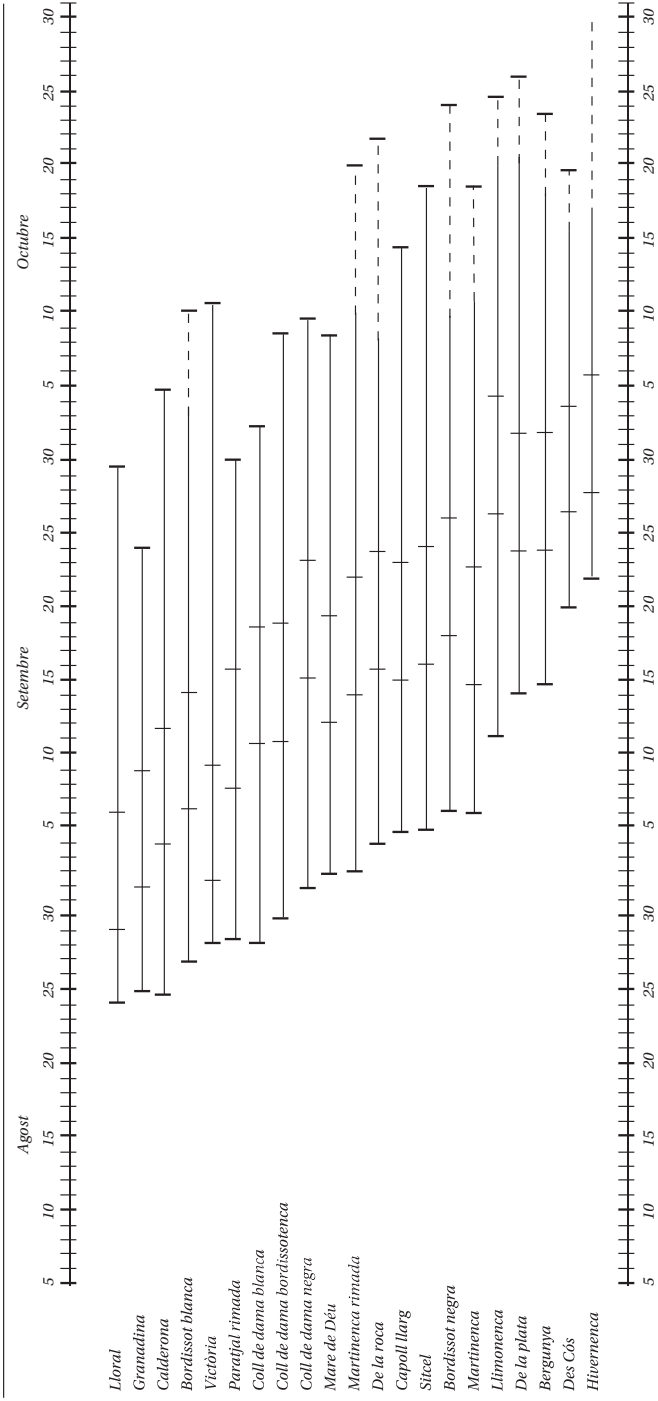
<i>Inici de la maduració</i>	<i>Màxima maduració</i>	<i>Final de la maduració d'escassa qualitat</i>
I ————— I	I ————— I	I ————— I

Per concloure, podem afegir que el descriptor de l'IPGRI abasta de manera acurada la caracterització de l'espècie prospectada i, fins i tot, supera en nombre de caràcters descriptors IPGRI anteriors d'altres espècies fructícoles, però això no l'eximeix de possibles modificacions de millora. Per tant, altres mètodes de caracterització no poden ser rebutjats, ja que esdevenen complementaris del principal i poden afegir, modificar o eliminar alguns punts de la caracterització i, en definitiva, optimitzar-la.

Quadre de maduracions (estiu-tardor 95, Mallorca)

Quadre de maduracions (estiu-tardor 95, Mallorca)

5. CONCLUSIÓ

La figuera, malgrat haver estat un dels principals fruiters de l'àrea mediterrània, ha despertat poc interès, fins ara, entre els organismes internacionals de conservació de recursos fitogenètics i, a escala estatal, per ara no disposa de cap descriptor conegut per part del Centre de Recursos Fitogenètics. No coneixem en l'àmbit estatal cap estudi exhaustiu de caracterització de *Ficus carica*, tot i que sí s'han iniciat prospeccions del material vegetal.

La nostra tasca de recerca, prospecció i caracterització ens permet concloure el següent:

1. L'illa de Mallorca conserva encara gran part del seu patrimoni ficari i probablement pot considerar-se una de les zones d'Europa més riques en aquest aspecte, però també una de les més poc estudiades modernament. Això pot comprovar-se en observar que la totalitat de les cultivars esmentades a *Die Balearen* (1875) i la major part de les descrites per Estelrich (1910) han estat trobades durant la nostra prospecció i, fins i tot, algunes més (probablement autòctones), desconegudes fins ara a la bibliografia.
2. Aquest patrimoni, tanmateix, és amenaçat per un procés d'erosió genètica degut a la forta regressió que pateix el conreu: algunes de les cultivars, descrites fa només noranta-cinc anys, ja no es troben ni en la memòria dels més vells. Altres, tot i ser conegudes per tothom, semblen impossibles de trobar, malgrat el seu gran paper, palès en el costumari illenc.
3. El conjunt del material vegetal inventariat és remarcable per uns trets determinants: la considerable riquesa varietal, l'escassetat de cultivars bíferes, l'orientació envers un aprofitament com a aliment per al bestiar i una greu sensibilitat a una fisiopatia d'alt índex d'incidència: el badament.
4. Aquest patrimoni vegetal és en vies de reducció i, per això, cal estudiar-lo de manera ràpida mitjançant una prospecció i selecció de material autòcton, per descriure totes les cultivars i determinar les que es troben en perill per l'escassa presència en el conreu. La fase de prospecció és possiblement la més important de tot el procés i presenta el problema que no es pot donar per acabada fins que no

s'esgotin les possibilitats de trobar material nou. En el nostre cas pensam que han quedat cultivars sense prospectar, algunes per no haver-hi arribat a temps i d'altres per la impossibilitat d'abastar tot el territori durant el temps dedicat. N'és una clara prova la recent publicació del llibre *Les figueres i les figues* (Pons, 2003), en què es descriuen cultivars que havien estat al·ludides en la bibliografia, ara recuperades després d'una intensiva tasca de prospecció.

5. La prospecció i la selecció freturen d'una multiplicació del material vegetal per garantir la conservació dels recursos fitogenètics actuals. Algunes iniciatives fallides encara no han aconseguit la creació d'un banc de germoplasma oficial. D'altra banda, les úniques iniciatives extraoficials conegudes han iniciat de manera individual i privada col·leccions de cultivars, majoritàriament autòctones, que no ha estat fins ara aprofitades com a camp d'assaig.
6. Les caracteritzacions pomològiques són bàsiques per inventariar els recursos vegetals actuals i, malgrat que puguin ajudar-se d'altres tècniques d'identificació, com les dels marcadors moleculars, continuen, ara per ara, sent insubstituïbles.
7. És necessari també elaborar un descriptor ben adaptat al material vegetal de *Ficus carica* i unificar les caracteritzacions. Sembla que, a escala de l'Estat, la intenció es dirigeix a l'acceptació del descriptor de l'IPGRI.
8. Finalment, hauríem aconseguit l'objectiu prioritari: disposar de les caracteritzacions pomològiques d'una col·lecció de cultivars que s'haurien d'aprofitar per conèixer el patrimoni genètic i per conservar-lo.

La figuera, integrada per a alguns autors dins un grup de fruiters minoritaris, els anomenats *fruiters alternatius*, pot considerar-se a determinades zones de l'illa realment una alternativa de la fructicultura, tant de secà com de reguiu, en terres salinitzades, sense competència de cap altra espècie.

No hem d'oblidar l'empremta que aquest fruiter ha deixat gravada a moltes contrades de la part forana¹⁷ de Mallorca, on constituï un cultiu estratègic per a la fructicultura i la ramaderia fins a mitjan segle XX.

17. *Forà* en el sentit històric de 'lloc rural', 'no urbà'.

Exposició de varietats de figues: Festa del Sequer (Lloret, setembre de 2006).

6. BIBLIOGRAFIA

AKSOY, U., 2003, *Descriptors for fig* ("Ficus carica"), IPGRI, Roma.

ALCOVER, A.M. i MOLL, F. de B., 1985, *Diccionari català-valencià-balear*, tom V, "Figa", p. 856-863, Moll, Ciutat de Mallorca.

ARBONA, G., 1992, *La higuera*, Sintes, Barcelona.

BAILLY, R., 1980, *Guide pratique de défense des cultures*, "Figuier", p. 284-285, 3a ed. Association de coordination technique agricole, Paris.

BECK, N. G., 1988, "Breeding system in *Ficus carica*. The common fig. Floral diversity", *American Journal Botanic*, 75 (12): 1904-1912.

BISSON, J., 1977, *La terre et l'homme aux îles Baléares*, "Le figuier", p. 220-224, ÉDISUD, Gap.

BONAFÉ, F., 1991, *Gran enciclopèdia de Mallorca*, "Figuera", volum 5, p. 304-315, Prenshora, Ciutat de Mallorca.

BRETAUDEAU, J. i FAURÉ, Y., 1990, *Atlas d'arboriculture fruitière*, volum IV, "Figuier", p. 227-243, Tèchnique et documentation, Lavoisier.

BRUNER, C., 1995, "Figues, de grandes espérances", *Arboriculture Fruitière*, 488: 39-43.

CARLES, L., 1985, "Le figuier, précautions à prendre pour sa culture", *Arboriculture Fruitière*, 374: 37-38.

CHESSA, I. i NIEDDU, G., 1990, "Caratteristiche del patrimonio genetico del fico in Sardegna", *Rivista di Frutticoltura*, 7: 35-39.

CLIMENT, D., 1985, *Les nostres plantes*, "La higuera", p. 285 i 288-293, Diputació Provincial d'Alacant, Alacant.

ESTELRICH, P., 1910, *La higuera y su cultivo en España*, Librería Escolar, Ciutat de Mallorca.

FLORES, A., 1990, *La higuera, frutal mediterráneo para climas cálidos*, Mundi-Prensa, Madrid.

FONTANET, M., 1747, *Art de conrò. Estudis d'història agrària*, Universitat de Barcelona, 1986, Barcelona. Edició d'A. Ramis, El Gall, Pollença, 2001.

GINARD, A., 1989, *La terra i el temps (Calendari rural de l'Illa de Mallorca)*, J.J. de Olañeta, Ciutat de Mallorca.

GRASSI, G., 1982, "Il fico: acquisizione scientifiche italiane dell'ultimo trentennio", *Frutticoltura*, 44: 7-16.

HABSBURG-LOTHRINGEN, Ludwig-Salvator, 1875, *Die Balearen*, tom III, 184-198, Caixa d'Estalvis de Balears, Ciutat de Mallorca.

LAURI, P.E. i CARAGLIO, Y., 1993, "Architectural analysis of fig trees as a tool to study genetic diversity in cultivars", *Acta horticulturae*, 349: 265-267.

LLÀCER, G., 1987, *La fruticultura en la Comunidad Valenciana*, "Higuera", p. 30, Generalitat Valenciana, València.

LLOMPART, G., 1991, *Mallorca: Imatge fotogràfica i etnogràfica*, "Les figueres i el sequer", p. 96-117, Ajuntament de Palma, Ciutat de Mallorca.

MAPA, 1986, *Mapa de cultivos y aprovechamientos de la provincia de Baleares*.

MUNAR, F., 2006, *De figues i figueres*, Documenta balear.

NINOT, J.M., 1988, *Història natural dels Països Catalans*, tom VI, "Les moràcies", p. 126-127, "Figuera", p. 398-402, Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

PESSON, P., 1984, *Pollinisation et productions végétales*, "La pollinisation du figuier (Valdeyron, G.)", p. 398-407, INRA, París.

PONS, M., 2003, *Les figueres i les figues*, Ajuntament de Lluçmajor, Lluçmajor.

RAMOS, J.A. i VÁZQUEZ, D., 1975, "La higuera", *Hojas Divulgadoras*, 20-75: 1-20.

RAVEL, G. de, 1976, *Nuevo tratado práctico de fruticultura*, "La higuera", p. 278-283, 2a ed., Blume, Barcelona.

RAVEL, G. de, 1976, "Le figuier et son avenir dans le Midi de la France", *Arboriculture Fruitière*, 266: 19-23.

REBAGLIATO, J., 1974, *Gran enciclopèdia catalana*, Volum VII, "Figa", p. 442-444, Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

REBOUR, H., 1971, *Frutales mediterráneos*, "Higuera", p. 267-287, Mundi-Prensa, Madrid.

RIGAU, A., 1979, *Cultivo de frutales*, tom II, "La higuera", p. 75-81, 5a ed., Síntesis, Barcelona.

ROSSELLÓ, V.M., 1964, *Mallorca el Sur y Sureste*, "La producción agrícola", p. 315-324, i "La arboricultura", p. 339-345, Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació, Ciutat de Mallorca.

ROSSELLÓ, J.; RALLO, J. i SACARÈS, J., 1996, *Les figueres mallorquines*, 2a ed. Fundació Illes Balears, Ciutat de Mallorca.

SALA, F., 1976, "El cultivo de la higuera Breval", *Hojas Divulgadoras*, 23/24-76: 1-20.

TAMARO, D., 1968, *Tratado de Fruticultura*, "Plantas de fruto compuesto: higuera", p. 800-824, 6a ed., Gustavo Gili, Barcelona.

VENY, J., 1981, “*De re ficaria*: cat. ‘bordissots’ i ‘paratjals’”, *Affar*, 1/1981, p. 37-46, Universitat de les Illes Balears.

VIDAUD, J., 1987, “Le figuier, aperçu sur une culture en regression”, *Infos-CTIFL*, 33:4-10.

WESTWOOD, M.N., 1982, *Fruticultura de zonas templadas*, Mundi-Prensa, Madrid.

ZACARIA, Abu, *Libro de agricultura*. Edició facsímil del segle XII, traducció d'A. Banqueri (1802), MAPA, Madrid, 1988.

ANNEX

DESCRIPTOR DE L'IPGRI PER A *FIGUS CARICA*

CONTRASENYA

1. **Descriptor d'accés:** codi de referència, nom científic, data, donant, nom col·loquial del cultiu.
2. **Descriptor de prospecció:** organisme prospector, data de prospecció, localització en coordenades, altitud, fonts del material prospectat, ecosistema, tipus de material vegetal i dades etnobotàniques (nom en llengua vernacle, utilitzacions i història).

ORGANITZACIÓ DEL GERMOPLASMA

Informació de l'organització d'accés a bancs de germoplasma, tipus de propagació i conservació, i mètodes de multiplicació.

AMBIENT I SITUACIÓ

Situació, descripció geomorfològica, característiques del sòl i climàtiques.

CARACTERITZACIÓ

Figueres partenocàrpiques

1. Caràcters biològics

1.1. Data d'inici de la brotació

1.2. Distribució de la collita

	absent	present
figaflors	-	+
agostenques	-	+
tardanes	-	+

1.3. Inici de la maduració

molt prest	< 20 de juliol
prest	20-31 de juliol
normal	1-15 d'agost
tard	15-31 d'agost
molt tard	> 31 d'agost

1.4. Plena maduresa (50 % dels fruits)**1.4.1. Figaflors**

molt prest	< 15 de maig
prest	16-31 de maig
normal	1-15 de juny
tard	16-30 de juny
molt tard	> 1 de juliol

1.4.2. Figues

molt prest	final de juliol
prest	1-10 d'agost
normal	11-31 d'agost
tard	1-30 de setembre
molt tard	> 1 d'octubre

1.5. Període de collita

molt curt	< 15 dies
curt	15-20 dies
mitjà	21-40 dies
llarg	41-60 dies
molt llarg	> 60 dies

1.6. Requeriments de pol·linització**1.6.1. Figaflor**

caduca (no partenocàrpica)
persistent (partenocàrpica)

1.6.2. Figa

caduca (no partenocàrpica)
persistent (partenocàrpica)

1.7. Data de caprificació

primerenca	abans del 10 juny
mitjana	11-30 de juny
tardana	després del 30 de juny

1.8. Durada del període de caprificació

curt	< 7 dies
mitjà	7-15 dies
llarg	16-21 dies
molt llarg	> 21 dies

1.9. Data de caiguda de la fulla**2. Descriptor de creixement****2.1. Hàbits de creixement (port)**

erecte
semierecte
compacte
obert
desmai

2.2. Vigor

reduït
mitjà
elevat

2.3. Ramificació

	absent	present
dominància apical	-	+
desenvolupament lateral	-	+

2.4. Densitat de ramificació

clara
mitjana
densa

2.5. Borró terminal**2.5.1. Forma**

cònica
esfèrica

2.5.2. Longitud**2.5.3. Diàmetre****2.5.4. Relació longitud/diàmetre****2.5.5. Color**

verd groguenc
verd
marró rosat
marró

2.6. Creixement dels brots**2.6.1. Longitud**

curta	< 10 cm
mitjana	11-20 cm
vigorós	21-35 cm
molt vigorós	> 35 cm

2.6.2. Diàmetre (mitjana de tres internusos)

prim	< 10 mm
mitjà	11-15 mm
gruixat	> 15 mm

2.6.3. Longitud de l'internús**2.7. Color dels brots**

verd
gris
marró
altres

2.8. Tendència a emetre tanyades

molta
intermèdia
poca

2.9. Rizogènesi d'estaques

fàcil
mitjana
difícil

2.10. Presència de bonys nodals**2.10.1. Freqüència**

rar
freqüent
abundant

2.10.2. Localització

només a la soca
soca + branques primàries
soca + branques

2.11. Arrels adventícies**2.11.1. Freqüència**

rara
freqüent
abundant

2.11.2. Localització

només a la soca
soca + branques primàries
soca + branques

2.11.3. Forma

redones
esclafades

3. Descriptor de les fulles**3.1. Nombre de fulles/brot**

< 4
5-8
9-12
> 12

3.2. Formes segons Condit (1947)**3.3. Lòbuls****3.3.1. Nombre de lòbuls**

entera
trilobada
pentalobada
heptalobada

3.3.2. Forma dels lòbuls

espatulada
lineal
inflada, romboïdal
tipus *Ficus lyrata*

3.3.3. Localització de lòbuls laterals

lòbul central
lòbul lateral

3.3.4. Relació del lòbul central/l. de la fulla

sense lòbuls
poc lobulada (0-0,25)
mitjanament lobulada (0,26-0,5)
marcadament lobulada (0,51-0,75)
molt marcadament lobulada (>0,75)

3.4. Forma del sinus peciolar

plana, truncada
obtus

- aguda, cordada
còncava, atenuada
- 3.5. Dimensió de la fulla (cm)**
llargària (base del pecíol - punta del lòbul)
amplària (marges laterals més allunyats)
- 3.6. Àrea foliar ($L \times A$) (cm^2)**
reduïda < 250
mitjana 250-400
grossa 400-550
molt grossa > 550
- 3.7. Relació de la llargària del pecíol/llarg. de la fulla**
- 3.8. Presència de dents**
absents
només al marge superior
per tots els marges
- 3.9. Marges**
dentat /| /| /| /| /| /|
serrat /\ /\ /\ /\ /\ /\
doble serrat √\√\√\√\√\√\
ondulat ∪∪∪∪∪∪∪∪
partit /|M/|M/|M/|M/|
carenat ∪∪∪∪∪∪∪
altres
- 3.10. Densitat de pèls**
anvers revers
- nul·la
escassa
nombrosa
intensa
- 3.11. Nerviació (revers)**
inapreciable
poc notable
apreciable
- 3.12. Color de la fulla**
verd clar
verd
verd fosc

- 3.13. Pecíol**
- 3.13.1. Longitud (M_{30})**
curt (< 50 mm)
mitjà (50-80 mm)
llarg (> 80mm)
- 3.13.2. Diàmetre (a 1 cm de la base)**
- 3.13.3. Secció**
redona
esclafada
- 3.13.4. Color**
verd groguenc
verd
rosat
marró
- 4. Caràcters del fruit**
- 4.1. Forma de la figa segons I ($A/L=I$)**
allargada o el·líptica transversal, $I < 0,9$
globosa o circular, $I = 0,9-1,1$
esclafada o el·líptica longitudinal, $I > 1,1$
- 4.2. Forma segons la situació del Ø màx.**
enmig: ouada
prop del coll: acampanada
prop de l'ostíol: piriforme
- 4.3. Forma de l'àpex del siconi**
quadrat
redó
cònic
- 4.4. Percentatge de siconis emparellats**
- 4.5. Pes (g) M_{25}**
- 4.6. Dimensions (mm)**
	ample	llarg
petit	28-38	29-46
mitjà	38-49	46-54
gros	50-60	52-70
molt gros	> 60	> 75

4.7. Longitud del coll

- 4.7.1. *figaflor*
absent
curt (< 5)
mitjà (5-15)
llarg (> 15)

- 4.7.2. *figa*
absent
curt (< 5)
mitjà (5-10)
llarg (> 10)

4.7. Uniformitat de dimensions

- uniforme
variable

4.8. Simetria

- simètric
asimètric

4.9. Ostíol

- 4.9.1. *Diàmetre de l'ostíol*
0-1 mm
1-3 mm
4-5 mm
> 5 mm

- 4.9.2. *Gota a l'ull*
absent -
present +

- 4.9.3. *Color de la gota a l'ull*
transparent
rosat
vermell
vermell fosc

- 4.9.4. *Grandària de les esquames*
grosses
mitjanes
petites

- 4.9.5. *Color de les esquames*
igual a l'epidermis
diferent de l'epidermis

4.9.6 Adhesió de les esquames

- separades
adherides
semiadherides

4.10. Forma del peduncle

- desigualment dilatat (truncocònica)
llarg i prim
curt i gruixat

4.11. Longitud del peduncle**4.12. Formacions anormals**

- mai
rarament
sovint

4.13. Abscisió del peduncle

- fàcil
difícil

4.14. Facilitat de pelada

- molta
mitjana
poca

4.15. Costelles

- poc marcades
intermèdies
prominents

4.16. Clivells

- reticular
longitudinal abundant
longitudinal escàs

4.17. Resistència al badament de l'ostíol

- resistent
mitjana
susceptible

4.18. Epidermis**4.18.1. Gruix (al centre i en mm)****4.18.2. Textura**

- tova
mitjana
ferma, endurida
gomosa

4.19. Flors

absents
 presents
 abundants

4.20. Color de l'epidermis**Fons**

negre
 morat
 terrós
 verd
 verd clar
 verd groguenc
 groc

Estampat

bandes, taques
 absent
 groc
 verd
 morat
 altres

4.21. Quantitat de lenticel·les

escassa
 mitjana
 abundant

4.22. Color de les lenticel·les

blanc
 rosa
 verd

4.23. Grandària de la lenticel·la

petita
 mitjancera
 grossa

4.24. Intensitat de l'albedo

blanc
 clar
 intens

4.25. Color de la polpa

blanquinós
 ambre
 rosa
 roig
 roig fosc

4.26. Sabor

neutre
 lleuger
 aromàtic
 fort

4.27. Textura de la polpa

fina
 mitjana
 gruixada

4.28. Sucositat

pastós
 poc sucós
 sucós
 molt sucós

4.29. Cavitat interna

absent
 molt petita
 petita
 mitjana
 grossa

4.30. Aquenís**4.30.1. Quantitat**

elevada
 mitjana
 baixa
 nul·la

4.30.2. Dimensió

petita
 mitjana
 grossa

4.30.3. Pes × 100 (en mg)

4.31. Sòlids solubles totals (%)

baix	10,0-13,0
mitjà	13,3-16,0
alt	16,1-20
molt alt	> 20

4.32. Acidesa (% àcid cítric)

< 0,050
0,050-0,125
0,126-0,225
0,226-0,300
> 0,300

5. Característiques d'asseccament**5.1. Dimensió (nombre figues/kg)**

molt grossa	< 45
grossa	46-60
mitjana	61-80
petita	81-100
molt petita	>100

5.2. Color

clar
mitjà
fosc

5.3. Textura

dura
mitjana
tova

CABRAFIGUERES**6. Caràcters de les cabrafigues****6.1. Collites**

mames (hivern)
profigues (primavera)
mamones (tardor)

6.2. Rendiment de la collita

baix	mitjà	alt
mames		
profigues		
mamones		

6.3. Quantitat de flors brevistiles

baixa	mitjana	alta
mames		
profigues		
mamones		

6.4. Presència de flors femenines

absència	presència
mames	
profigues	
mamones	

6.5. Quantitat de flors masculines

baixa	mitjana	alta
mames		
profigues		
mamones		

6.6. Maduració del pol·len

primerenca	normal	tardana
mames		
profigues		
mamones		

6.7. Data de sortida de Blastophaga

primerenca	normal	tardana
mames		
profigues		
mamones		

6.8. Durada de la sortida de Blastophaga

curta	mitjana	llarga
mames		
profigues		
mamones		

6.9. Presència d'insectes paràsits

	absents	presents
mames		
profigues		
mamones		

6.10. Germinació del pol·len (%)**AVALUACIÓ****7. Caràcters agronòmics****7.1. Fase juvenil**

curta	< 3 anys
mitjana	3-5 anys
llarga	> 5 anys

7.2. Eficiència productiva (nre. de fruits/brot, M_{10})

baixa	< 2
moderada	2-6
alta	> 6

7.3. Relació de fruits formats (M_{10})**7.4. Regularitat productiva**

	figaflors	figues
baixa		
mitjana		
alta		

7.5. Rendiment per arbre (kg)**7.6. Període d'asseccament de les figues**

curt	< 7 dies
mitjà	7- 14 dies
llarg	> 14 dies

7.7. Resistències a:**Condicions ambientals**

molt susceptible
susceptible
normal
resistent
molt resistent

7.7.1. Alta temperatura

7.7.2. Baixa temperatura

7.7.3. Sequera

7.7.4. Elevada humitat del sòl

7.7.5. Salinitat del sòl

7.7.6. Escaldat

7.7.7. Transport

Malalties

7.7.8. Virus del mosaic

resistent

normal

susceptible

7.7.9. Agrit

resistent

normal

susceptible

8. Marcadors bioquímics**8.1. Isoenzims****8.2. D'altres****9. Marcadors moleculars****9.1. Polimorfisme en la longitud dels fragments de restricció (RFLP)****9.2. Polimorfisme en la longitud dels fragments amplificats (AFLP)****9.3. Polimorfismes d'ADN amplificats per PCR a l'atzar (RAPD)****9.4. Seqüència de microsatèl·lits d'ADN****9.5. Reacció en cadena de la polimerasa (PCR)****10. Caràcters citològics****10.1. Nombre de cromosomes****10.2. Nivell de ploïdia**

